

303. 62

4275ก

7.3

ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น

ปริญญาบัตร

ของ

รองพราน แววิเศษ

5 ส.ค. 2534

Om. 2

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มีนาคม 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

47005

173183

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ประยุกต์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....*ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน*..... ประธาน
(ศ.ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน)
.....*รศ.อัจฉรา สุขารมณ์*..... กรรมการ
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ์)

คณะกรรมการสอบ

.....*ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน*..... ประธาน
(ศ.ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน)
.....*รศ.อัจฉรา สุขารมณ์*..... กรรมการ
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ์)
.....*ท.พ.ดร.ทิวรรณ กิตติวิบูลย์*..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.ดร.ทิวรรณ กิตติวิบูลย์) (อ.ดร.)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....*ดร.สมพร บัวทอง*..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)
วันที่ 8 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุมนาวิน ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาอย่างมากในการให้ความรู้ คำแนะนำ และตรวจแก้ไขทุกขั้นตอนของการทำวิจัยอย่างใกล้ชิด อาจารย์ ดร. ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ กรรมการสอบปากเปล่าที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. จรรยา สุวรรณทัต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และอาจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจวบัจฉนิก อดีตผู้อำนวยการ ตลอดจนคณาจารย์สถาบันทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัย อาจารย์ ตลอดจนกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้อย่างดียิ่ง

ท้ายที่สุดขอโน้มระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคน ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวชื่อนามที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย

ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	i
ภูมิหลัง.....	1
พฤติกรรมก้าวร้าว.....	5
ประเภทของพฤติกรรมก้าวร้าว.....	6
ทฤษฎีความก้าวร้าวกับพันธุกรรม.....	6
ทฤษฎีความก้าวร้าวกับสิ่งแวดล้อม.....	7
ทฤษฎีการเรียนรู้ความก้าวร้าว.....	7
ทฤษฎีจิตลักษณะกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	8
ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะสำหรับคนไทย.....	9
ลักษณะของบุคคลกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	11
ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	12
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	14
การมุ่งอนาคตกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	17
สุขภาพจิตกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	20
ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	22
ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	25
การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์ และนักศึกษา กับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	28
ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	27
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	30
ประโยชน์ของการวิจัย.....	31
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	31
นิยามปฏิบัติของตัวแปร.....	33
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	38

* สมมติฐานของการวิจัย.....	38
2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ขอบเขตของการวิจัย.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	48
X วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
8 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีพฤติกรรม ทะเลาะวิวาท.....	51
การมุ่งอนาคตของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท.....	55
สุขภาพจิตของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท.....	58
ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท ของนักศึกษาที่มีพฤติกรรม ทะเลาะวิวาท.....	60
ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักศึกษาที่มี พฤติกรรมทะเลาะวิวาท.....	64
การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท.....	68
พฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษาที่มีลักษณะชีวสังคม และภูมิหลังต่างกัน.....	70
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีลักษณะชีวสังคม และภูมิหลังต่างกัน.....	75
การมุ่งอนาคตของนักศึกษาที่มีลักษณะชีวสังคมและ ภูมิหลังต่างกัน.....	77

สุขภาพจิตของนักศึกษาที่มีลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน.....	80
ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาที่มีลักษณะ	
ชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน.....	82
ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักศึกษาที่มี	
ลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน.....	85
การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และ	
นักศึกษาของนักศึกษาที่มีลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน.....	87
พฤติกรรมทะเลาะวิวาทกับสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์	
ทางการเรียน.....	89
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับสาขาวิชาที่เรียนและ	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	90
การมุ่งอนาคตกับสาขาวิชาที่เรียนและ	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	91
สุขภาพจิตกับสาขาวิชาที่เรียนกับสาขาวิชาที่เรียนและ	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	94
ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับสาขาวิชาที่เรียนและ	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	96
ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับสาขาวิชาที่เรียนและ	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	97
การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์กับ	
นักศึกษากับสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	100
การเปรียบเทียบปริมาณการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาท	
โดยใช้จิตลักษณะ 4 ด้าน.....	102
ปริมาณการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทโดยใช้ลักษณะ	
ทางสังคม 2 ด้าน.....	105

บทที่	หน้า
ปริมาณการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเมื่อเปรียบเทียบ	
ระหว่างตัวทำนาย 3 ชุด.....	106
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	108
ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาท	
กับตัวแปรอื่น ๆ.....	109
ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้าน.....	111
ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้านกับลักษณะทาง	
สังคม 2 ด้าน.....	113
4 การสรุปและอภิปรายผล.....	116
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน.....	116
การสรุปผลและอภิปรายผลตามสมมติฐาน ที่ 1.....	116
การสรุปผลและอภิปรายผลตามสมมติฐาน ที่ 2.....	118
การสรุปผลและอภิปรายผลตามสมมติฐาน ที่ 3.....	118
การสรุปผลและอภิปรายผลตามสมมติฐาน ที่ 4.....	119
การสรุปผลที่สำคัญนอกเหนือสมมติฐาน.....	120
ข้อดีและข้อจำกัดของการทำวิจัย.....	121
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	123
ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ.....	124
บรรณานุกรม.....	125
ภาคผนวก.....	132
ภาคผนวก ก.....	132
ภาคผนวก ข.....	134
ภาคผนวก ค.....	163
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	192

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับของโคลเบอร์ก.....	17
2 แสดงระดับเศรษฐกิจของครอบครัว.....	39
3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน การใช้เหตุผลเชิง จริยธรรม เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวม.....	52
4 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรม เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	54
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณา ตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวม.....	56
6 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	58
7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณา ความพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ ในกลุ่มรวม.....	59
8 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	60
9 ผลการเรียนวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการ ทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวม.....	62

10	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการศึกษา ทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย.....	63
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการคบเพื่อน อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	65
12	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการคบเพื่อน อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	67
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศแบบ ประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรม ทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวม.....	69
14	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศ แบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตาม พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย.....	70
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทาง เศรษฐกิจในกลุ่มรวม.....	71
16	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะ วิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพ ทางเศรษฐกิจ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	74
17	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรม เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และ สถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	76

18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มตัวอย่างรวม.....	78
19	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	79
20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มรวม.....	81
21	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	82
22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มตัวอย่างรวม.....	83
23	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	84
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนคบเพื่อนอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มรวม.....	86
25	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	87

26	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศ แบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้ง ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	88
27	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะ วิวาท เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	90
28	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	91
29	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อ พิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มรวม.....	92
30	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	93
31	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณา ตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มรวม.....	94
32	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	95
33	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะ วิวาท เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มรวม.....	96

34	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการ ทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	97
35	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการคบเพื่อน อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในกลุ่มรวม.....	98
36	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการคบเพื่อน อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	99
37	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศแบบ ประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชา ที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มรวม.....	100
38	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศ แบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตาม สาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย.....	101
39	เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ ของพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	103
40	เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ ของพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	106
41	เปอร์เซ็นต์การทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนาย 3 ชุด ของ พฤติกรรมการทะเลาะวิวาทในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	107

42	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท กับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท จิตลักษณะ 3 ด้าน ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	110
43	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้านใน กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	112
44	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้านกับลักษณะ ทางสังคม 2 ด้านในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	114

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ต้นไม้จริยธรรมแสดงลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทะเลาะวิวาท.....	10
2	แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย.....	35
3	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ตอบ 8 กลุ่ม.	59
4	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนการมุ่งอนาคตของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของผู้ตอบ 8 กลุ่ม.....	73

ภูมิหลัง

ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 โดยที่กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการแข่งขันกีฬานักเรียนเป็นประจำทุกปี โดยมอบหมายให้กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบในการแข่งขันนั้น เรื่องการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา (Sporting Spirit) เป็นสำคัญ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง แต่การแข่งขันกีฬาในระยะแรก ๆ ยังไม่บรรลุจุดประสงค์เท่าที่ควรนัก โดยเฉพาะนักเรียนที่เกาะในลุ่มผู้แพ้ มักทะเลาะวิวาทหลังการแข่งขันซึ่งส่วนใหญ่เป็นการชกต่อยกัน ดังจะเห็นได้จากสถิติที่ฝ่ายงานวิจัยและประเมินผล กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ได้เก็บรวบรวมจำนวนครั้งที่นักเรียนก่อการทะเลาะวิวาทในช่วง พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2525 สรุปได้ว่าการทะเลาะวิวาทของนักเรียนมักมีเกิดขึ้นเกือบทุกเดือน ยกเว้นในช่วงปิดภาคเรียนการศึกษา ส่วนใหญ่ที่เกิดมากจะเป็นช่วงเปิดเทอมใหม่ ๆ คือ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม ไม่ว่าจะแก่นักเรียนในสายสามัญหรือสายอาชีพ ส่วนคู่กรณีก็มักจะเป็นคู่แข่ง ๆ ที่เคยมีเหตุทะเลาะวิวาทกันมาก่อน (กรมพลศึกษา. 2526: 2-4)

ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทนี้เกิดขึ้นกับนักเรียนนักศึกษาโดยทั่วไป (กรมพลศึกษา. 2528, 2529, 2530) และโดยเฉพาะความรุนแรงเกิดขึ้นมากในนักเรียนที่เรียนทางสายอาชีพ (กรมพลศึกษา. 2522-2525: 138) และทางสถาบันต่างได้ตระหนักถึงปัญหานี้ ดังเช่น กรมอาชีวศึกษาได้สรุปถึงปัญหาการก่อเหตุไม่สงบของนักเรียน นักศึกษา โดยกล่าวว่า นักเรียน นักศึกษามักรวมตัวกันเป็นกลุ่มพลังเรียกร้องให้ได้มาในสิ่งที่พวกตนประสงค์โดยไม่คำนึงถึงกฎหมายระเบียบแบบแผนใด ๆ หากไม่ได้ตามต้องการก็มักแสดงออกในทางรุนแรง มีการรวมตัวเรียกร้องขับไล่ผู้บริหารสถานศึกษาขับไล่โจมตีครูอาจารย์ด้วยถ้อยคำที่หยาบคายรุนแรง ได้เกิดขึ้นมากในสถานศึกษาที่สอนทางวิชาชีพทั้งนี้ด้วยเหตุ

หลายประการรวมทั้งวัยของนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาด้วย ดังนั้นในวันที่ 19 มิถุนายน 2523 กรมอาชีวศึกษาได้ตัดสินใจใช้มาตรการเด็ดขาดเข้าแก้ไขวิกฤตการณ์เพื่อ ยุติความรุนแรงและยึดเอื่อนั้น โดยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ มาตรการแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้าและมาตรการแก้ไขปัญหาระยะยาว เช่น ให้สถานศึกษาสอดคล้องดูแลการปฏิบัติ ราชการของครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา ให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างเคร่งครัด โดยสอดคล้องดูแลการเรียนการสอนของอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา กวดขันให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ตลอดจนสอดคล้องดูแลความประพฤติ และกิจกรรมของนักเรียน นักศึกษาให้อยู่ในกรอบของ ระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมและสถานศึกษา หากปรากฏว่าสถาน ศึกษายังถูกก่อกวนจนไม่สามารถดำเนินการได้ในเวลาพอสมควรจนพิจารณาเห็นว่าการ จัดตั้งสถานศึกษาแห่งนั้น อยู่ต่อไปก็คงไม่ก่อประโยชน์อันใด เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ ของชาติ ก็ให้ปิดสถานศึกษาแห่งนั้นเสีย ใช้วิธีตัดคะแนนเพื่อควบคุมความประพฤติของ นักเรียนมีการทำสัญญาการเป็นนักเรียน นักศึกษา มีการจัดตารางสอนไม่ให้นักเรียน นักศึกษามีชั่วโมงว่างมาก ๆ จัดทำทะเบียนประวัตินักเรียนนักศึกษาทุกคน ซึ่งเป็นประวัติที่มี ข้อมูลละเอียดครบรูปถ่าย มีอาจารย์ที่ปรึกษา แม้กระทั่งการจัดทนายความประจำสถาน ศึกษาเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่นักเรียนนักศึกษา กรณีที่ถูกทำร้ายหรือถูกจับกุม เป็นต้น

แต่การพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร เช่น หลังจากนั้น ยังมีเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น ^{ตามกลุ่ม} เช่น เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2525 นักศึกษาระดับ อาชีววะทะเลาะวิวาทกันในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ค้นตัวนักเรียนพบอาวุธเหล็กปลาย แหลม วันที่ 16 มิถุนายน 2525 นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาพร้อมอาวุธ เหล็กปลายแหลม ทำร้ายร่างกายชกต่อยนักศึกษาระดับอาชีววะต่างโรงเรียน เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2525 นักศึกษาระดับอาชีววะทำร้ายร่างกายชกต่อยนักเรียนสามัญได้รับบาดเจ็บ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2525 นักศึกษาอาชีววะแห่งหนึ่งทำร้ายนักเรียนอาชีววะต่างโรงเรียนได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิตที่หน้าโรงเรียนรวมเหล่า ถนนพระราม 4 เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2525 นักศึกษาระดับอาชีววะ 2 แห่ง เข่มกันแล้วทะเลาะวิวาทที่ร้านคอฟฟี่ช็อปแห่งหนึ่ง มีผู้ได้รับบาดเจ็บ (สุภาพณ์ธุ์ รื่นสำราญ, 2525) และการทะเลาะวิวาทยังปรากฏให้เห็นอย่าง

ลมาเสมอ แม้ในปัจจุบัน เช่นกรณีการแสดงดนตรีการกุศล "เมืองหลวงห่วงเมืองใต้" ของวงดนตรีคาราบาว แสดง ณ ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2531 เวลา 17.00น.-20.00น. มีวัยรุ่น นิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไปเข้าชมโดยมีวัยรุ่นบางส่วน เมามายด้วยฤทธิ์สุรา และนักศึกษาอาชีวะจากโรงเรียนต่าง ๆ มีการขู่ว่าจะแสดงสถาบันของตน แต่ละกลุ่มได้พกพาอาวุธประเภทต่าง ๆ มาด้วย เช่น คัตเตอร์ เหล็กฟุต สนับมือ เข็มขัดเส้นใหญ่ หัวเหล็ก มีด ปืน และระเบิดพลาสติก เป็นต้น ในเหตุการณ์นี้มีผู้เสียชีวิต 1 คน และมีผู้บาดเจ็บจำนวนมาก ในเหตุการณ์ครั้งนี้ถึงแม้เจ้าหน้าที่จะมีจำนวนมากคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ 300 นาย สารวัตรทหาร 300 นาย เจ้าหน้าที่เทศกิจ 500 คน ก็สามารถระงับเหตุการณ์ได้ เพราะผู้เข้าชมมีเป็นจำนวนมาก (มติชน. 2531:24) และเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2532 นักเรียนอาชีวะ 2 แห่ง ทะเลาะวิวาทกันที่บริเวณห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล ลาดพร้าว (กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน. 2531-2532)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การทะเลาะวิวาทมีมานานมาก และมีความรุนแรง ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่ผ่านมาเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดเหตุที่ผ่านมา ส่วนมากจะสืบเนื่องมาจากสาเหตุที่มีความสลับซับซ้อน หรือไม่ทราบสาเหตุที่แน่นอนว่าเกิดจากอะไรเพราะถ้าได้พบนักเรียนโรงเรียนคู่กรณีเมื่อไรจะต้องมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นอย่างแน่นอน (กรมพลศึกษา. 2526) ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่หนักใจอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองครูอาจารย์ รัฐบาลหรือนักเรียนนักศึกษา ถึงแม้ว่าทางการได้ตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ คือ กองสารวัตรนักเรียน และเจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน แต่เจ้าหน้าที่ทั้งสองหน่วยงานก็มีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กที่พร้อมจะใช้ในการแก้ปัญหา และการจับกุมก็มีใช้เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ นอกจากนี้ การศึกษาเพื่อหาสาเหตุของนักเรียนก่อนการทะเลาะวิวาทมีการศึกษาบ้างไม่มากนัก และเป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นโดยการสอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่นครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ตำรวจสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน ข้าราชการ สารวัตรนักเรียน ว่าปัญหาดังกล่าวน่าจะเกิดจากอะไร การศึกษาในเรื่องดังกล่าวทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นบางอย่าง เช่น ทำไปเพราะรักสถานศึกษามากกว่า เกียรติยศและชื่อเสียงของตนเอง เป็นการแสดงว่ารักเพื่อนฝูงอย่างแรงกล้าต้องการให้

สังคมยกย่องว่าไม่ใช่คนฉลาดเมื่อได้รับคำทำทนาย นักเรียนผู้นั้นมีนิสัยเกเรเชียร์กีฬาใน
ลักษณะที่ยั่วยุ เป็นต้น (กองสารวัตรนักเรียน. 2526:119; สุภาพันธุ์ วันสำราญ. 2526:
183; อัญชลี กิจจานุวัฒน์. 2527) การศึกษาดังกล่าวให้ประโยชน์ในแง่ให้ข้อมูลเบื้องต้น
บางอย่างและบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งนักเรียนเองต่างให้ความสำคัญของสาเหตุการเกิดการ
ทะเลาะวิวาทว่าเกิดจากตัวนักเรียนมีนิสัยเกเรเป็นส่วนใหญ่

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมีความจำเป็นต่อศึกษา เพราะเป็น
พฤติกรรมหนึ่งที่เป็นปัญหา สามารถพัฒนาไปเป็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายร้ายแรงได้ เช่น
นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งทางนักเรียนมัธยมถึงแก่ความตาย โดยที่นักเรียน
เคราะห์ร้ายดังกล่าวไม่เคยมีเรื่องโกรธเคืองกันมาก่อนเลย สาเหตุเพียงเพราะนักศึกษา
ดังกล่าวเกิดความแค้นแทนเพื่อนซึ่งเคยถูกนักเรียนโรงเรียนดังกล่าวทำร้าย (เดลินิวส์.
1 ธันวาคม 2532) จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวมีมานานและยังไม่หมดสิ้นไป ผู้วิจัยจึง
มีความสนใจศึกษาให้ลึกลงไปว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมีลักษณะทางอารมณ์
สังคม และจริยธรรมต่างจากผู้ที่ไม่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทหรือไม่ เพราะยังไม่มีการ
ศึกษากันอย่างชัดเจนทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปสู่การป้องกันและแก้ไขต่อไป โดยจะศึกษาสภาพ
การเรียนการสอน (โดยศึกษาถึงตัวแปรการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่าง
อาจารย์และนักศึกษา) และลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักศึกษาประกอบด้วย
โดยจะใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของคนไทยของศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน
เป็นแกนในการศึกษา เพราะทฤษฎีที่แสดงสาเหตุและผลของการเกิดพฤติกรรมของบุคคล
และคนเก่ง โดยอาจเข้าใจได้ว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทนั้น เป็นพฤติกรรมที่คนดีและ
คนเก่งจะพึงหลีกเลี่ยงหรือกระทำให้น้อยที่สุด เหตุผลที่ศึกษาในกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาเพราะ
นักศึกษาในกลุ่มนี้มีพฤติกรรมนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2522-2525:138) และแสดงตน
อย่างชัดเจนด้วยว่าอยู่สถานศึกษาใด (มติชน. 2531:24) ต่อไปจะกล่าวถึงพฤติกรรม
ทะเลาะวิวาทซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในกลุ่มเยาวชนโดยจะกล่าวถึงทฤษฎีต่าง ๆ ที่
เกี่ยวกับพฤติกรรมนี้ ซึ่งมี 3 ทฤษฎีใหญ่ ๆ ได้แก่ ทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับพันธุกรรม
ทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีการเรียนรู้ความก้าวร้าวและจะกล่าวถึง
แนวความคิดที่จะใช้ในการวิจัยนี้ คือ ทฤษฎีจิตลักษณะกับความก้าวร้าวดังมีรายละเอียด

ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมก้าวร้าว

กลุ่มเยาวชนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาระดับรุนแรงที่สุด คือ กลุ่มเยาวชนอาชญากร กลุ่มที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาระดับกลาง คือ กลุ่มวัยรุ่นผู้มีพฤติกรรมผิดระเบียบ และกลุ่มที่มีพฤติกรรมที่มีปัญหาระดับต่ำ คือวัยรุ่นปกติที่มีความก้าวร้าวมากถึงน้อย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2525:20) ความก้าวร้าวนี้เป็นลักษณะของบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของบุคคล ถ้ามีมากจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมเพราะความก้าวร้าวเป็นการกระทำที่รุนแรงกว่าปกติ ทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บเสียหายเป็นการกระทำเพื่อปลดปล่อยความตึงเครียด ความข้องคับใจ ความโกรธ และความรู้สึกต่าง ๆ (เสถียร ศรีรัตน์. 2522:12) ส่วนพฤติกรรมทะเลาะวิวาทอาจจัดอยู่ในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาระดับกลาง และระดับสูงได้ตามความรุนแรงและผลที่เกิดจากพฤติกรรมนั้นพฤติกรรมทะเลาะวิวาทนี้เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งบัล (Buss. 1961:6-9) ได้วิเคราะห์ว่า พฤติกรรมก้าวร้าวมีลักษณะซับซ้อน คือ มีทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายและวาจา เช่น ชกต่อย เล่นตลก ยั่วเย้า ขวางทางเดิน แสดงท่าที่เฉยเมยต่อคำสั่งพูดดูหมิ่นนินทา พูดต่อว่า พูดปฏิเสธ และโหม (Holm. 1984:143-144) ได้ศึกษาถึงระดับความรุนแรงของพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย พบว่ามีระดับความรุนแรงตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด ตามลำดับดังนี้ ผลัก ชกต่อย ขวางสิ่งของใส่ผู้อื่น เตะ ตี (ด้วยไม้) บีบรัดคอหอย ไขปืน ไขมีด และผลที่เกิดจากการกระทำที่ถือว่าเล็กน้อย คือ ฟกซ้ำ มีแผลเล็กน้อย เลือดออกเล็กน้อย แขนขาหัก ผลที่ถือว่ารุนแรง คือ ตัดแขนขาทำลายอวัยวะภายในจนทำหน้าที่ไม่ได้ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในระดับใดระดับหนึ่ง ขึ้นอยู่กับความรุนแรงและเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมก้าวร้าวด้วย คือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาทนี้เป็นการแสดงออกของความก้าวร้าวทั้งทางกายและหรือทางวาจา ต่อไปจะกล่าวถึงประเภทของความก้าวร้าวและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความก้าวร้าวดังนี้คือ

ประเภทของความก้าวร้าว ความก้าวร้าวประกอบด้วย ความก้าวร้าวทั่ว ๆ ไป และความก้าวร้าวตามสถานการณ์ ความก้าวร้าวโดยทั่ว ๆ ไป เป็นความก้าวร้าวที่เกิดเนื่องจากบุคคลนั้นมีความรู้สึกว่าเขาอยู่เหนือผู้อื่น พวกนี้จะแสดงสิทธิความต้องการบนความรู้สึกเดือดร้อนของผู้อื่น และมักเกิดความขุ่นเคือง ความโกรธหรือพยายามทำได้ง่าย

ความก้าวร้าวตามสถานการณ์นั้น เกิดเนื่องจากมีสถานการณ์ที่จำเพาะเจาะจงบางอย่างเกิดขึ้น เช่น ในสถานการณ์ที่เขาถูกบุคคลอื่นก้าวร้าวก่อนจนเขาทนไม่ได้ก็ก้าวร้าวตอบไปบ้าง (ประพันธ์ สุทราวาส. 2519:14)

พฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษา หรือเรียกว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นกลุ่ม (สุภา มาลากุล ณ ออยุธยา และคนอื่น ๆ. 2520) เป็นพฤติกรรมที่มีความรุนแรงมากก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้นในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาพฤติกรรมนี้เพื่อให้ทราบว่ามีสาเหตุมาจากสิ่งใดบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว ต่อไปจะกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนี้ ซึ่งได้แก่ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความก้าวร้าวมี 3 ทฤษฎีใหญ่ ๆ คือ ทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับพันธุกรรม ทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีการเรียนรู้ความก้าวร้าวดังต่อไปนี้ (สุภา มาลากุล และคนอื่น ๆ. 2520:4-6)

①

ทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับพันธุกรรม ฟรอยด์เชื่อว่า มนุษย์มีสัญชาตญาณ 2 อย่าง คือ สัญชาตญาณแห่งการดำรงชีวิต และสัญชาตญาณแห่งการทำลาย ในเรื่องนี้ ฟรอยด์ได้อ้างถึงเรื่องมาโสคิซึม (Masochism) และซาติซึม (Sadism) ว่ามาโสคิซึมเป็นแนวโน้มที่จะเพิ่มความสุขจากการทำลายตัวเอง ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการทำลายหรือก้าวร้าวต่อตัวเอง ถือเป็นสัญชาตญาณแห่งการทำลายชีวิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการก้าวร้าวต่อคนอื่นนั้นไม่สามารถจะแสดงออกมาได้ง่าย จึงต้องหันมาทำลายตนเอง ฟรอยด์เห็นว่าคนที่มีลักษณะนี้ มีความรู้สึกผิดติดอยู่ในจิตไร้สำนึก (เช่น) ตอนเด็กได้รับการลงโทษจากพ่อแม่ผู้มีอำนาจเหนือตนแม้ว่าต้องการจะลงโทษและทำร้ายพ่อแม่เป็นการตอบแทนแต่ทำไม่ได้จึงหันมาทำลายตนเอง ซาติซึมเป็นแนวโน้มของพวกที่มีสัญชาตญาณในการทำลายหรือก้าวร้าวที่ชอบแสดงออกต่อคนอื่น ฟรอยด์เห็นว่าถ้าคนเราไม่มีทางปลดปล่อย

ยอมเกิดความก้าวร้าวมาก ฉะนั้นอย่าให้บุคคลเกิดความกดดันก้าวร้าวไว้มาก ๆ ควรหาทางปลดปล่อยความก้าวร้าวในทางที่สังคมยอมรับ และไม่เป็นที่เดือดร้อนแก่ใคร ทฤษฎีนี้จึงเป็นทฤษฎีเน้นสาเหตุทางด้านอารมณ์ที่เกิดและสะสมมาตลอดชีวิตกับพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลนั่นเอง

2

ทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม นักจิตวิทยาที่เชื่อถือในทฤษฎีนี้มีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมทำให้เกิดความคับข้องใจ ซึ่งก่อให้เกิดความก้าวร้าวได้ทฤษฎีนี้แบ่งเป็น 2 แนว คือ

แนวแรก สมมติฐานความก้าวร้าวที่มาจากความคับข้องใจ มิลเลอร์ และ ดอลลาร์ด (Miller & Dollard) เชื่อว่ามนุษย์ที่มีความคับข้องใจ คือความรู้สึกที่เกิดจากการที่บุคคลถูกขัดขวางไม่ให้บรรลุความสำเร็จ เขาย่อมจะเกิดความก้าวร้าวได้เมื่อถูกขัดใจจะเกิดภาวะคับข้องใจ ซึ่งจะถูกละสมไว้ทีละเล็กละน้อยจนในที่สุดเกิดเป็นความก้าวร้าวได้ และคนที่ถูกก้าวร้าวคือผู้ที่ทำให้เกิดความคับข้องใจ

แนวที่สอง ทฤษฎีสัญญาความก้าวร้าว เบอร์โควิทซ์ (Berkowitz) เห็นว่ารากฐานของคนที่ถูกก้าวร้าวนั้นเกิดจากความข้องคับใจ แต่จะแสดงความก้าวร้าวออกมามากหรือน้อย หรือไม่แสดงเลยนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์กระตุ้นที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความคับข้องใจน้อย แต่มาอยู่ในสถานการณ์ที่มีการกระตุ้นก็จะเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ หรือถ้าบุคคลมีความข้องคับใจมากแต่อยู่ในสถานการณ์ที่กระตุ้นน้อยก็ไม่เกิดความก้าวร้าว

3

ทฤษฎีการเรียนรู้ความก้าวร้าว ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า ความก้าวร้าว นั้นเป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้ได้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองแบบดورا และวอลเตอร์ (Bandura & Walter) กล่าวว่า เมื่อบุคคลเห็นตัวอย่างการกระทำที่ก้าวร้าวและได้ทำพฤติกรรมนั้นบ้าง ปรากฏว่าได้รับรางวัลคนเราจะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับพันธุกรรมนั้นเน้นอารมณ์ที่

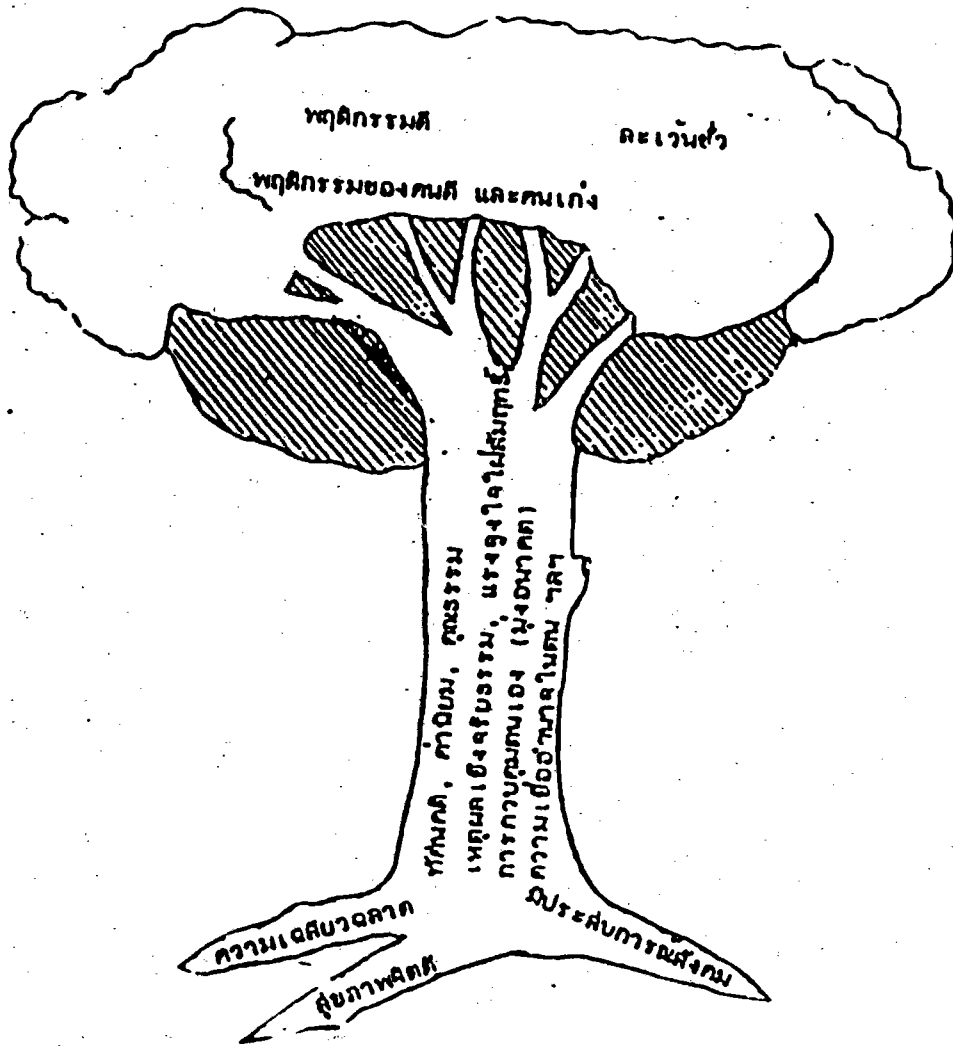
เกิดและสะสมมาตลอดชีวิตกับพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคล ส่วนทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมนั้น เน้นสิ่งกระตุ้นอารมณ์และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งในการวิจัยนี้สนใจศึกษาจิตลักษณะตัวหนึ่ง คือ สุขภาวะจิต ส่วนทฤษฎีการเรียนรู้ความก้าวร้าวนั้นเน้นการเลียนแบบหรือการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าวตามผู้อื่น ซึ่งในการวิจัยนี้จะศึกษาความสัมพันธ์กับเพื่อน (ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม) ความสัมพันธ์กับอาจารย์ (การรับ
รับประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา) ซึ่งจะเป็นปัจจัยส่งเสริมและขัดขวางพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษาดังจะได้อธิบายต่อไป ทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎีเป็นทฤษฎีที่มีการกำหนดตัวแปรที่แคบเฉพาะมากเกินไป ดังนั้นจึงควรพิจารณาทฤษฎีอีกประการหนึ่งด้วย คือ ทฤษฎีจิตลักษณะกับพฤติกรรมก้าวร้าว อันมีทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะสำหรับคนไทยเป็นแกนหลักสำคัญ ทฤษฎีนี้เมื่อพิจารณาแล้วเป็นทฤษฎีกำหนดจิตลักษณะ 4 ตัว และตัวแปรอื่น ๆ อีก 2 ตัว ในการศึกษาเพื่อให้เข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

ทฤษฎีจิตลักษณะกับพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นแนวทางที่จะพิจารณาถึงสาเหตุพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาวัยรุ่น โดยพิจารณาสาเหตุภายในจิตใจของบุคคลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมดังกล่าวด้วยเหตุผลใด ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำซึ่งอาจเกิดความอยากแสดงพลังอำนาจความกล้าหาญ เพื่อให้เพื่อนยอมรับเป็นพวกมากกว่าการก้าวร้าวเพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรมหรือหลักการที่สำคัญบางประการ ส่วนพวกที่ไม่ร่วมทะเลาะวิวาทอาจต้องข่มใจ เพราะกลัวตนเองจะบาดเจ็บหรือไม่ต้องการทำลายกฎระเบียบ หรือต้องการความสงบของสังคม เหตุผลหรือเจตนาของบุคคลเหล่านี้อาจวัดได้โดยใช้หลักการวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (Kohlberg) ดังจะได้อธิบายต่อไป นอกจากนี้การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือไม่ จะต้องขึ้นอยู่กับการมองประโยชน์หรือโทษของการกระทำ โดยเฉพาะที่จะเกิดกับตนเองในอนาคต เช่น ผลเสียอาจทำลายอนาคตของตนได้ เป็นต้น และเนื่องจากพฤติกรรมก้าวร้าวนี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ซึ่งได้พิจารณาแล้วว่า การอธิบายด้วยทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งก็จะแคบเฉพาะเกินไป ดังนั้นในการวิจัยนี้ คิดว่าควรจะศึกษาถึง

พฤติกรรมนี้โดยพิจารณาจิตลักษณะหลาย ๆ ตัว ซึ่งทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทยเป็นทฤษฎีที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นหลักสำคัญ เพราะทฤษฎีดังกล่าวเป็นทฤษฎีแสดงสาเหตุและผลของการกระทำพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่คนดีและคนเก่งพึงหลีกเลี่ยงหรือกระทำให้น้อยที่สุด ต่อไปจะกล่าวถึงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง ทฤษฎีนี้สร้างจากการสรุป ผลการวิจัยในเรื่องดังกล่าวของเยาวชนและประชาชนไทยอายุ 6 ถึง 60 ปี จำนวนหลายพันคนซึ่งเป็นผลการวิจัยในประเทศไทย ในช่วง 20 ปีนี้ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2531)

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนั้นมี 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นดอกไม้และผลไม้มือของต้นไม้ ส่วนลำต้นและส่วนที่เป็นรากแก้ว (ดูภาพ 1) ในส่วนแรกคือ ดอกและผลไม้มือบนต้น แสดงถึงพฤติกรรมการทำดีละเว้นชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็งผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่น่าปรารถนามีสาเหตุ 2 กลุ่มคือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนของต้นไม้ ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้านคือ (1) เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่ออำนาจในตน (4) แรงจูงใจใฝ่ล้ำฤทธิ และ (5) ทศนคติคุณธรรมและค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือสถานการณ์นั้น ๆ) ถ้าต้องการที่จะเข้าใจ อธิบาย ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมชนิดใด จะต้องใช้จิตลักษณะทางด้านหรือ 5 ด้านนี้ ประกอบกันจึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้ คือ รากแก้ว ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สอง มี 3 ด้าน คือ (1) สติปัญญา (2) ประสบการณ์ทางสังคมและ (3) สุขภาพจิต จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้ จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่บ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม

ภาพประกอบ 1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรม

นอกจากนี้บุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ ด้วยวิธีการอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐานทั้ง 3 ประการที่รากแก้วนี้ อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น เพื่อใช้อธิบาย ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าวมาแล้วด้วย

จะเห็นได้ว่าการวิจัยเรื่อง ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นนี้ ศึกษาถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของต้นไม้นั้นเอง คือ องค์ประกอบที่ลำต้น ได้แก่ การใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำด้วยพัฒนาการในขั้นใด การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ทักษะติดต่อการทะเลาะวิวาท และองค์ประกอบที่ราก คือ ประสบการณ์ที่ได้รับในวิทยาลัย (ความเป็นประชาธิปไตยในวิทยาลัยด้วยการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา) ประสบการณ์ในการคบเพื่อน (ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม) และสติปัญญา (ในการศึกษาครั้งนี้ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน) จึงสรุปได้ว่า รูปแบบสังกะย (Conceptual Model) ที่กำหนดสาเหตุของพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นสาเหตุ 2 ประเภท คือ จิตลักษณะ 4 ตัว คือการใช้เหตุผล จริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ทักษะติดต่อการทะเลาะวิวาท และลักษณะทางสังคม 2 ตัวคือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษารูปแบบดังกล่าวตรงกับรูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ด้วย (Endler and Magnusson : 1983) ลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวถึงนี้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ลักษณะของบุคคลกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ในประเทศไทยได้มีการวิจัย เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมทั้งที่นำปรารถนาและไม่ปรารถนา พฤติกรรมที่ไม่นำปรารถนาที่ทำการวิจัยมาแล้ว เช่น การทำผิดกฎกระทรวง พฤติกรรมซื่อสัตย์ไม่โกงในการเล่นเกมส์ พบว่าจิตลักษณะต่างๆ ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเหล่านี้นำมาตั้งเป็นทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ ซึ่งมีจิตลักษณะ 8 ประการ คือ

เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคตและความคุ้มครองตนเอง เชื่ออำนาจในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ทัศนคติ คุณธรรมและค่านิยม สติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต (ดวงเดือน
พันธ์มนาวิน. 2531)

จิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในระดับกลางและระดับสูง คือ
พฤติกรรมก้าวร้าวนี้มี 4 ประการ คือ การใช้เหตุผลจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต
ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท นอกจากนี้พฤติกรรมก้าวร้าวยังเกี่ยวข้องกับลักษณะทาง
ชีวสังคมและภูมิหลังต่าง ๆ ด้วย ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้ คือ

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังกับพฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาโดยทั่วไป มักมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางชีวสังคม
และภูมิหลังของผู้ทำพฤติกรรมเหล่านั้นด้วย เช่น งานวิจัยเรื่องหนึ่งพบว่าเยาวชนชายทำ
ความผิดทุกประเภทมากกว่าหญิง เยาวชนในช่วงอายุ 18-25 ปี จะทำผิดทุกประเภทมาก
กว่าเยาวชนในช่วงอายุ 14-18 ปี (อนันตชัย เชื้อมธรรม และคนอื่น ๆ. 2527) ส่วน
ในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษาที่เรียนดีมีพฤติกรรมที่
เหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่เรียนไม่ดี เช่น คองเกอร์ และมิลเลอร์ (Conger and
Miller. 1966) ได้วิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมของเด็กกระทำผิดกฎหมายกับเด็กปกติ
ของนักเรียนชายหญิงระดับมัธยมศึกษา พบว่าเด็กกระทำผิดไม่ตั้งใจเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนต่ำกว่าเด็กปกติ ซึ่งงานวิจัยของ สุกจน์ จักขุทิพย์ (2521) ให้ผลคล้ายกันในหมู่
ผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปรากฏว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
แบบรักน้อย ใช้เหตุผลน้อย มักจะเป็นพวกที่ประพฤติดนไม่สมแก่สภาพของนักเรียนด้วย
ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาถึงความผูกพันที่มีต่อสังคมกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน (สมนึก
ชัชวาลย์. 2529) พบว่า ผลการเรียนมีลักษณะเป็นตัวแปรแทรก (Intervening
Variable) ที่แทรกอยู่กลางความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันที่มีต่อสังคมกับการกระทำผิด
ของนักเรียน ในเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้น มักพบว่านักเรียนหรือ
เยาวชนที่กระทำผิดมักมีสภาพทางเศรษฐกิจต่ำ เช่น งานวิจัยเรื่องหนึ่ง (อัญญา

ลิมป์ไพฑูรย์. 2521) พบว่าเด็กและเยาวชนในสถานฝึกอบรมส่วนมากเป็นเด็กที่พ่อแม่มีฐานะยากจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยอีกหลายชิ้นด้วย (อัจฉราพรรณ เทศะบุรณะ. 2525; สุกุวิทย์ รุ่งวิชัย และคนอื่น ๆ. 2520; พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2523) แต่ขัดแย้งกับงานของลุนจัน จักขุทิพย์ ที่พบว่านักเรียนที่ครอบครัวแตกแยกมีฐานะปานกลางและสูงส่วนมากจะเป็นพวกที่มีพฤติกรรมไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน

จะเห็นได้ว่า ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในนักเรียนแล้วและลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนด้วย เช่น จากสถิติของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน (กรมตำรวจ กองบัญชาการตำรวจนครบาล) พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นเพศชายทั้งสิ้น และมีอายุระหว่าง 13-18 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด อายุมากกว่า 18 ปี ก่อการทะเลาะวิวาทในอันดับรองลงมา และจากการรายงานผลการปฏิบัติงานของสารวัตรนักเรียน (กรมพลศึกษา. 2528, 2529, 2530) ในปี พ.ศ. 2528 และ 2529 นั้น ไม่มีนักเรียนหญิงก่อการทะเลาะวิวาท ในปี พ.ศ. 2530 มีนักเรียนที่ก่อการทะเลาะวิวาท 96 คน เป็นหญิงเพียง 1 คน ในเรื่องของอายุของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือทะเลาะวิวาทมักพบว่า เป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยเช่นกัน เช่น พบว่าเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี จะก้าวร้าวสูงสุด (สุภา มาลากุล และคนอื่น ๆ. 2520) เป็นต้น ส่วนในเรื่องผลการเรียนพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาทั่วไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นกลุ่ม (วิมล สุวรรณมติ. 2527) ส่วนในเรื่องของสภาพของครอบครัว สุภา มาลากุล (สุภา มาลากุล และคณะ. 2520) พบว่าเด็กที่บิดามารดาฐานะดี จะมีความก้าวร้าวน้อยที่สุด นักเรียนที่เรียนในแผนกต่างกันมีความก้าวร้าวต่างกันด้วย

จะเห็นได้ว่า ลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาและพฤติกรรมก้าวร้าวด้วย ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาชาย และคาดว่านักศึกษาที่มีอายุน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังแตกต่างจากนี้ต่อไปจะกล่าวถึงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมก้าวร้าว

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมก้าวร้าว

เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะที่สำคัญมากและพบว่า เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่าง ๆ หลายพฤติกรรม

ความหมายของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของบุคคลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคล โดยที่บุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกัน มีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำที่แตกต่างกันได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จติก. 2520:5-6)

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจต์ ต่อมา โคลเบอร์กได้ศึกษาและพบความจริงว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้นมีได้บรรลุจุดสมบูรณ์ในบุคคลอายุ 10 ปี ดังที่เพียเจต์ กล่าวไว้ แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอน และเชื่อว่าการบรรลุวุฒิภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้น จะแสดงออกทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเด่นชัดที่สุด โคลเบอร์กได้แบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ขั้น โดยได้มาจากการวิเคราะห์ลักษณะของคำตอบเยาวชนอเมริกันอายุ 10-16 ปี เกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสถานการณ์ที่มีการขัดแย้งระหว่างความต้องการของบุคคลและกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคม แล้วเรียงเหตุผลเหล่านี้ตามอายุของผู้ใช้เหตุผลนั้น ๆ โดยเรียงเหตุผลประเภทที่มีผู้ตอบอายุ 10 ปี ใช้มากที่สุด ไปจนถึงประเภทที่ 6 ซึ่งผู้ตอบอายุ 16 ปี ใช้ตอบมากกว่าผู้ตอบอายุต่ำกว่าทั้งหมด ขั้นการพัฒนาจริยธรรมทั้ง 6 ขั้นของโคลเบอร์กนี้ แสดงให้เห็นการพัฒนาการตามอายุ และโคลเบอร์ก ได้แบ่งจริยธรรมทั้ง 6 ขั้นนี้ ออกเป็น 3 ระดับใหญ่ ๆ ดังได้แสดงในตาราง 2

ตาราง 1 เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทาง
จริยธรรมของโคลเบอร์ก

ชั้นการใช้เหตุเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
<p>ชั้น 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (2-7 ปี)</p> <p>ชั้น 2 หลักการแสวงหารางวัล (7-10 ปี)</p>	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2-10 ปี)
<p>ชั้น 3 หลักทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (10-13 ปี)</p> <p>ชั้น 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (13-16 ปี)</p>	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10-16 ปี)
<p>ชั้น 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป)</p> <p>ชั้น 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)</p>	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)

ระดับ 1 คือ ชั้นก่อนระดับกฎเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ๆ ในขั้นแรกสุดคือ มุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองโดนลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมกระทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจทางกายเหนือตน ขั้นที่สอง คือ การเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเท่านั้น เริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ คือ เขาทำมาฉันต้องทำไป เขาให้ฉันก็ต้องให้เขา เป็นต้น

ระดับที่ 2 คือ ระดับตามกฎเกณฑ์ หมายถึงการกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตน หรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับที่ 2 นี้ ยังต้องการการควบคุมจากภายนอก แต่ก็มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเราและความสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ ในขั้นที่ 3 บุคคลยังไม่เป็นตัวเอเองชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน ส่วนในขั้นที่ 4 บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของ

ตนในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งในสังคมของตน จึงถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหวัง

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ หมายถึงการตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดตรองไตร่ตรองซึ่งใจโดยตนเอง แล้วตัดสินใจไปตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน ชั้นที่ 5 คือการเห็นความสำคัญของคนหมู่มากไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่นสามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ ส่วนชั้นที่ 6 ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด แสดงถึงการมีความรู้สึกลึก นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน และการมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายในนั้นปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่ นอกจากนี้ยังมีหลักประจำใจซึ่งตรงกับหลักในพุทธศาสนาที่เรียกว่า หิริโอตตัปปะด้วย

พัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปนั้นจะเกิดได้ด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ใหม่ หรือเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่า ๆ ได้ดีขึ้นจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลในขั้นสูงต่อไปมีมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนเหตุผลในขั้นต่ำกว่าก็จะใช้น้อยลง และถูกละทิ้งไปในที่สุดนอกจากนี้ทุกคนไม่จำเป็นจะต้องพัฒนาทางจริยธรรมไปถึงขั้นสูงสุดแต่อาจหยุดชะงักในขั้นหนึ่งที่ต่ำกว่าก็ได้

ในการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า บุคคลมีพัฒนาการตามลำดับขั้นตามที่โคลเบอร์กกล่าวไว้ และมีคนจำนวนน้อยเท่านั้นที่สามารถพัฒนาไปถึงขั้นสูงได้ ส่วนใหญ่แล้วจะชะงักในขั้นที่ 3 หรือ ชั้น 4 เท่านั้น ดังเช่น สแนร์รี่ (Snarey, 1985 : 202-232) ได้รวบรวมงานวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก 45 เรื่อง จาก 27 ประเทศ ก็พบผลเป็นเครื่องยืนยันว่าบุคคลมีพัฒนาการไปตามลำดับขั้นโดยพบว่า ผู้มีอายุ 10-12 ปี มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้น 1 ที่กำลังจะเลื่อนเป็นขั้น 1 ถึง 3 ผู้มีอายุ 13-17 ปี มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้น 1 ที่กำลังจะเลื่อนเป็นขั้น 2 ถึงขั้น 3 ที่กำลังจะเลื่อนเป็นขั้น 4 ส่วนผู้มีอายุ 18-22 ปี มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้น 2 ที่กำลังจะเลื่อนเป็นขั้น 3 ถึงขั้น 4 ที่กำลังจะเลื่อนเป็นขั้น 5 ส่วนผู้มีอายุ 28 ปีขึ้นไปพบว่า มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตั้งแต่ขั้น 1 ถึงขั้น 6 โดยมีผู้ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้น 1 และขั้น 5 น้อยมาก ส่วนใหญ่แล้วจะกระจายอยู่ตั้ง

แต่ชั้น 2 ถึงชั้น 4 ที่กำลังจะเลื่อนเป็นชั้น 5 และมีการศึกษาจำนวนมากพบว่า การใช้
 เหตุผลจริยธรรมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่พึงปรารถนาหลายพฤติกรรม เช่น พฤติกรรม
 ขโมยของจากร้านค้าหรือการเปลี่ยนป้ายบอกราคาสินค้าให้ต่ำลง เป็นผู้ที่มิระดับเหตุผล
 เชิงจริยธรรมต่ำ (Tsujiimoto and Nardi. 1978) พฤติกรรมโกงในสถานการณ์เดียวกัน
 นั้น ผู้ที่โกงในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ต่ำกว่าผู้ที่มีได้โกง
 (Schwartz and others. 1969; Wright. 1971:170-171) ส่วนโคลเบอร์ก็ได้
 ศึกษาพฤติกรรมโกงของนักเรียนเกรด 6 และนิสิตในมหาวิทยาลัยปรากฏว่าทั้งนักเรียน
 และนิสิตผู้มีจริยธรรมในระดับเหนือกฎเกณฑ์นั้น โกงน้อยกว่าผู้มิจริยธรรมในระดับตาม
 กฎเกณฑ์ส่วนงานวิจัยของไทยพบว่า นิสิตที่ไม่อาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม
 มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำกว่านิสิตที่เป็นอาสาสมัครอย่างเด่นชัด (วิเชียร รักการ. 2522)
 จะเห็นได้ว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่าง ๆ มากมายทั้งพฤติกรรม
 ที่น่าปรารถนาและพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนา กล่าวคือ บุคคลที่มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนา
 มักจะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่สูงและอาจประกอบกับจิตลักษณะอื่น ๆ (มุ่งอนาคต
 สุขภาพจิต ที่คนคิด) ด้วย และเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนา คือ มักจะมีเหตุผล
 ในชั้นต่ำ และมีจิตลักษณะอื่น ๆ ในปริมาณที่ต่ำด้วย เนื่องจากพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็น
 พฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาชนิดหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงจิตลักษณะนี้ เพื่อให้ทราบ
 ว่านักศึกษาไม่ทะเลาะวิวาทนั้นมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับต่างกันอย่างไร โดยผู้วิจัย
 คาดว่า ผู้ไม่ทะเลาะวิวาทหรือมีพฤติกรรมนี้บ่อยมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าผู้มิพฤติกรรม
 การทะเลาะวิวาทมากแต่อย่างไรก็ตามจากหลักฐานทางการวิจัยพบว่า มีจิตลักษณะอีกบาง
 ตัวที่เมื่อมาช่วยอธิบายพฤติกรรม แล้วจะทำนายได้มากกว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 อย่างเดียว จิตลักษณะนั้น คือ การมุ่งอนาคต ดังจะได้กล่าวรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

การมุ่งอนาคตกับพฤติกรรมก้าวร้าว

การมุ่งอนาคตเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี การมุ่งอนาคตร่วมกัน
 กับเหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถทำนายพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ดี

ความหมายของการมุ่งอนาคต การมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคตแทนรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันทีหรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตนเพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมาหรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์, 2520) ลักษณะมุ่งอนาคตนี้นักจิตวิทยาพบหลักฐานว่าเป็นด้านหนึ่งของพลังอีโก้ของบุคคล ซึ่งจะเป็นทางให้ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชลอการบำบัดความต้องการต่าง ๆ ของตนได้ ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะไม่เป็นผู้ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย

การวัดลักษณะมุ่งอนาคตนี้ ทำได้หลายวิธี เช่น มิเชล (Mischel, 1974) วัดโดยใช้แบบสอบถาม และวัดพฤติกรรมโดยตรงหรือการวัดเน้นเรื่องอนาคตหรือเน้นการปฏิบัติซึ่งแสดงถึงปริมาณการอดได้รอได้อย่างเหมาะสม ส่วนในการวิจัยนี้จะใช้การรายงานการมุ่งอนาคต และการปฏิบัติในชีวิตประจำวันไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ, 2529) และแบบวัดการมุ่งอนาคตของ จินตนา บิลมาส (จินตนา บิลมาส, 2529) โดยเลือกมาเฉพาะข้อที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับลักษณะของงานวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

หลักฐานการวิจัยที่แสดงว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่พึงปรารถนาหลายประการและยังเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอีกด้วย เช่น เครบส์ (Psychology Today: An Introduction, 1972:149; citing Krebs, 1964) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการโกงกับจิตลักษณะของบุคคล ซึ่งประกอบด้วยระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพลังอีโก้ (ประกอบด้วยระดับสติปัญญา และความสนใจเอาใจใส่ของบุคคล) พบว่าระดับจริยธรรมและพลังอีโก้ร่วมกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการโกงของผู้ถูกศึกษาอย่างเชื่อมั่นได้กล่าวคือผู้ที่มีจริยธรรมตามกฎหมาย และมีพลังอีโก้สูงแล้ว จะมีพฤติกรรมโกงน้อยกว่าผู้ที่มีพลังอีโก้ต่ำอย่างเชื่อมั่นได้ งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำให้ประเทศไทยด้วย คืองานวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของเยาวชนไทย"

(ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจจนิก. 2519, 2520) ศึกษาถึงพฤติกรรม ชื่อสัตย์ของวัยรุ่นกับจิตลักษณะ 2 ด้านคือ การใช้เหตุผลจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต โดยทดลองให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นฐานะปานกลางและต่ำ ในกรุงเทพมหานครจำนวน 300 คน เล่นเกมในห้องปฏิบัติการนั้นมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงและมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย ส่วนผู้ที่มีพฤติกรรมโก่งนั้น คือผู้ที่การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะการมุ่งอนาคตสูงลักษณะหนึ่งและต่ำลักษณะหนึ่ง ไรท์ (Wright, 1975) ได้รวบรวมผลการวิจัยที่แสดงว่าลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ ยั่วชวนใจ พบว่าเด็กที่มีความอดได้รอได้นั้น จะไม่โก่งในการเล่นเกมที่กับเด็กที่ขาดลักษณะนี้ นอกจากนั้นเด็กที่ขโมยเงินจะแต่งเรื่องซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในระยะเวลาที่สั้นกว่าระยะเวลาในเรื่องซึ่งแต่งโดยเด็กที่มีได้ขโมยเงิน ส่วนมิเชล และกิลลิแกน (Mischel and Gilligan, 1964) ได้ทำการวิจัยซึ่งแสดงว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง จะโก่งน้อย และถ้าเด็กประเภทนี้โก่งก็จะใช้เวลามาก่อนที่จะกระทำเช่นนั้น ส่วนการวิจัยอาชญากรวัยรุ่นพบว่า เด็กเหล่านี้มีลักษณะมุ่งปัจจุบันมาก และจะไม่ยอมรอคอยรางวัล ใหญ่แต่ชอบรับรางวัลเล็กที่ทำผิดกฎหมาย และผ่านการอบรมนิสัยในสถานกักกันมาแล้ว จะเป็นผู้ที่มุ่งอนาคตมากขึ้นกว่าก่อนที่จะเข้ารับการอบรมนั้น

จะเห็นได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่พึงปรารถนามาก หลายพฤติกรรม เช่นพฤติกรรมโก่ง พฤติกรรมขโมย พฤติกรรมทำผิดกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตเมื่อใช้ร่วมกับลักษณะอื่น เช่น เหตุผลเชิงจริยธรรมแล้วจะ ทำนายพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างเชื่อมั่นได้ ดังนั้นในงานนี้ผู้วิจัยจึงสนใจจิตลักษณะทั้ง 2 นี้ เพื่อที่จะให้ทราบว่า จิตลักษณะใดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทหรือไม่ทะเลาะ อย่างไรก็ตาม ส่วนการมุ่งอนาคตนั้นผู้วิจัยคาดว่า นักศึกษาทะเลาะวิวาทจะมีการมุ่งอนาคตต่ำกว่านักศึกษาที่ไม่ทะเลาะ และคาดว่าทั้งเหตุผลเชิงจริยธรรมและการมุ่งอนาคตจะร่วมกันทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้ดีกว่าลักษณะใดเพียงลักษณะเดียว

ต่อไปจะกล่าวถึงจิตลักษณะที่สำคัญที่สนใจศึกษาอีกจิตลักษณะหนึ่ง คือสุขภาพจิต

สุขภาพจิตกับพฤติกรรมก้าวร้าว

สุขภาพจิตเป็นลักษณะที่มีความสำคัญยิ่งลักษณะหนึ่งของมนุษย์ นักจิตวิทยาหลายแขนงพบว่า สุขภาพจิตเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะอื่น ๆ เช่น การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ และพฤติกรรมหลายประเภท และอาจให้ทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลได้อย่างแม่นยำ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524:1)

ความหมายของสุขภาพจิต สุขภาพจิตเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางและได้มีผู้รวบรวมความหมายเหล่านี้ในแง่มุมมองที่ต่างกัน เช่น องค์การอนามัยโลกให้คำจำกัดความของสุขภาพจิต (Mental Health) ไว้ว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปรับปรุงตัวให้มีความสุข และเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดีด้วย มีสัมพันธกับบุคคลอื่นสามารถดำรงชีวิตของตนได้โดยไม่ต้องเสียสุขภาพ ทำให้มีความสุขความสบายใจรวมทั้งสามารถสนองความต้องการของตนเองในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่มีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นภายในจิตใจแต่อย่างใด สุขภาพจิตมิได้หมายถึงแต่เพียงการปราศจากโรคทางจิตและโรคทางประสาทเท่านั้น หากแต่รวมถึงการปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีด้วย (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2523 : 269)

การวัดสุขภาพจิตนั้นทำได้หลายวิธี เช่น วัดจากประสบการณ์ในอดีตของการนำบัตรทางจิต วัดจากปริมาณความมากน้อยที่บุคคลไม่สามารถที่จะปรับตัวทางสังคม เป็นต้น แต่สำหรับการวิจัยนี้วัดโดยการประเมินความรู้สึกวิตกกังวลในด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบ และสอบถามอาการผิดปกติทางกายประกอบกัน ซึ่งเป็นแบบวัดสุขภาพจิตของดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจจนิก (ดวงเดือน พันธมนาวิน เพ็ญแข ประจวบปัจจนิก. 2524)

ปัญหาสุขภาพจิตของนักศึกษาในสถานศึกษา สุขภาพจิตเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของบุคคลต่าง ๆ และเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมที่ร้ายแรงหลายประการ เป็นที่น่าวิตกกังวลว่านักเรียนในสถานศึกษามีปัญหาสุขภาพจิตกันมาก ดังรายงานวิจัยการสำรวจ

และผลงานวิจัยต่าง ๆ เช่น ในปี 2520 กองอนามัยโรงเรียนร่วมกับศูนย์สุขภาพจิต ได้สำรวจอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนรัฐบาลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 1,880 คน มาศึกษา พบว่า มีนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิตถึง 250 คน (ผู้ศึกษาวิจัยงานจิตวิทยา. 2523 : 24) ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และเทียบเท่า นั้น ได้มีผู้ศึกษากลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชัยนาทพบว่าแนวโน้มที่จะมีสุขภาพจิตถึงร้อยละ 68.84 ของจำนวนนักเรียนกลุ่มมาศึกษาทั้งหมด (ธนุ ชาติวานานนท์ และคนอื่น ๆ. 2521 : 60 - 66) ในระดับมหาวิทยาลัยมีการสำรวจอย่างนักศึกษาชายและหญิงชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีอายุระหว่าง 16-22 ปี มาสำรวจภาวะสุขภาพจิตพบว่า นักศึกษาที่มีความจำเป็นต้องเข้ารับบริการทางจิตเวช ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยไปจนถึงระดับที่ต้องการรักษาอย่างจริงจังมีถึง 44.20 เปอร์เซ็นต์ (กวี สุวรรณกิจ และอัจฉรา จันไกรผล. 2520 : 12-23) จะเห็นได้ว่า นักเรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ มีปัญหาสุขภาพจิตมากเป็นที่น่าวิตกเพราะสุขภาพจิตที่ไม่ดีนั้นมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลายอย่างดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

สุขภาพจิตกับการประพฤติน่าไม่สมควรแก่สภาพของนักศึกษา ผลการรายงาน และงานวิจัยที่กล่าวถึง เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมักจะมีสุขภาพจิตและสุขภาพกายไม่ดี เช่น จากการศึกษาเรื่องการปฏิบัติการประพฤติน่าปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนพาณิชยการทั้งชายและหญิงจากสถานศึกษา 4 แห่ง ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน จำนวน 400 คน นักเรียนที่ประพฤติน่าไม่เหมาะสมร้อยละ 34.12 มีสาเหตุจากสุขภาพร่างกายไม่ดี มีโรคภัยไข้เจ็บประเภทต่าง ๆ สำหรับวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 4-6) นั้น เท่าที่พบปรากฏว่ามีปัญหามากในด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการปรับตัวอันได้แก่ ปัญหาทางอารมณ์และสังคม พฤติกรรมที่เป็นปัญหามีทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวและถอยหนี เช่น รังแกคนอื่น ทำลายของ พูดเท็จ ขโมย การกระทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน ทะเลาะวิวาทกับกลุ่มเพื่อน ควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น เก็บตัว ซึมเศร้า เหม่อลอย ไม่ยอมช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ตีเตียนตนเอง วิตกกังวล เป็นต้น (หน่วยแนะแนว. 2524 : 1-103) จะเห็นได้ว่า สุขภาพจิตมีความ

สัมพันธ์กับการประพุดิตนไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นพฤติกรรมหนึ่งในการประพุดิตนไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียนด้วย จึงคาดว่านักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทจะมีสุขภาพจิตไม่ดีมากกว่านักศึกษาที่ไม่ทะเลาะ และจิตลักษณะทั้ง 3 ตัวรวมกันจะทำนายพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทได้มากกว่าจิตลักษณะด้านใดด้านเดียว

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงจิตลักษณะอีกตัวหนึ่ง คือทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท การศึกษาทัศนคติรวมกับจิตลักษณะอื่น ๆ จะร่วมกันทำนายพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ งานวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของเยาวชนไทย" (ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จติก. 2520) ศึกษาถึงพฤติกรรมซื่อสัตย์ พบว่าเกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นสูงและมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย และพบว่า ผู้ที่ไม่โกงในการเล่นเกมนั้น มีทัศนคติที่ติดต่อความซื่อสัตย์มากกว่าผู้ที่โกงด้วย จะเห็นว่าทัศนคติเป็นจิตลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญ ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ทัศนคติเป็นจิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากการได้รับผลดี หรือผลเสียในเหตุการณ์หนึ่ง หรือเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหนึ่ง ทำให้บุคคลสามารถคาดถึงประโยชน์หรือโทษที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีกจากเหตุการณ์ชนิดเดียวกัน หรือพฤติกรรมชนิดเดียวกันที่จะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคต ทัศนคติเป็นรากฐานของพฤติกรรม การทราบทัศนคติของบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นทางลัดในการที่จะเข้าใจและทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้น ในสถานการณ์ต่าง ๆ (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2524:22)

ความหมายของทัศนคติ ทัศนคติ หมายถึง จิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ วัตถุ หรือสิ่งต่าง ๆ ทางด้านบวก ลบ หรือกลาง ๆ (Shaw, 1985:285; Fishbein. 1975:5) ทัศนคติประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) องค์ประกอบทางการรู้เชิงประเมินค่า การที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งใดนั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นมีคุณหรือโทษมากน้อยเพียงใด ถ้าบุคคลเห็นว่าสิ่งนั้นมี

ประโยชน์ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าบุคคลมีความรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดีมีโทษก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น 2) องค์ประกอบทางความรู้สึก เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงความรู้สึกของบุคคลว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจสิ่งนั้น และ 3) องค์ประกอบทางการพร้อม จะกระทำเป็นองค์ประกอบที่กำหนดการกระทำพฤติกรรมของบุคคล เป็นองค์ประกอบที่ใกล้ชิดกับพฤติกรรมมากที่สุด และเป็นองค์ประกอบที่เกิดต่อเนื่องมาจากองค์ประกอบหนึ่ง และสองกล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้ว่าสิ่งนั้นดีมีคุณก็เกิดความรู้สึกว่าชอบพอใจสิ่งนั้น บุคคลก็พร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งที่ตนเองชอบและพอใจในทำนองให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ในทางกลับกันถ้าบุคคลรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดี มีโทษ เกิดความรู้สึกว่าไม่ชอบไม่พอใจในสิ่งนั้น บุคคลก็พร้อมที่จะหลีกเลี่ยงหรือเข้าทำลายสิ่งนั้นเสีย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน.2524) ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทนี้ (ทัศนคติต่อสถานการณ์นั้นหรือพฤติกรรมนั้น) เป็นสาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำดับขั้นของต้นไม้ ซึ่งเป็น 1 ในจิตลักษณะ 5 ด้าน ของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม สำหรับคนไทย ถ้าต้องการที่จะเข้าใจ อธิบาย ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมชนิดใด จะต้องใช้จิตลักษณะทางด้านหรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกันจึงจะได้ผลดีที่สุด ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้จิตลักษณะที่เป็นส่วนประกอบของลำดับขั้นจริยธรรม 3 ด้าน คือ การใช้เหตุผลจริยธรรม การมุ่งอนาคต และทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท และใช้จิตลักษณะอีกด้านหนึ่งซึ่งเป็นรากของต้นไม้คือ สุขภาพจิต เพื่อทำนายพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาซึ่งจิตลักษณะต่าง ๆ ทั้งหมดที่กล่าวมาควรจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทในทางตรงกันข้าม เว้นแต่ทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทเท่านั้นที่ควรมีความสัมพันธ์ทางบวก เพราะพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในสังคมมิใช่พฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง

ต่อไปจะกล่าวถึงงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ในเรื่องทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่มักจะเป็นการสอบถามทัศนคติทั่ว ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการทะเลาะวิวาท การป้องกันและแก้ไขเหตุการณ์ดังกล่าวของ ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่สารวัตรนักเรียน เจ้าหน้าที่ตำรวจสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล เจ้าหน้าที่หน่วยประสานงานการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนก่อเหตุไม่สงบ เป็นต้น บุคคลดังกล่าวให้ความคิดเห็นสรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลให้นักเรียนนักศึกษาเข้าร่วมต่อต้านกลุ่มนักเรียนนักศึกษาสถาบันอื่น ๆ ตัวนักเรียน

เองมีความเห็นว่า ต้องรักษสถานศึกษามากกว่าเกียรติยศและชื่อเสียงของตนเอง สำหรับครูอาจารย์ ตำรวจสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน มีความเห็นว่าเป็นการแสดงว่ารักเพื่อนฝูงอย่างแรงกล้า สารวัตรนักเรียนมีความเห็นว่าการให้สังคมยกย่องว่าไม่ใช่คนขลาด เมื่อได้รับคำทักทายเป็นการแสดงความรู้สึกด้านจิตใจของนักศึกษาที่ชอบทะเลาะวิวาท นักเรียนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดต่างมีความเห็นตรงกันในแง่ที่ว่า มีจิตใจสนุกสนานตลอดเวลา และตอบรับไปก่อนทั้ง ๆ ที่มีความรู้สึกขัดแย้งในใจ (กรมพลศึกษา. 2526:119) สำหรับอภิงานวิจัยหนึ่งสรุปได้ว่า สาเหตุในการทะเลาะวิวาทของนักศึกษานั้นสืบเนื่องมาจากนักศึกษาผู้นั้นมีนิสัยเกเร ขาดการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และโรงเรียนเป็นส่วนประกอบ (สุภาพันธุ์ รื่นสำราญ. 2526:183) อภิงานวิจัยหนึ่งศึกษาเฉพาะในกรณีการแข่งขันกีฬา สอบถามนักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาเห็นว่าสาเหตุที่สำคัญมากที่สุด คือ นักศึกษาที่ไปดูการแข่งขันเชียร์กีฬาในลักษณะยั่วยุก้าวร้าว ทำทนายก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น สาเหตุในระดับมาก ได้แก่ นักกีฬาและนักศึกษาที่ไปดูการแข่งขันอยู่ในวัยคะนอง พร้อมทั้งจะก่อการทะเลาะวิวาท นักศึกษาที่ไปดูไม่เข้าในกติกา ไม่พอใจการเล่นหรือผลการแข่งขันหรือมีเรื่องขัดแย้งกันอยู่ก่อน (อัญชลี กิจจานุวัฒน์. 2527) และจากการสำรวจก่อนการวิจัยของ กอบพร เกตุทัต นักเรียนให้เหตุผลว่าทำไปเพื่อโรงเรียน เพื่อกลุ่มเพื่อน หรือเพื่อล้างแค้น (กอบพร เกตุทัต. 2528:2)

จะเห็นได้ว่าการศึกษาถึงปัญหาทะเลาะวิวาทนี้ มักจะศึกษาในแง่ของการสอบถามความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ของการเกิดและแนวทางป้องกัน จะเห็นได้ว่างานวิจัยส่วนนี้มักจะมีใช่เป็นการวัดทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทที่วัด 1) ความรู้เชิงประเมินค่า มิได้วัดพฤติกรรมดังกล่าวมีคุณหรือโทษมากน้อยเพียงใด จึงทำให้ไม่ทราบว่าผู้ทะเลาะวิวาทเห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีคุณหรือโทษอย่างไร 2) มิได้วัดองค์ประกอบทางการรู้สึกทำให้ไม่ทราบว่าผู้ทะเลาะวิวาทชอบหรือไม่ชอบที่จะทำพฤติกรรมดังกล่าว และ 3) มิได้วัดองค์ประกอบทางการพร้อมที่จะกระทำ ทำให้ไม่ทราบว่า ถ้าสถานการณ์จะทำให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว ผู้ที่เคยมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมีแนวโน้ม หรือความมุ่งที่จะกระทำพฤติกรรมดังกล่าวอีกมากน้อยเพียงใด

จึงสรุปได้ว่า งานวิจัยดังกล่าวมิได้วัดทัศนคติตามหลักจิตวิทยา ส่วนการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยพยายามจะแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว เพื่อที่จะได้ใช้ประโยชน์ของการวัดทัศนคติเพื่อการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาท โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้พยายามจะศึกษาตัวแปรอันเกิดจากตัวผู้มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ความพยายามดังกล่าว ได้แก่ จะวัดองค์ประกอบความมุ่งกระทำ วัดทัศนคติต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาท วัดจิตลักษณะหลายตัว (เหตุผลเชิงจริยธรรม สุขภาพจิต มุ่งอนาคต) เป็นต้น และในส่วนของการวัดทัศนคติต่อทะเลาะวิวาทนั้น คาดว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อยจะมีทัศนคติที่ดีต่อทะเลาะวิวาทน้อยกว่านักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทมาก

จะเห็นได้ว่า การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท โดยพิจารณาที่ตัวนักศึกษาเอง เป็นการศึกษาที่ตรงประเด็นสำคัญ เพราะมีเหตุผลทางวิชาการที่สรุปว่าสาเหตุอันเกิดจากตัวนักศึกษามากที่สุด แต่ทั้งนี้ได้ให้ความสำคัญแก่ลักษณะสังคมด้วย โดยในการวิจัยนี้จะศึกษาอิทธิพลลักษณะของการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย ในที่นี้จะศึกษาการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ต่อไปจะกล่าวถึงเหตุผลว่าเพราะเหตุใด ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาถึง 2 ลักษณะดังกล่าว

ลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ลักษณะทางสังคมที่แวดล้อมนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทนี้อาจพิจารณาได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สภาพแวดล้อมในครอบครัว คือ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยคือ ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ และสภาพแวดล้อมที่เป็นเพื่อน ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพแวดล้อมที่วิทยาลัยและสภาพแวดล้อมที่เป็นเพื่อน เพราะเด็กในวัยรุ่นนั้นอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อเด็กจะลดน้อยลง อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยและกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของเบอร์นัท (Berndt, 1979:608-616) ที่พบว่าในช่วงวัยรุ่นนั้น การกระทำบางอย่างของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อเด็กน้อยลง แต่เด็กจะได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนในระดับสูง โดยเฉพาะพฤติกรรมก้าวร้าวผิด

สังคม เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของบิเซนไทน์ (Bixentine and others. 1976:226-236) และบรอนเฟนเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner. 1967:199-207) ซึ่งพบว่าเด็กวัย 12-15 ปี ได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างของพ่อแม่น้อยลง แต่จะได้รับอิทธิพลจากการแสดงแบบพฤติกรรมก้าวร้าวผิดสังคมของกลุ่มเพื่อนในระดับสูงสุด เป็นต้น และเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดู โดยเฉพาะแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาจริยธรรมของเด็ก ซึ่งพบในงานวิจัยจำนวนมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ งานวิจัยที่พบในประเทศ เช่น ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสัมพันธ์อย่างเด่นชัด กับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กตั้งแต่ช่วงวัยรุ่น เป็นต้นไป และสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตด้วย นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตดีในกลุ่มวัยรุ่นที่ทำผิดกฎระเบียบ (สุพจน์ จักขุทิพย์. 2521) และในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมต่าง ๆ มาศึกษาเพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมทะเลาะวิวาทโดยมิได้นำการอบรมเลี้ยงดูมาศึกษาด้วยนั้น เพราะจิตลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้แสดงถึงอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แล้ว นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อนักศึกษา โดยได้พิจารณาถึงขบวนการนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มของอาจารย์ โดยศึกษาถึงการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยในวิทยาลัยระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งเป็นการนำเอาวิธีการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวมาใช้ และจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

การนำลักษณะการคบเพื่อนของนักศึกษามาศึกษาเพื่อเข้าใจพฤติกรรมทะเลาะวิวาท เพราะมีงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนพบว่าตัวแปรทั้ง 4 กลุ่มคือ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลกลุ่มเพื่อน ลักษณะตัวเด็ก และลักษณะภูมิหลังของครอบครัว สามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูงสุดคือ อิทธิพลกลุ่มเพื่อน สามารถอธิบายได้ประมาณร้อยละ 38 (สมพร สุกคณีย์. 2530) จะเห็นได้ว่าการศึกษาลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยศึกษาลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย (การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา) มีเหตุผลดังได้กล่าวแล้ว ต่อไปจะกล่าวถึงลักษณะทางสังคมทั้ง 2 ลักษณะนี้ดังต่อไปนี้

ลักษณะการคบเพื่อนกับพฤติกรรมก้าวร้าว

เพื่อนมีความหมายต่อบุคคลในวัยนี้มาก วัยรุ่นมักจะเห็นเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็น จะขาดเสียไม่ได้ทำอะไรทุกอย่างต้องอาศัยเพื่อน มีอะไรมักจะทำให้เพื่อนฟัง หรือขอความเห็นขอคำปรึกษาจากเพื่อน และปรับทุกข์ร้อนของตนเองกับเพื่อนมากกว่าจะหันไปหาบิดามารดาหรือผู้ปกครอง วัยรุ่นทั่วไปมักจะผูกพันและรักดีกับกลุ่มเพื่อน ปรากฏอยู่เสมอว่าการรวมกลุ่มมีความสำคัญในการแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในวัยนี้ (สพจน์ จักขุพิสัย. 2521) นอกจากนี้ มีงานวิจัยที่ศึกษาถึงอิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่นที่ รายงานว่า นักศึกษาวัยรุ่นจะเลือกคบเพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน และเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อการประพฤติปฏิบัติ และความวิตกกังวลต่าง ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง. 2517) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาถึงความผูกพันที่มีต่อสังคมกับพฤติกรรม เบี่ยงเบนของเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สมนึก นัชวาลย์. 2528) พบว่าเด็กนักเรียนที่กระทำผิดมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดชนิดร้ายแรงยิ่งขึ้นด้วย และพบว่านักเรียนที่มีความผูกพันต่อสังคมต่ำ และคบเพื่อนเกเรจะมีอัตราการกระทำผิดสูงที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าความเข้มงวดกวดขันของทางโรงเรียนนั้นเป็นตัวแปรระบบเงื่อนไข (Specification) ความสัมพันธ์ของความผูกพันที่มีต่อสังคมกับการกระทำผิดของนักเรียน มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า นอกจากเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อเด็กในด้านอิทธิพลต่อการประพฤติ ความวิตกกังวลแล้ว ยังมีงานที่แสดงว่าเด็กและเยาวชนมีการติดต่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การกระทำผิดในกลุ่มโดยเล่าสู่กันฟัง ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง มีเด็กประมาณ 49.50 เปอร์เซ็นต์ ที่คิดจะนำเอาวิธีการกระทำผิดที่เล่าให้ฟังไปใช้ในสังคมในเวลาข้างหน้า ส่วนเด็กอีก 31.50 เปอร์เซ็นต์ ไม่คิดจะเลียนแบบเพราะต้องการกลับตนเป็นคนดี (อัญญา ลิ้มไพฑูรย์. 2521)

จะเห็นได้ว่าลักษณะการคบเพื่อนนี้เป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง เพราะเพื่อนนั้นมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามกันในด้านต่าง ๆ ได้มาก นอกจากนี้ยังถ่ายทอดวิธีการทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่พึงปรารถนาอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลักษณะการคบเพื่อนของนักศึกษาอาชีว โดยใช้แบบวัดลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของ ดวงเดือน

พันธุนาวิน และงามตา วทินทานนท์ ซึ่งสร้างเสร็จแล้วแต่ยังมิได้นำไปใช้งานวิจัยใด ผู้วิจัยคาดว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทจะมีลักษณะการคบเพื่อนไปในทางเหมาะสมน้อยกว่านักศึกษาที่ไม่ทะเลาะวิวาท ต่อไปจะกล่าวถึงการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษากับพฤติกรรมก้าวร้าว

สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยนั้นมีอิทธิพลปลูกฝังลักษณะที่พึงปรารถนา และไม่พึงปรารถนาในนักศึกษาได้มาก สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาจริยธรรมในวิทยาลัยนั้น ไรท์ (Wright, 1975:239-244) เชื่อว่าขึ้นอยู่กับลักษณะ 5 ประการ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาที่วิทยาลัยส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติ พฤติกรรมที่วิทยาลัยลงโทษ ลักษณะพฤติกรรมของอาจารย์ซึ่งเป็นตัวแบบแก่นักศึกษา และลักษณะของการให้การอบรมสั่งสอนจริยธรรมของวิทยาลัย สำหรับลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาคือว่าสำคัญที่สุดในการพัฒนาจริยธรรม ทั้งนี้เพราะถ้าอาจารย์กับนักศึกษามีความมุ่งร้ายต่อกันหรือมีความรู้สึกเฉยเมยต่อกัน และถ้าอาจารย์ใช้อำนาจในการควบคุมความประพฤติของนักศึกษาด้วยแล้ว วิทยาลัยก็จะทำลายสุขภาพจิตเด็ก ทำให้เกิดพฤติกรรมไม่น่าปรารถนาตามมา

อาจารย์ในฐานะเป็นผู้จัดมวลงประสพการณ์ให้แก่นักศึกษา เพื่อปลูกฝังสร้างเสริมให้นักศึกษาเป็นพลเมืองดีที่คณภาพ อาจารย์จึงทำหน้าที่เสมือนบิดามารดาที่สองรองจากพ่อแม่ ถ้าอาจารย์ให้การสั่งสอนในลักษณะเดียวกันกับการเลี้ยงดูของบิดามารดาแบบประชาธิปไตยก็ย่อมช่วยพัฒนาจริยธรรมของเด็กได้มาก (ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจนิค. 2519, 2520) อาจารย์นอกจากให้การอบรมสั่งสอนแล้ว อาจารย์ยังเป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ดีแก่นักศึกษาด้วย เด็กจะเลียนแบบทั้งผู้ที่ตนรักและผู้ที่มีอำนาจ ฉะนั้นโอกาสที่เด็กจะรับอาจารย์เป็นผู้ที่มีอำนาจต่อเด็กมาก อาจารย์จึงมีอิทธิพลต่อจิตใจของนักศึกษาโดยทั่วไป (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2526, 32) ม้งานวิจัยที่แสดง

ถึงอิทธิพลของอาจารย์ที่มีต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่ศิษย์ (บุญกอบ วิสุมิตะนันท์. 2527) พบว่าอาจารย์ที่มีความรักใคร่ชอบพอ และยอมรับศิษย์เท่ากันที่สั่งสอนฝึกอบรมศิษย์ได้ดีและอาจารย์ยังเป็นแบบอย่างไม่ติแก่เด็กได้มาก เช่น อาจารย์บางคนต้องเผชิญปัญหาหลายด้าน อาจารย์บางคนอาจมีความวิตกกังวลคับข้องใจจนเกิดความก้าวร้าว อาจารย์จึงอาจแสดงมารยาทที่ไม่ดีต่อเด็ก เช่น โมโหจนเสียงง่าย ขาดความยุติธรรมในบางครั้ง เมื่ออาจารย์กระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไม่ควรออกมา อาจารย์จึงเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีของเด็กได้ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2525, 33)

นอกจากนี้ลักษณะปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักเรียนยังส่งผลทางอ้อมต่อลักษณะที่ไม่เหมาะสมในนักเรียน งานวิจัยเรื่องสภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร (ศิริวัฒน์ นิจนตร. 2526, 162) พบว่านักเรียนที่รับรู้ว่ามีบรรยากาศภายในชั้นเรียนของตนเป็นประชาธิปไตยน้อย จะมีปัญหาสุขภาพจิตทุกด้าน คือ อาการทางกายเนื่องมาจากจิตใจ มโนภาพแห่งตน ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล และความก้าวร้าวมากกว่านักเรียนในชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยมาก ซึ่งให้ผลเช่นเดียวกับงานของแอนเดอร์สันและบริวเวอร์ (Yee. 1977:35-36; citting Anderson and Brewver n.d.) จะทำให้เด็กก้าวร้าวชอบเป็นศัตรู ขาดความรับผิดชอบเช่นเดียวกับ เลวิน ลิปเปค (ก่อ สวัสดิทานิช และคนอื่นๆ. 2512) พบว่าปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยจะทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ การปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย จะทำให้เด็กไม่รู้จักรับผิดชอบและไว้วางใจไม่ได้ ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำรับรู้บรรยากาศในชั้นเรียนแบบประชาธิปไตยน้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูงกว่า มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับอาจารย์ ผลการเรียนและสุขภาพจิตของนักเรียนสัมพันธ์กันในทางบวก (สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล.2527, 62-63; อัมพร เจนประภาพงค์.2528, สุนัญญา เสียงใส.2521: 43) และงานวิจัยที่พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ (นิธิจ นีวาศะบุตร. 2519) และการปรับตัวได้ดีที่สุด (ประคอง ประสิทธิ์. 2519: 43-50) เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักเรียนถ้ามีลักษณะแบบประชาธิปไตยแล้ว จะส่งผลดีต่อนักศึกษาหลายด้าน ในทางตรงกันข้าม ถ้ามีลักษณะเป็นประชาธิปไตยน้อยก็จะส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนได้ (ชิรวัณณ์ นิจนตร. 2526, ก่อ สวัสดิทานิช. 2512, 1971) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาแบบประชาธิปไตยนี้มีความสำคัญมากในการวิจัยนี้ได้ให้ความสำคัญกับตัวแปรนี้ด้วย จึงจะวัดคุณลักษณะนี้โดยวัดบรรยากาศที่นักศึกษารับรู้เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนของอาจารย์เพียงด้านเดียว โดยใช้แบบวัดบรรยากาศในห้องเรียนของ ชิรวัณณ์ นิจนตร (2526) และผู้วิจัยคาดว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากจะรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยได้น้อยกว่า นักศึกษาที่ไม่ทะเลาะวิวาท และคาดว่าจิตลักษณะทุกตัวรวมกับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาร่วมกันจะทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้ดีกว่าใช้ตัวแปรจิตลักษณะ หรือลักษณะทางสังคมแต่เพียงฝ่ายเดียว

✓ จุดมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกันมีจิตลักษณะ 4 ด้าน คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต และทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแตกต่างกันหรือไม่
2. เพื่อศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกัน มีลักษณะทางสังคม 2 ด้าน คือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่
3. เพื่อศึกษาว่าจิตลักษณะทั้ง 4 ด้าน และลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ของนักศึกษาจะสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ได้ดีกว่าจิตลักษณะทั้ง 4 ด้านฝ่ายเดียว หรือลักษณะทางสังคมฝ่ายเดียวหรือไม่

4. นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังต่างกันจะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแตกต่างกันหรือไม่

ประโยชน์ของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษา โดยได้นำตัวแปรทางจิตวิทยาที่ยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน เช่น การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต ที่คนคิดต่อการทะเลาะวิวาท ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษามาเป็นตัวแปรในการทำความเข้าใจพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นหรือพื้นฐานให้ผู้มีความสนใจศึกษาถึงจิตลักษณะ และสาเหตุทางสังคมที่ขยายขอบเขตจากการวิจัยต่อไปนี้

2. ชี้แนวทางการพัฒนานักศึกษาอาชีวศึกษาทางจิตใจและพฤติกรรม ตลอดจนสภาพสังคมในวิทยาลัยเพื่อเป็นการป้องกัน และแก้ไขปัญหการทะเลาะวิวาท และปัญหาทางจริยธรรมอื่น ๆ ด้วย

3. อาจใช้เป็นแนวทางในการช่วยคัดเลือกนักศึกษาที่จะเข้าเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาดังกล่าว เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทได้มาก

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. ตัวแปรชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาขาวิชาที่เรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจ ภูมิลำเนา ตัวแปรในกลุ่มนี้มีได้เป็นตัวแปรหลักในการวิจัยนี้ แต่ได้ใช้ในการแบ่งประเภทของผู้ตอบ แล้วเปรียบเทียบคะแนนตัวแปรหลัก ของกลุ่มตัวอย่างประเภทต่างๆ เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติว่านักศึกษาวัยรุ่น

ประเภทใดมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาประเภทอื่น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ชี้แนวทางในการปฏิบัติต่อไป นอกจากนี้ในกรณีที่การวิเคราะห์ข้อมูลจากสมมติฐาน ไม่พบผลที่เด่นชัดในกลุ่มตัวอย่างรวม หรือต้องการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานให้ละเอียดยิ่งขึ้น ก็อาจแบ่งกลุ่มผู้ตอบตามตัวแปรเหล่านี้ ซึ่งทำให้ไม่จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานโดยสิ้นเชิง หรืออาจทำให้พบผลงานวิจัยในแง่มุมใหม่ ๆ ได้

2. การมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทหรือไม่มีพฤติกรรมเป็นตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์ เพื่อดูว่านักศึกษาที่พฤติกรรมแตกต่างกันดังกล่าวมีจิตลักษณะและลักษณะทางสังคมแตกต่างกันอย่างไร

3. จิตลักษณะต่าง ๆ คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ที่คนคิดต่อการทะเลาะวิวาท และลักษณะทางสังคมคือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เป็นตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์เพื่อหาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

ตัวแปรตาม

1. จิตลักษณะต่าง ๆ คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ที่คนคิดต่อการทะเลาะวิวาท และลักษณะทางสังคม คือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เป็นตัวแปรตาม เมื่อต้องการศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทต่างกัน มีจิตลักษณะต่างกันอย่างไร

2. พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ซึ่งจะมีสองระดับตั้งแต่ มากถึงน้อย และไม่ทะเลาะเป็นตัวแปรตาม เมื่อต้องการใช้จิตลักษณะ 4 ด้าน ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ในการหาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทดังกล่าว

แบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ดั่งมีนิยามปฏิบัติการดังนี้

ตัวแปรทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษามีทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาขาวิชาที่เรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ภูมิฐานะ ดั่งมีนิยามดังต่อไปนี้

อายุ หมายถึง การรายงานของนักศึกษาถึงจำนวนอายุของตนเอง พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 13-23 ปี นักศึกษาที่มีอายุน้อย หมายถึง นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่ม นักศึกษาที่มีอายุมาก หมายถึง นักศึกษาที่อายุมากกว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่นักศึกษาแต่ละคน เข้ามาอยู่ในสถานศึกษาปัจจุบันจนกระทั่งถึงภาคเรียนปัจจุบัน เป็นคะแนนที่ให้นักศึกษารายงานในสมุดแบบสอบถาม พิสัยของคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-4.00 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม

สาขาวิชาที่เรียน หมายถึง สาขาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน เป็นสาขาใดสาขาหนึ่งเหล่านี้ คือ วิชาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า และช่างก่อสร้าง

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง ปริมาณการมีกินมีใช้ของสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษาโดยพิจารณาจากคำตอบสองด้านประกอบกัน ด้านแรกคือ ปริมาณรายได้รวมทั้งหมดที่ครอบครัวได้รับในหนึ่งเดือน ส่วนอีกด้านหนึ่งคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวซึ่งใช้จ่ายจากรายได้ดังกล่าว แต่ละด้านแบ่งออกเป็น 3 ระดับ เมื่อนำมาพิจารณาจึงกลายเป็น 9 ระดับ ครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจสูงคือ ครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป และครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 5,001 บาท ถึง 10,000 บาท แต่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 4 คน (ระดับ 6 ถึง 9) ครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจปานกลาง คือครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 5,001 บาท ถึง 10,000 บาท และมีสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป (ระดับ 4, 5) ครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำคือครอบครัวที่มีรายได้ 5,000 บาท ไม่ว่าจะมีส่วนสมาชิกเท่าไรก็ตาม (ระดับ 1 ถึง 3) ดังแสดงในตารางที่

ตาราง 2 แสดงระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

จำนวนสมาชิก รายได้/เดือน	มากกว่า 6 คน	4 ถึง 8 คน	น้อยกว่า 4 คน
น้อยกว่า 5,000 บาท	1	2	3
5,000-10,000 บาท	4	5	6
10,001 บาท ขึ้นไป	7	8	9

ภูมิลำเนา หมายถึง จังหวัดที่ศึกษารายงานว่าเป็นที่ที่ตนและผู้ที่ยอมรับ
เลี้ยงดูมาอาศัยอยู่ด้วยกัน และหรือปัจจุบันผู้ปกครองอาศัยอยู่ที่แห่งนั้น ภูมิลำเนาแบ่งเป็น
กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด

ตัวแปรด้านจิตลักษณะของผู้ตอบ ในที่นี้มี 4 จิตลักษณะ คือ การใช้เหตุผล
เชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ที่คนคิดต่อการทะเลาะวิวาท ดังมีนิยาม
ปฏิบัติการดังนี้

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การอ้างถึงสิ่งจูงใจให้บุคคลกระทำ
หรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่สาเหตุเหล่านี้จัดแบ่งได้ 6 ชั้น ตาม
ทฤษฎีของโคลเบอร์ก บุคคลจะมีความสามารถให้เหตุผลในชั้นใดชั้นหนึ่งใน 6 ชั้นนี้ ระดับ
เหตุผลเชิงจริยธรรมสำหรับการวิจัยนี้ จะวัดโดยแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมแบบปรนัย
ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ (2524) ซึ่งมีจำนวน 15 ข้อ แต่คัดเลือกมา
จำนวน 10 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องราวต่าง ๆ แต่ละเรื่องมีคำตอบให้เลือก 6 ข้อ
แต่ละข้อตรงกับชั้นใดชั้นหนึ่งใน 6 ชั้นตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก เมื่อผู้ตอบเลือกตัวเลือกใด
ก็จะให้คะแนนตรงกับชั้นนั้น แล้วนำคะแนนของแต่ละข้อมารวมกันถือว่าคะแนนซึ่งแสดงถึง

ระดับความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ตอบแต่ละคน ฉะนั้นพิสัยของคะแนนในแบบวัดนี้ จึงอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน คะแนนต่ำ แสดงว่าผู้ตอบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับต่ำ ส่วนคะแนนสูงแสดงว่าผู้ตอบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูง

การมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตและการบังคับตนเอง ให้อุตุนได้รอได้หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะตามมาในภายหลัง ลักษณะนี้วัดได้โดยใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดย ดวงเดือน พันธุนาวิน และคนอื่นๆ (2529) และของจินตนา บิลมาศ (2529) โดยเลือกใช้เฉพาะข้อที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักศึกษาจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคและมาตราประเิมิน 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" ดังนั้นพิสัยของคะแนนในแบบทดสอบนี้จึงอยู่ระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน นักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มจัดว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ นักศึกษาได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มจัดว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตสูง

สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะทางอารมณ์และทางจิตด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกทุกข์ใจอันเนื่องมาจากความวิตกกังวลอันประกอบด้วยความกลัวในเรื่องต่างๆ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ความกลัวใจ ความโกรธง่าย ตื่นเต้นง่าย ขาดสมาธิ ขาดความกล้า และกลัวความผิด สุขภาพจิตในการวิจัยนี้วัดโดยแบบวัดสุขภาพจิตของดวงเดือน พันธุนาวิน (2524) ซึ่งวัดโดยประกอบด้วยส่วนประเิมินค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงที่สุด" จำนวน 20 ข้อ คะแนนความวิตกกังวลของผู้ตอบแต่ละคนจึงมีพิสัยระหว่าง 20 ถึง 120 คะแนน ผู้ที่ปฏิเสธว่ามีอาการที่เกิดจากความวิตกกังวลเหล่านี้จะได้คะแนนสูง ซึ่งแสดงว่ามีความวิตกกังวลน้อยและมีสุขภาพจิตดี ส่วนผู้ตอบรับว่ามีอาการแสดงว่าวิตกกังวลมาก จะได้คะแนนน้อยเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดี

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท หมายถึง ความรู้ความเชื่อและการประเมินผลดีและผลเสีย ตลอดจนแนวโน้มของการมุ่งกระทำพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ในการวิจัยนี้ได้สร้างแบบวัดนี้ขึ้นมาเอง โดยใช้หลักจิตวิทยาของการวัดทัศนคติ โดยวัดองค์ประกอบทั้ง 3 ดังกล่าว และได้สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาได้ข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทน้อย ผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่ามี

ทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมาก

ตัวแปรทางด้านลักษณะทางสังคม มี 2 ตัว คือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม หมายถึง ลักษณะการรวมกลุ่ม การเลือกคบเพื่อน การคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ว่ามีลักษณะยอมรับอิทธิพลของเพื่อนไปในทางเลื่อมเลี้ยวมากน้อยเพียงใด ลักษณะนี้วัดได้โดยใช้แบบสอบถามของ ดวงเดือน พันธุมนาวิ และงามตา วทิตานนท์ แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 25 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคและมาตราส่วน 6 หน่วย จาก จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย พิสัยของคะแนนในแบบสอบถามนี้อยู่ระหว่าง 25-150 คะแนน คะแนนสูงแสดงว่าผู้ตอบยอมรับอิทธิพลของเพื่อนไปในทางเหมาะสมน้อย คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบยอมรับอิทธิพลของเพื่อนไปในทางที่เหมาะสมมาก

การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ "บรรยากาศแบบประชาธิปไตยสูง" และ "บรรยากาศแบบประชาธิปไตยต่ำ" นั้น หมายถึง การที่นักศึกษารายงานว่าอาจารย์ดำเนินการอบรมสั่งสอนด้วยความรักสนับสนุน (อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษาด้วยความรัก เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข ช่วยแก้ปัญหาให้) ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ (อาจารย์อธิบายให้นักศึกษาเข้าใจว่า พฤติกรรมใดควรทำ พฤติกรรมใดควรทำ พฤติกรรมใดไม่ควรทำ ดังนั้น จุดมุ่งหมายสำคัญของการอบรมแบบนี้ คือ เพื่อเป็นการชี้แนะให้นักศึกษาประพฤติตนให้เหมาะสม และเข้าใจถึงผลการกระทำของตนว่าจะเกิดผลดี หรือผลเสียหายต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร รวมทั้งลงโทษและให้รางวัลที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของนักศึกษา) การลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย (อาจารย์ใช้การลงโทษทางจิตด้วยการดูว่าแสดงอาการไม่พอใจ ทำเป็นเฉยเมยแสดงอาการไม่สนใจตัดสินที่ข้างอย่างมากกว่า เขี่ยน ทูบ ตี ให้เจ็บกาย) มากเพียงใด ดังนั้นแบบวัดบรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษานี้ จึงเป็นแบบวัดที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวแล้ว คือ ด้านการใช้การอบรมด้วยความรักสนับสนุน ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และด้านการลงโทษทางจิตมาก

กว่าทางกาย โดยจะมีข้อคำถามรวมทั้งหมด 26 ข้อ ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง ถ้าผู้ตอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่รับรู้บรรยากาศเป็นแบบประชาธิปไตยสูง แต่ถ้าผู้ตอบได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่รับรู้บรรยากาศเป็นประชาธิปไตยต่ำ

* พฤติกรรมทะเลาะวิวาท หมายถึง การที่นักศึกษามีการทุ่มเถียงทะเลาะกันด้วยวาจา ทำร้ายร่างกายกันด้วยร่างกาย และหรือกำลังอาวุธกับนักเรียนหรือนักศึกษาวิทยาลัยอื่น ก่อให้เกิดความบาดเจ็บและหรือทรัพย์สินเสียหาย พฤติกรรมนี้พิจารณาจากรายงานของนักศึกษาเอง ซึ่งวัดได้โดยการให้นักศึกษาเขียนแสดงความถี่ของพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของตนเองในระยะเวลาที่มาศึกษาว่าตั้งแต่เข้าศึกษาเข้ามาเรียนในสถานศึกษาได้ทำพฤติกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวคือ ทุ่มเถียงกันด้วยวาจา, ทำลายสิ่งของของนักศึกษาอื่น, ทำร้ายร่างกายกันด้วยกำลังกายและหรืออาวุธ จำนวนอย่างละกี่ครั้งแล้วคุณคะแนนความถี่ของพฤติกรรมด้วยน้ำหนักคะแนน 1, 2 และ 3 ตามลำดับความรุนแรงเรียกว่าเป็นคะแนนของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ซึ่งจะมีคะแนนสองระดับตั้งแต่มากถึงน้อย และไม่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท คะแนนสูงแสดงว่ามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก คะแนนต่ำแสดงว่ามีคะแนนทะเลาะวิวาทน้อย

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

จิตลักษณะวัดหลังการเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทเป็นตัวแทนของจิตลักษณะก่อนเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท คือ เหตุการณ์ทะเลาะวิวาทมิได้ทำให้จิตลักษณะของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก มีจิตลักษณะทั้ง 4 ด้าน คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นสูง การมุ่ง

อนาคตมาก สุขภาพจิตดีกว่า และทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทน้อยกว่า นักศึกษาอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และอายุน้อย

2. นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก มีลักษณะทางสังคม 2 ด้าน คือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูงกว่า นักศึกษาอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และอายุน้อย

3. จิตลักษณะ 4 ด้าน และลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้ดีกว่าจิตลักษณะแต่เพียงฝ่ายเดียว

4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุน้อย และมีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่า นักศึกษาอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก และมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนาม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ อันได้แก่ สภาพแวดล้อมทางชีวสังคมและภูมิหลัง จิตลักษณะ และลักษณะทางสังคมกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องลักษณะจิตสังคม เพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษานักศึกษาชายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยพิจารณาจากนักศึกษาในวิทยาลัยดังกล่าวมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทปรากฏให้เห็นทางสื่อสารมวลชน (เดลินิวส์. 1 ธันวาคม 2532) และทางวิทยาลัยตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และพร้อมจะให้ความร่วมมือ นักศึกษาที่ได้จึงเป็นกลุ่มที่อาจารย์แต่ละสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกกว่าเป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและเพื่อนของนักศึกษาดังกล่าวที่ไม่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทจากวิทยาลัย 4 แห่ง ที่ศึกษาอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน และสาขาวิชาเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้มีการวัดตัวแปร 3 ประเภทคือ 1) สภาพแวดล้อมทางชีวสังคม ภูมิหลังและพฤติกรรมทะเลาะวิวาท 2) จิตลักษณะของผู้ตอบมี 4 ด้าน ได้แก่ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ที่คนคิดต่อการทะเลาะวิวาท และ 3) ลักษณะทางสังคมคือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

แบบวัดสภาพแวดล้อมทางชีวสังคมและภูมิหลัง เป็นการถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบ ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาขาวิชาที่เรียน สถานภาพ

ทางเศรษฐกิจ ภูมิลาเนา

ส่วนปริมาณของการทะเลาะวิวาท โดยวัดจากข้อความว่าตั้งแต่มาอยู่ที่สถานศึกษาแห่งนี้ นักศึกษาทราบว่าวิทยาลัยของตนเกิดการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนหรือนักศึกษาวิทยาลัยอื่นกี่ครั้ง และตนเองได้เข้าร่วมทำพฤติกรรมทะเลาะวิวาทต่าง ๆ ตามข้อความกี่ครั้ง พฤติกรรมทะเลาะวิวาทนี้ถามด้วยข้อความที่มีลักษณะดังนี้ คือ

ตั้งแต่ท่านเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้ ท่านทราบว่านักศึกษาในสถานศึกษาของท่านไปทะเลาะวิวาทกับสถานศึกษาอื่น ๆ จำนวน _____ ครั้ง ท่านได้เข้าร่วมเหตุการณ์นั้น _____ ครั้ง ในการเข้าร่วมนั้น ท่านทำพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น

1. ทุ่มเถียงกันด้วยวาจา _____ ครั้ง
2. ทำลายสิ่งของของนักศึกษาอื่น _____ ครั้ง
3. ทำร้ายร่างกายกันด้วยกำลังกายและหรืออาวุธ _____ ครั้ง

เกณฑ์การให้คะแนน ความถี่แสดงจำนวนครั้งในข้อ 1 จะคูณด้วยน้ำหนัก 1, ข้อ 2 คูณด้วยน้ำหนักคะแนน 2, ข้อ 3 คูณด้วยน้ำหนักคะแนน 3 แล้วนำคะแนนมารวมกันเรียกว่าคะแนนของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ซึ่งจะมีคะแนนตั้งแต่มากถึงน้อยและถ้าคะแนนเป็น 0 แสดงว่าไม่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

แบบวัดจิตลักษณะ 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต และทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแบบปรนัย ผู้วิจัยใช้แบบวัดของดวงเดือน นันธมุนาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2524) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเป็น .50 แบบวัดนี้ประกอบด้วยเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางด้านจริยธรรม จำนวน 15 เรื่อง แต่ผู้วิจัยจะคัดเลือกมาจำนวน 10 เรื่อง โดยเลือกเรื่องที่มีสถานการณ์เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อมิให้แบบวัดมีจำนวนมากเกินไป

ตัวอย่าง แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

- (0) ถ้าหน่วยแพทย์และพยาบาลเคลื่อนที่มาขอรับบริจาคโลหิตที่โรงเรียนของ
ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่ร่วมในการบริจาคโลหิตเพราะ
- เป็นการเสียสละที่ได้ผลไม่คุ้มค่า
 - เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่ต้องรักษาสุขภาพของตนเอง
 - ข้าพเจ้ากลัวว่าจะรู้สึกเจ็บ และเมื่อบริจาคโลหิตแล้วจะทำให้ร่างกายอ่อนแอติดโรคได้ง่าย
 - บุคคลไม่จำเป็นจะต้องละอายตนเอง เมื่อไม่ได้บริจาคโลหิต เพราะการทำความดีนั้นทำได้หลายทาง
 - ข้าพเจ้าไม่กลัวว่าเพื่อน ๆ จะหาว่าข้าพเจ้าเป็นคนใจแคบ เพราะมีเพื่อนข้าพเจ้าหลายคนก็คงจะไม่ยอมรับบริจาคโลหิต
 - คนไม่บริจาคโลหิตเพราะมีเหตุผลอันสมควร ย่อมไม่ทำให้ความภาคภูมิใจในตนเองลดลง

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือกนี้จะแสดงจริยธรรมขั้นที่ 1 ถึง 6 ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ในการตอบผู้ถูกทดสอบเลือกตอบได้เพียงเรื่องละ 1 คำตอบ ด้วยการขีดเครื่องหมายหน้าข้อความนั้น ถ้าตรงกับขั้นที่ 6 ได้ 6 คะแนน ขั้นที่ 5 ได้ 5 คะแนน และลดลงตามลำดับขั้นจนถึงขั้นที่ 1 ได้ 1 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน

เมื่อนำแบบวัดไปหาความเชื่อมั่น สำหรับงานวิจัยนี้โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970) พบว่า แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีค่าความเชื่อมั่น .41

2. แบบวัดการมุ่งอนาคต ผู้วิจัยวัดโดยใช้แบบวัดของ ดวงเดือน พันธมนาวิน และคณะ (2529) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .65 แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นประโยคประกอบ มาตรฐานส่วนประเมินค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด ถึง "ไม่จริงเลย" มีจำนวน 10 ข้อ และใช้แบบวัดของ จินตนา บิลมาศ(2529) ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยคประกอบส่วนประเมินค่า 6 หน่วย จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยจะเลือกมาเฉพาะข้อที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการวิจัยนี้ จำนวน 10 ข้อ ดังนั้นการวิจัยนี้จึงใช้แบบวัดการมุ่งอนาคต จำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ

ตัวอย่าง แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต

(0) ข้าพเจ้าชอบห่มปกหนังสือทุกเล่มเพื่อให้หนังสือไม่เก่าง่าย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(00) เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะใช้ตลอดอาทิตย์ หรือตลอดเดือน แต่ข้าพเจ้าเห็นของที่ยากได้มาก และราคาแพง ข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอดหลังจากนั้น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกได้ข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวกจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับ จนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามเชิงลบ จะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" ได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อผู้ตอบจะได้คะแนนในช่วง 1-6 คะแนน พิสัยของ คะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน

เมื่อนำแบบวัดนี้ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟา พบว่าแบบวัดนี้ให้ค่าความเชื่อมั่น .56 และมีจำนวนข้อที่ใช้ได้จริง 18 ข้อ ดังนั้นพิสัยของคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 18-108 คะแนน

3. แบบวัดสุขภาพจิต ผู้วิจัยใช้แบบสุขภาพจิตของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2524) จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเป็น .78 ลักษณะของคำถามแต่ละข้อประกอบด้วยประโยคบอกเล่า และมาตราส่วนประเมินค่าจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" 6 หน่วย ควบคู่กันไป เนื้อหาของสอบถามกล่าวถึงความรู้สึกของผู้ตอบเกี่ยวกับการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทำนองที่เบี่ยงเบนจากปกติในปริมาณน้อยถึงมาก

ตัวอย่าง แบบวัดสุขภาพจิต

(0) ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นคนตื่นตัวง่าย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวกจะได้ 6 คะแนนและลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" ได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อผู้ตอบจะได้คะแนนในช่วง 1-6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน

ในการหาค่าความเชื่อมั่นของการวัดสุขภาพจิตนี้ ผลปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาในระดับที่ยอมรับได้ คือ .89

4. แบบวัดทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นประโยค ประกอบมาตราส่วน 6 หน่วย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อเชิงประเมินค่าของนักศึกษาที่มีต่อการทะเลาะวิวาท ซึ่งหมายถึงความเชื่อมั่นในประโยชน์และโทษของพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ความรู้สึกพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อการทะเลาะวิวาทและแนวโน้มที่จะกระทำหรือไม่ กระทำพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท วัดโดยให้ผู้ตอบขีดบนมาตราส่วนประเมินค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย"

ตัวอย่าง แบบวัดทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท

- (0) ถ้าเพื่อนรักของข้าพเจ้าโดนนักศึกษาที่เป็นศัตรูทำร้าย ข้าพเจ้าจะไปช่วยแก้แค้นให้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวกจะได้ 6 คะแนนและลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" ได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อผู้ตอบจะได้คะแนนในช่วง 1-6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน

ในการหาความเชื่อมั่นของแบบวัดทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทนี้ ผลปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ในระดับที่ยอมรับได้คือ .81

แบบวัดลักษณะทางสังคม ประกอบด้วย แบบวัดลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และแบบวัดการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

1. แบบวัดลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ผู้วิจัยใช้แบบวัดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิ และงามตา วทิตานนท์ ซึ่งสร้างเสร็จแล้วแต่ยังไม่ได้นำไปใช้ในงานวิจัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 6 หน่วย จำนวน 25 ข้อ ใช้วัดลักษณะการรวมกลุ่มการเลือกคบเพื่อน การคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ผู้ตอบ เคยมีประสบการณ์มา เพื่อประเมินค่าการยอมรับอิทธิพลของเพื่อนในทางเหมาะสมว่ามี มากน้อยเพียงใด คะแนนสูงแสดงว่ามีการยอมรับอิทธิพลนั้นเป็นไปในทางเหมาะสมมาก คะแนนต่ำแสดงว่ามีการยอมรับอิทธิพลไปในทางเหมาะสมน้อย

ตัวอย่าง แบบวัดลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

(0) ข้าพเจ้าเกรงใจและไม่กล้าขัดใจถ้าเพื่อนจะชวนไปไหนหรือทำอะไรที่
ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวกจะได้ 6 คะแนนและลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" ได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อผู้ตอบจะได้คะแนนในช่วง 1-6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 25-150 คะแนน

เมื่อนำแบบวัดนี้ไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา พบว่าแบบวัดนี้ให้ค่าความเชื่อมั่น .78 และมีจำนวนข้อที่ใช้ได้จริง 24 ข้อ ดังนั้นพิสัยของคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 24-144 คะแนน

2. แบบวัดบรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เป็นแบบวัดของ ชีรวัดน์ นิจนตร (2525) เป็นแบบวัดที่พัฒนามาจากการอบรมเลี้ยงดูของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จนิท (2520) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 6 หน่วยจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" มีจำนวน 26 ข้อ

ตัวอย่าง แบบวัดการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

(0) อาจารย์สอดส่องดูแลความประพฤติของข้าพเจ้าอย่างใกล้ชิด

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

(00) อาจารย์สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าหายกลัวใจและคลายทุกข์ได้

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวกจะได้ 6 คะแนนและลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" ได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" ได้ 6 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อผู้ตอบจะได้คะแนนในช่วง 1-6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 26-156 คะแนน

เมื่อนำแบบวัดนี้ไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา พบว่าแบบวัดนี้ให้ค่าความเชื่อมั่น .78 และมีจำนวนข้อที่ใช้ได้จริง 23 ข้อ ดังนั้นพิสัยของคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 23-138

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดขึ้น 1 ชุดคือ แบบวัดทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท แบบวัดชุดนี้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงชนิดที่เรียกว่า ความเที่ยงตรงเชิงพิโนจ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤกษศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจอย่างดีในเรื่องเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด และทางด้านการสร้างเครื่องมือวัด แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้ที่ตอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยคำนวณค่าที่ (t) ของแต่ละข้อความ เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุดเรียงลงมา โดยข้อความที่เลือกมานั้นจะต้องมีค่าที่มากกว่าหรือเท่ากับ 1.75 ส่วนการหาความเชื่อมั่นของแบบวัดที่สร้างขึ้นเอง และแบบวัดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ซึ่งได้แก่ แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดการมุ่งอนาคต แบบวัดสุขภาพจิต แบบวัดลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และแบบวัดการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970) และหาอำนาจจำแนกเช่นเดียวกับแบบวัดที่สร้างขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้มีวิธีดำเนินการแบ่งเป็น 2 ตอน ด้วยกันคือ

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวัยรุ่นชายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง โดยพิจารณาจากนักศึกษาในวิทยาลัยดังกล่าวมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทปรากฏให้เห็นทางสื่อมวลชน (เดลินิวส์. 1 ธันวาคม 2532) ทางวิทยาลัยตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและพร้อมจะให้ความร่วมมือ กลุ่มนักศึกษาที่ได้จึงเป็นกลุ่มที่อาจารย์แต่ละสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและเพื่อนของนักศึกษาดังกล่าวที่ไม่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทที่ศึกษาอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน และเรียน

อยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 250 คน

เมื่อได้รายชื่อสถานศึกษา และจำนวนดังกล่าวโดยประมาณแล้วผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เลือกไว้ เพื่อขอใช้เวลาให้ผู้ถูกศึกษาทั้ง 4 กลุ่มในสถานศึกษาแต่ละแห่งตอบแบบสอบถามที่เตรียมไว้

การแจกแบบสอบถาม เมื่อถึงกำหนดวันนัดหมาย ผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถาม โดยให้นักศึกษาทั้งสองประเภทในสถานศึกษาเดียวกันนั้นตอบพร้อม ๆ กัน โดยมีการควบคุมและการให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการตอบและเก็บรวบรวมคำตอบคืน การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง โดยตลอดเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ไปเป็นไปอย่างถูกต้อง และมีแบบแผนเดียวกันทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ *

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ซึ่งมีสถิติที่ใช้ดังนี้ คือ

1. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง (Three Way Anova) เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานข้อ 1, 2, 4 ถ้าพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้วิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ แบบนิวแมน คูลส์ (Newman Keuls)
2. ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจทำนายทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และใช้เกณฑ์ความแตกต่างของเปอร์เซ็นต์ ทำนายที่ 5 เปอร์เซนต์ของโคเฮน (Cohen, 1977:413-414)
3. ศึกษาความสัมพันธ์ (Pearson's Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มย่อยที่แบ่งตามพฤติกรรม คือ ลักษณะอื่น ๆ ของผู้ตอบซึ่งเป็นการวิเคราะห์นอกเหนือสมมติฐาน

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น" นี้ต้องการศึกษาว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมีลักษณะทางอารมณ์ สังคม และจริยธรรมต่างจากผู้ไม่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทอย่างไร โดยแบ่งตัวแปรที่ศึกษาออกเป็น 4 ประเภทคือ (1) ตัวแปรทางด้านชีวสังคม และภูมิหลัง ซึ่งมีทั้งหมด 6 ตัวแปร คือ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาขาวิชาที่เรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจ พักอาศัยกับใคร และจังหวัดที่อยู่อาศัย (2) จิตลักษณะของนักศึกษามี 4 ตัวแปร คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิตทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท (3) ลักษณะทางสังคมของนักศึกษามี 2 ตัวแปร คือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และ (4) พฤติกรรมทะเลาะวิวาท

ในบทนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการพิจารณาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในกลุ่มรวมและในกลุ่มที่แยกย่อย แต่ก่อนจะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างนี้ก่อน เพื่อให้เข้าใจถึงการแบ่งประเภทของผู้ตอบออกเป็นกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ข้อมูล และยังเป็นประโยชน์ในการตีความผลการวิจัย และกำหนดขอบเขตการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ต่อไปด้วย

ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ต้องการศึกษาว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมีลักษณะทางอารมณ์ สังคมและจริยธรรมต่างจากผู้ไม่ทะเลาะวิวาทอย่างไร โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งหมด 250 คน มีช่วงอายุระหว่าง 13-23 ปี (ค่าเฉลี่ย = 17.20 เสดติ = 1.49) ศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ทั้งสิ้น โดยศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 144 คน (ร้อยละ 57.6)

ชั้นปีที่ 2 จำนวน 60 คน (ร้อยละ 24) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 46 คน (ร้อยละ 18.40)
 ถ้าจำแนกประเภทของนักศึกษาตามแผนกวิชา พบว่า มีนักศึกษาในแผนกวิชาช่างยนต์ 89
 คน (ร้อยละ 35.60) ช่างไฟฟ้า 81 คน (ร้อยละ 32.4) ช่างก่อสร้าง 80 คน
 (ร้อยละ 32) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในช่วง 1.40 - 4.00 (ค่าเฉลี่ย = 2.65
 เอลดี = .59) สถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำมีจำนวน 68 คน (ร้อยละ 28.57)
 ผู้ที่มีสถานภาพเศรษฐกิจปานกลางมีจำนวน 77 คน (ร้อยละ 32.35) และผู้ที่มีสถานภาพ
 ทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูงจำนวน 93 คน (คิดเป็นร้อยละ 39.08) นักศึกษาในกลุ่ม
 ตัวอย่างอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง (พ่อแม่หรือญาติ) 237 คน (ร้อยละ 94.80) อาศัยอยู่กับ
 คนอื่น ๆ 13 คน (ร้อยละ 5.20) จังหวัดที่นักศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ 190 คน
 (ร้อยละ 76) อาศัยอยู่ต่างจังหวัด 60 คน (ร้อยละ 24) นักศึกษามีคะแนนพฤติกรรม
 ทะเลาะวิวาทอยู่ในช่วง 0-110 คะแนน (ค่าเฉลี่ย = 9.29 เอลดี = 18.29) โดย
 กลุ่มที่มีคะแนนทะเลาะวิวาทน้อยมี 192 คน (ร้อยละ 76.80) กลุ่มที่มีคะแนนสูง 58 คน
 (ร้อยละ 23.20) เนื่องจากตัวแปรการอาศัยอยู่กับผู้ปกครองหรืออาศัยกับคนอื่น ๆ และ
 ภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่นั้นพบว่า ส่วนใหญ่แล้วมักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองหรือญาติ โดยอาศัยอยู่
 กับคนอื่นเพียง 5.20 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น และนักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ อยู่
 ต่างจังหวัดเพียง 24 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นจึงไม่น่า 2 ตัวแปรดังกล่าวมาใช้แบ่งกลุ่มในการ
 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกันมีจิตลักษณะ 4
 ด้าน แตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง โดยใช้ตัวแปรอิสระ
 3 ตัว คือ ปริมาณการทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ โดยมีตัวแปรตาม
 คือ จิตลักษณะ 4 ด้าน คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต
 และทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท ในส่วนแรกนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์คะแนนการใช้

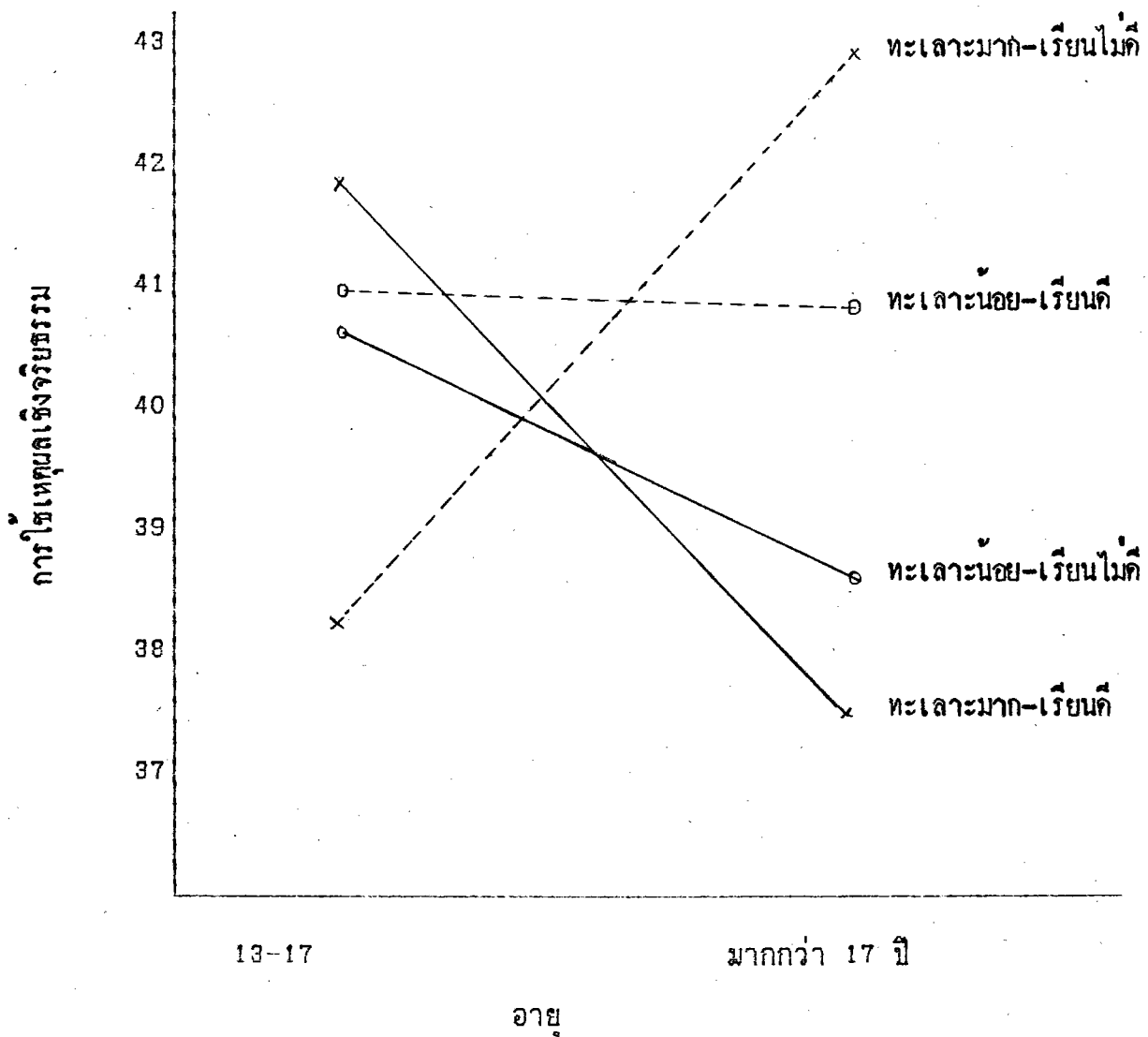
ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ
ในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท (ก)	1	11.80	< 1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	43.92	1.01
อายุ (ค)	1	36.45	< 1
ก x ข	1	8.99	< 1
ก x ค	1	6.81	< 1
ข x ค	1	4.05	< 1
ก x ข x ค	1	194.75	4.47*
ส่วนที่เหลือ	165	43.60	
รวม	172	43.69	

* มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 1.40 %

เหตุผลเชิงจริยธรรมในกลุ่มรวมได้พบว่า คะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบ 3 ทางของตัวแปร 3 ตัว คือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุพร้อมกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 (เอฟ = 4.47) (ดูตาราง 3) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน 8 กลุ่มเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls) (ตาราง 1 ภาคผนวก ค) ปรากฏว่าไม่มีคู่ใดเลยที่มีคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เนื่องจากตัวแปรในตารางนี้มี

(ภาพประกอบ 3) แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ตอบ 8 กลุ่ม

ความสำคัญในทางปฏิบัติมาก จึงควรพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบในกลุ่มประเภทต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่ม (ภาพ 3) ผลที่น่าสนใจคือนักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทมากแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ถ้าอายุมากมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำกว่านักศึกษาอายุน้อย นักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถ้าอายุมาก มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่อายุน้อย

ตาราง 4 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรม เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	พฤติกรรมทะเลาะวิวาท			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				% ทำนาย ความแปรปรวน
	(ก)	(ข)	(ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
รวม	< 1	1.01	< 1	< 1	< 1	< 1	4.47*	1.40
ช่างยนต์	< 1	< 1	1.16	.11	.43	.03	1.32	2.10
ช่างไฟฟ้า	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.48	4.00
ช่างก่อสร้าง	< 1	1.96	< 1	< 1	< 1	1.77	1.57	3.30
เศรษฐกิจสูง	< 1	2.33	1.069	< 1	< 1	< 1	1.09	6.10
เศรษฐกิจต่ำ	1.64	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	6.10

* มีนัยสำคัญที่ .05

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลในกลุ่มรวมนั้นไม่พบว่า คะแนนการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรมแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระตัวใดตามลำพัง หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ตัวแปรอิสระที่ละสองตัวเลย

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์คะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในกลุ่มย่อย
ที่แยกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 2 ตัวแปร คือสาขาวิชาที่เรียน 3 สาขา
และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว 2 ระดับ รวม 5 กลุ่มย่อยที่วิเคราะห์โดยมี
ตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาทผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอายุ เช่น
เดียวกันไม่พบว่าคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในกลุ่มย่อยจะแปรปรวนไปตามตัวแปร
อิสระทั้ง 3 ดังกล่าว (ดูตาราง 4) แต่อย่างไร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สามารถสรุปได้ว่า ในการวิเคราะห์ผลในกลุ่มตัวอย่างทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแล้ว พบว่านักศึกษาที่มีปริมาณการทะเลาะวิวาทต่างกันนั้น มีคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

การมุ่งอนาคตของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกัน มีการมุ่งอนาคตต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ปริมาณการทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับอายุ โดยมีตัวแปรตามคือ การมุ่งอนาคตนั้นพบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาท และอายุ (ดูตาราง 5) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 2 ภาคผนวก ค) พบว่านักศึกษาที่มีอายุมากและมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากมีการมุ่งอนาคตต่ำที่สุด คือ ต่ำกว่าอีก 3 กลุ่ม คือ นักศึกษาที่ทะเลาะน้อยไม่ว่าอายุมากหรือน้อย และนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากแต่อายุน้อย

สำหรับตัวแปรอิสระ พฤติกรรมทะเลาะวิวาทนั้นพบว่า นักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทน้อยจะมีคะแนนการมุ่งอนาคตมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 77.15 เสดติ 8.55) นักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทมาก (ค่าเฉลี่ย 74.25 เสดติ 8.87) ส่วนตัวแปรอิสระคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น พบว่าการมุ่งอนาคตแปรปรวนตามตัวแปรดังกล่าว โดยพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีการมุ่งอนาคตมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 77.15 เสดติ 8.55) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 73.54 เสดติ 8.82)

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์การมุ่งอนาคต ในกลุ่มย่อยพบว่า การมุ่งอนาคตแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ (เอฟ 6.33 $p < .05$) (ดูตาราง 6) ในกลุ่มช่างก่อสร้าง และจากการเปรียบเทียบ

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณา
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท (ก)	1	389.55	5.79*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	746.28	11.09***
อายุ (ค)	1	250.21	3.72
ก x ข	1	32.73	< 1
ก x ค	1	262.39	3.90*
ข x ค	1	142.20	2.12
ก x ข x ค	1	12.04	< 1
ส่วนที่เหลือ	165	67.32	
รวม	172	75.91	

* มีนัยสำคัญที่ .05

*** มีนัยสำคัญที่ .001

รวมทำนายได้ 11.80 %

เทียบรายคู่ (ตาราง 3 ภาคผนวก ค) พบว่านักศึกษาวิชาก่อสร้างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและอายุมาก เป็นผู้มีคะแนนมุ่งอนาคตต่ำที่สุดแตกต่างจากนักศึกษาในกลุ่มเปรียบเทียบอีก 3 ประเภท กล่าวได้ว่านักศึกษาก่อสร้างถ้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุน้อย จะมุ่งอนาคตมากกว่าพวกอายุมาก นอกจากนี้การมุ่งอนาคตยังแปรปรวนตามตัวแปรอิสระอีก 2 ตัว คือ แปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท และอายุในกลุ่มที่มี

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจสูง (เอฟ = 6.96 $p < .05$) แต่จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 4 ภาคผนวก ค) พบว่าไม่มีคู่ใดเลยที่คะแนนการมุ่งอนาคตต่ำกว่าอีก 3 กลุ่ม

สำหรับตัวแปรอิสระ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น พบว่าการมุ่งอนาคตแปรปรวนตามตัวแปรดังกล่าวในกลุ่มต่าง ๆ คือ กลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์ (เอฟ=6.32 $p < .05$) (ดูตาราง 6) กลุ่มนักศึกษาวิชาไฟฟ้า (เอฟ=10.85 $p < .01$) (ดูตาราง 6) กลุ่มที่มีสถานการณ์ทางเศรษฐกิจสูง (เอฟ=10.85 $p < .01$) โดยพบว่านักศึกษาในกลุ่มดังกล่าว ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีการมุ่งอนาคตมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 77.30, 79.07, 77.58 ตามลำดับ) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 69.05, 73.74, 73.00 ตามลำดับ)

สำหรับตัวแปรอิสระคืออายุนั้น พบว่าการมุ่งอนาคตแปรปรวนตามตัวแปรดังกล่าว ในกลุ่มนักศึกษาช่างก่อสร้าง (เอฟ=7.64 $p < .05$) (ดูตาราง 6) โดยพบว่านักศึกษาที่มีอายุน้อยมุ่งอนาคตมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 78.17 เอสดี 7.19) นักศึกษาที่มีอายุมาก (ค่าเฉลี่ย 74.25 เอสดี 8.18)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่านักศึกษาโดยทั่วไปถ้าทะเลาะมากจะมีการมุ่งอนาคตต่ำกว่านักศึกษาที่ทะเลาะน้อย นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมุ่งอนาคตสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยทั่วไปและโดยเฉพาะในกลุ่มช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า และกลุ่มที่มีสถานการณ์ทางเศรษฐกิจสูง ผู้ที่มีอายุน้อยมุ่งอนาคตสูงกว่าพวกเขาอายุมากโดยทั่วไปและโดยเฉพาะในนักศึกษาช่างก่อสร้าง ในกลุ่มรวมถ้าทะเลาะวิวาทมากอายุมากมีการมุ่งอนาคตต่ำสุด นักศึกษาช่างก่อสร้างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอายุมากมุ่งอนาคตต่ำกว่านักศึกษาวิชาเอกเดียวกันที่อยู่ในกลุ่มเปรียบเทียบอีก 3 กลุ่ม

ตาราง 6 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ทะเลาะ (ก)	ผลสัมฤทธิ์ (ข)	อายุ (ค)	% ทำนาย				ความแปรปรวน
				กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
รวม	5.79*	11.09***	3.72	< 1	3.90*	2.11	< 1	11.80
ช่างยนต์	3.32	6.33*	< 1	< 1	3.46	< 1	3.52	16.00
ช่างไฟฟ้า	2.89	10.85**	0.25	< 1	< 1	< 1	< 1	22.60
ช่างก่อสร้าง	2.12	< 1	7.46**	3.42	1.08	6.33*	1.67	12.30
เศรษฐกิจสูง	3.13	7.40**	< 1	< 1	6.96*	< 1	< 1	14.00
เศรษฐกิจต่ำ	1.91	< 1	1.56	< 1	< 1	3.59	1.84	8.80

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

*** มีนัยสำคัญที่ .001

สุขภาพจิตของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณที่ต่างกัน มีสุขภาพจิตต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ปริมาณการทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอายุ โดยมีสุขภาพจิตเป็นตัวแปรตามในกลุ่มรวม พบว่าคะแนนสุขภาพจิตแปรปรวนตามตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวเท่านั้นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เอฟ=7.04 $p < .05$) (ดูตาราง 7)

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตาม
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท (ก)	1	63.39	< 1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	1217.60	7.04**
อายุ (ค)	1	61.62	< 1
ก x ข	1	290.28	1.68
ก x ค	1	1.18	< 1
ข x ค	1	336.85	1.95
ก x ข x ค	1	39.73	< 1
ส่วนที่เหลือ	165	137.40	
รวม	172	177.45	

** มีนัยสำคัญที่ .01

รวมทำนายได้ 4.20 %

โดยพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสุขภาพจิตดีกว่า (ค่าเฉลี่ย 77.14) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 69.96)

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์คะแนนสุขภาพจิตในกลุ่มย่อย พบว่าคะแนนสุขภาพจิตแปรปรวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นเดียวกันในกลุ่มรวมในนักศึกษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มช่างยนต์ (เอฟ=5.97 $p < .05$) (ดูตาราง 8) และในกลุ่มช่างไฟฟ้า (เอฟ=9.19 $p < .05$) พบว่าทั้งในกลุ่มของนักศึกษาช่างยนต์ และช่างไฟฟ้า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีสุขภาพจิตดีกว่า (ค่าเฉลี่ย=77.27, 80.47) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ตาราง 8 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ทะเลาะ (ก)	ผลสัมฤทธิ์ (ข)	อายุ (ค)					% ทำนาย ความแปรปรวน
				กxข	กxค	ขxค	กxขค	
รวม	< 1	7.34**	< 1	1.68	< 1	1.95	< 1	4.20
ช่างยนต์	< 1	5.97*	3.99	1.77	< 1	< 1	< 1	11.80
ช่างไฟฟ้า	< 1	9.19**	< 1	< 1	< 1	< 1	3.12	16.90
ช่างก่อสร้าง	1.42	< 1	1.738	< 1	1.01	3.79	2.29	25.80
เศรษฐกิจสูง	< 1	3.50	3.52	< 1	< 1	< 1	1.09	4.80
เศรษฐกิจต่ำ	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	3.01	< 1	3.20

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย=65.40, 69.23)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่าคะแนนสุขภาพจิตนั้นพบว่านักศึกษาในกลุ่มรวม ช่างยนต์ และช่างไฟฟ้า ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีสุขภาพจิตดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกัน มีทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ ปริมาณการทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับอายุโดย

มีตัวแปรตาม คือทัศนคติต่อกระทะเลาะวิวาทนั้นพบว่าแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ดังกล่าว ($F=3.91$ $p<.05$) (ดูตาราง 9) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 5 ในภาคผนวก ค) พบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากไม่ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำหรือสูง และอายุมากหรือน้อยก็ตามจะมีทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทสูงกว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย และจะเห็นได้ว่าในทำนองเดียวกันกลุ่มที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและอายุน้อยจะมีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทสูงกว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ไม่ว่าจะมียผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ อายุมากหรือน้อยก็ตาม ผลส่วนนี้ที่สำคัญคือการพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก ถ้ามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก จะมีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ทะเลาะน้อย และนักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุน้อยถ้าทะเลาะวิวาทมากจะมีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ทะเลาะน้อย

สำหรับตัวแปรอิสระคือพฤติกรรมทะเลาะวิวาทนั้น พบว่า คะแนนทัศนคติแปรปรวนไปตามตัวแปรดังกล่าว ($F=24.28$ $p<.001$) (ตาราง 9) โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อยมีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทน้อยกว่า (ค่าเฉลี่ย 64.42 เอสดี 11.18) นักศึกษาที่ทะเลาะมาก (ค่าเฉลี่ย 74.25 เอสดี 8.87)

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์คะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทในกลุ่มย่อยพบว่าในกลุ่มที่นักศึกษามีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงนั้น คะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($F=5.30$) (ดูตาราง 10) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน 8 กลุ่มเป็นรายคู่ (ตาราง 6 ภาคผนวก ค) ปรากฏว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ไม่ว่าจะมียผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำอายุมากหรือน้อย จะมีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก และนักศึกษาที่ทะเลาะน้อยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุน้อย จะมีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทน้อยเช่นกัน แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และอายุมาก

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท
เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอายุในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท (ก)	1	2780.38	24.28 ^{**}
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	391.06	3.42
อายุ (ค)	1	149.10	1.30
ก x ข	1	19.39	< 1
ก x ค	1	4.45	< 1
ข x ค	1	8.96	< 1
ก x ข x ค	1	447.83	3.91 [*]
ส่วนที่เหลือ	163	114.53	
รวม	170	131.59	

* มีนัยสำคัญที่ .01

*** มีนัยสำคัญที่ .001

รวมทำนายได้ 14.40 %

ผลส่วนนี้ที่สำคัญคือการที่พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมากถ้าทะเลาะวิวาทมากจะมีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทน้อย

สำหรับตัวแปรอิสระคือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาทนั้น พบว่าคะแนนทัศนคติแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระดังกล่าวในกลุ่มย่อยคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง กลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ กลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง โดยพบว่านักศึกษาช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงและต่ำ ที่มีพฤติกรรมทะเลาะ

ตาราง 10 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทเมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ทะเลาะ ผลสัมฤทธิ์		อายุ					% ทำนาย ความแปรปรวน
	(ก)	(ข)		(ค)	กxข	กxค	ขxค	
รวม	24.28 ^{***}	3.42	1.30	< 1	< 1	< 1	3.91	14.40
ช่างยนต์	1.73	2.22	< 1	< 1	3.33	< 1	1.77	6.00
ช่างไฟฟ้า	6.82 ^{**}	< 1	< 1	< 1	< 1	1.351	< 1	14.00
ช่างก่อสร้าง	20.91 ^{***}	< 1	< 1	< 1	1.01	3.79	2.29	25.80
เศรษฐิกิจสูง	10.41 ^{***}	11.23 ^{***}	< 1	< 1	1.59	< 1	5.30 [*]	24.90
เศรษฐิกิจต่ำ	11.94 ^{***}	1.42	1.36	< 1	< 1	< 1	< 1	29.40

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

*** มีนัยสำคัญมี .001

วิวาทมาก (ค่าเฉลี่ย 73.10, 79.00, 76.57, 74.00 ตามลำดับ) จะมีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทน้อย (ค่าเฉลี่ย 61.28, 66.61, 61.80 และ 65.13 ตามลำดับ) ส่วนตัวแปรอิสระ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นพบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐิกิจสูง ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทน้อยกว่า (ค่าเฉลี่ย 65.82) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 73.18)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากมีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาทะเลาะวิวาทน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มข้างบนต์ ในหมู่นักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมากถ้ามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากมีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะมากกว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะน้อย ผลนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง

ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกัน มีลักษณะทางสังคม 2 ด้านแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ปริมาณการทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับอายุ โดยมีตัวแปรตาม คือ ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน คือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา การวิเคราะห์ผลในกลุ่มรวมพบว่าคะแนนลักษณะการคบเพื่อน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบ 3 ทาง ของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว ($F=4.65$ $p<.05$) (ดูตาราง 11) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 7 ภาคผนวก ค) พบว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ และอายุมากหรือน้อยก็ตาม มีลักษณะการคบเพื่อนไปในทางที่เหมาะสมมากกว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและอายุมาก ส่วนนักศึกษามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุน้อยก็มีลักษณะการคบเพื่อนไปในทางที่เหมาะสมมากกว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุมากและนอกจากนี้ นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และอายุมากจะมีการคบเพื่อนไปในทางที่เหมาะสมกว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากไม่ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ อายุมากหรือน้อยก็ตาม นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่าง
เหมาะสม เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และอายุในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท (ก)	1	752.95	5.67*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	839.17	6.32*
อายุ (ค)	1	598.360	4.51*
ก x ข	1	38.56	< 1
ก x ค	1	32.68	< 1
ข x ค	1	291.51	2.20
ก x ข x ค	1	616.90	4.65*
ส่วนที่เหลือ	163		
รวม	170		

* มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 9.60 %

ก็มีลักษณะการคบเพื่อนไปในทางที่เหมาะสมมากกว่า นักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และอายุมาก สำหรับในนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และอายุน้อย มีลักษณะการคบเพื่อนไปในทางที่เหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไม่ว่าเป็นกลุ่มที่มีอายุมากหรือน้อยก็ตาม ผลที่สำคัญในส่วนนี้คือการที่พบว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมากถ้าทะเลาะวิวาทน้อย จะมีลักษณะการคบเพื่อนที่เหมาะสมกว่านักศึกษาที่ทะเลาะมาก

และอีกส่วนหนึ่งคือการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย อายุมาก ถ้าเป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะคบเพื่อนที่มีลักษณะเหมาะสมมากกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์คะแนนลักษณะการคบเพื่อน โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ พฤติกรรมทะเลาะวิวาท พบว่าคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมแปรปรวนตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ($F=5.67$ $p<.05$) โดยพบว่านักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทน้อย ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 96.96 เอสดี 12.47) นักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทมาก (ค่าเฉลี่ย 91.70 เอสดี 10.02) และเมื่อพิจารณาตามตัวแปรอิสระ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าคะแนนลักษณะการคบเพื่อนแปรปรวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($F=6.32$ $p<.05$) คือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่ำกว่า (ค่าเฉลี่ย 91.69) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 97.21) สำหรับตัวแปรอิสระคืออายุนั้น พบว่า ลักษณะการคบเพื่อนแปรปรวนตามระดับของตัวแปรอิสระนี้ด้วย $F=4.51$ $p<.05$) โดยพบว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย (ค่าเฉลี่ย 97.54 เอสดี 12.37) มีลักษณะการคบเพื่อนไปในทางที่เหมาะสมกว่านักศึกษาที่อายุมาก (ค่าเฉลี่ย 93.76 เอสดี 12.31)

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์คะแนนลักษณะการคบเพื่อนในกลุ่มย่อย พบว่า นักศึกษาวิชาก่อสร้างมีคะแนนการคบเพื่อนแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ ($F=4.80$ $p<.05$) (ดูตาราง 12) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 8 ภาคผนวก ค) พบว่าในหมู่นักศึกษาวิชาก่อสร้างที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ถ้าอายุน้อยจะมีลักษณะคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกว่านักศึกษาที่มีอายุมาก

สำหรับตัวแปรอิสระคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นพบว่านักศึกษาวิชาไฟฟ้า มีคะแนนลักษณะการคบเพื่อน แปรปรวนตามตัวแปรอิสระดังกล่าว คือ นักศึกษาช่างไฟฟ้าที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 100.25 เอสดี 10.62) มีลักษณะคบเพื่อน

ตาราง 12 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการคบเพื่อน
อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน และอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์		อายุ					% ความ แปรปรวน
	ทะเลาะ (ก)	(ข)		กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
รวม	5.67*	6.32	4.51*	< 1	< 1	2.20	4.65*	9.60
ช่างยนต์	1.48	2.56	1.28	< 1	< 1	< 1	< 1	13.10
ช่างไฟฟ้า	3.52	5.09*	2.36	< 1	< 1	2.34	< 1	19.50
ช่างก่อสร้าง	1.67	1.78	1.83	1.25	< 1	< 1	4.80*	7.80
เศรษฐกิจสูง	3.32	2.52	2.61	< 1	< 1	< 1	3.58	11.50
เศรษฐกิจต่ำ	< 1	2.25	< 1	1.28	< 1	1.07	< 1	9.10

* มีนัยสำคัญที่ .05

อย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาช่างไฟฟ้าที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 93.00
เอสดี 13.89)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่าโดยทั่วไปนักศึกษาที่ทะเลาะ
วิวาทน้อย นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักศึกษาที่มีอายุน้อยมีลักษณะการ
คบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาประเภทตรงข้าม และผลของผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนนั้นพบในกลุ่มนักศึกษาวิชาไฟฟ้าด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนสูง อายุมาก ถ้ามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย เป็นผู้มีลักษณะคบเพื่อนอย่าง
เหมาะสมมากกว่า นักศึกษาประเภทเดียวกันที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลเช่นนี้
ปรากฏในกลุ่มรวม และโดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างก่อสร้าง

การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาของนักศึกษาที่มี
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทต่างกัน มีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เพื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ปริมาณการทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ โดยมีการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยเป็นตัวแปรตามในกลุ่มรวม พบว่า คะแนนตัวแปรตามนี้แปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่เพียง 2 ตัวเท่านั้นคือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาท และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพบว่าแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (เอฟ 4.53) (ดูตาราง 13) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 8 ภาคผนวก ค) พบว่า ในหมู่นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เมื่อพิจารณาการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในกลุ่มย่อยพบว่า แปรปรวนไปตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่เพียงตัวแปรเดียว (เอฟ 7.49 $p < .01$) (ดูตาราง 14) โดยพบว่านักศึกษาข้างต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 88.39) จะมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษามากกว่าที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 69.31)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลเช่นนี้พบในนักศึกษา 2 กลุ่มคือนักศึกษาวิชาข้างต้น และในนักศึกษากลุ่มรวมที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกันมีจิตลักษณะ 4 ด้าน คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต และทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท และลักษณะสังคม 2 ด้านคือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ พบว่า

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศแบบ
ประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะ
วิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	F
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท (ก)	1	15.19	< 1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	66.29	< 1
อายุ (ค)	1	2.82	< 1
ก x ข	1	483.58	4.53*
ก x ค	1	30.99	< 1
ข x ค	1	136.24	1.28
ก x ข x ค	1	38.32	< 1
ส่วนที่เหลือ	165	106.70	
รวม	172	106.69	

* มีนัยสำคัญที่ .05

นักศึกษาที่มีการมุ่งอนาคตมาก มีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทน้อย มีลักษณะการคบเพื่อน
อย่างเหมาะสมมาก เป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย นักศึกษาที่มุ่งอนาคตมาก
มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก มีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่าง
อาจารย์และนักศึกษาสูง ในนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและอายุน้อยเป็นผู้ที่มี
พฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ในหมู่นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก ถ้า
มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก มีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมากในกลุ่มนักศึกษาโดย
รวมและนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง

ตาราง 14 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศแบบ
 ประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์		อายุ					% ความ แปรปรวน
	ทะเลาะ (ก)	ผลสัมฤทธิ์ (ข)		กxข	กxค	ขxค	กxขค	
รวม	< 1	< 1	< 1	4.53*	< 1	1.28	< 1	.50
ช่างยนต์	< 1	7.49**	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	14.50
ช่างไฟฟ้า	< 1	< 1	< 1	3.96	< 1	< 1	1.02	.50
ช่างก่อสร้าง	1.45	< 1	1.98	3.50	< 1	1.08	< 1	5.60
เศรษฐกิจสูง	1.19	< 1	1.98	< 1	< 1	< 1	3.58	4.60
เศรษฐกิจต่ำ	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	2.30

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

พฤติกรรมทะเลาะวิวาท กับลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน จะมีพฤติกรรม
 ทะเลาะวิวาทแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อพิจารณา
 ตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจโดยมี
 ตัวแปรตามคือ 1) พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท 2) จิตลักษณะ 4 ด้าน คือการใช้เหตุผล
 เจริญธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ทศนคติต่อการทะเลาะวิวาท และ 3) ลักษณะ

ทางสังคม 2 ด้าน คือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ในส่วนแรกนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์พฤติกรรมทะเลาะวิวาทในกลุ่มรวมพบว่าคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาท แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบ 3 ทางของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจพร้อมกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 (เอฟ 5.18) (ดูตาราง 15)

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจ ในกลุ่มตัวอย่างรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ <i>df</i>	เอ็มเอส <i>MS</i>	เอฟ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก)	1	9.48	< 1
อายุ (ข)	1	0.92	< 1
สถานภาพทางเศรษฐกิจ (ค)	1	1988.48	4.43*
ก x ข	1	4751.91	10.59**
ก x ค	1	45.73	< 1
ข x ค	1	33.29	< 1
ก x ข x ค	1	2322.63	5.18*
ส่วนที่เหลือ	109	448.844	
รวม	116	502.427	

* มีนัยสำคัญที่ .05

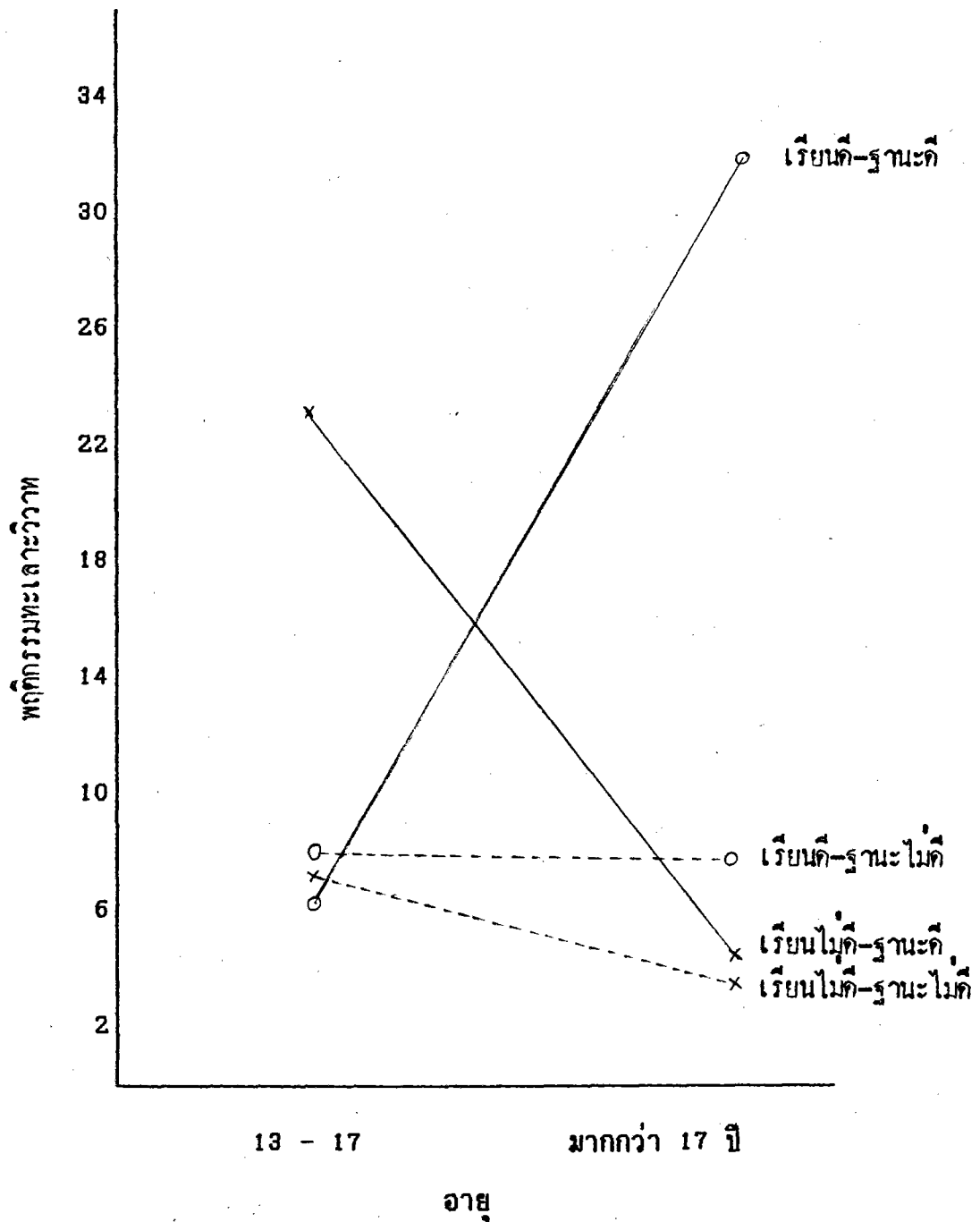
** มีนัยสำคัญที่ .01

รวมทำนายได้ 3.50%

และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นรายคู่ (ตาราง 10 ภาคผนวก ค) ปรากฏว่า ไม่มีคู่ใดเลยที่มีคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแตกต่างกันในระดับที่ยอมรับได้ แต่จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก และสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากที่สุด กลุ่มที่ทะเลาะมากรองลงมาคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุน้อย และสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อยที่สุดคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุมาก และสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง อายุมากมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาอายุน้อย และนักศึกษาที่อายุมาก สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ดูภาพ 4)

เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาท โดยพิจารณาตามปฏิสัมพันธ์ของ ตัวแปรอิสระคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ พบว่าคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแปรปรวนตามตัวแปรอิสระทั้ง 2 ดังกล่าว (เอฟ=10.59 $p < .01$) (ดูตาราง 16) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นรายคู่ (ดูตาราง 10 ภาคผนวก ค) ปรากฏว่า ไม่มีคู่ใดเลยที่มีคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่มีแนวโน้มว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และอายุมาก มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากที่สุด กลุ่มที่ทะเลาะมากรองลงมาคือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุน้อย กลุ่มที่ทะเลาะน้อยที่สุดคือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และอายุน้อย

เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาทโดยพิจารณาตัวแปรอิสระคือ สถานภาพทางเศรษฐกิจ พบว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแปรปรวนตามตัวแปรอิสระดังกล่าว (เอฟ 4.43 $p < .05$) โดยพบว่านักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 14.46 เอสดี 24.06) นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ (ค่าเฉลี่ย 6.29 เอสดี 14.19)

ภาพประกอบ 4 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของผู้ตอบ 8 กลุ่ม

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในกลุ่มย่อยที่แยกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 1 ตัวแปรในที่นี้ คือ สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 สาขา รวม

ตาราง 16 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุและสถานภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์ (ก)	อายุ (ข)	เศรษฐกิจ (ค)					% ความ แปรปรวน
				กxข	กxค	ขxค	กxขค	
รวม	< 1	< 1	4.43*	10.59**	< 1	< 1	5.18*	3.50
ช่างยนต์	1.08	1.89	5.50*	2.59	1.29	0.15	< 1	16.40
ช่างไฟฟ้า	2.05	< 1	< 1	1.31	< 1	< 1	< 1	8.50
ช่างก่อสร้าง	< 1	< 1	< 1	4.66*	2.37	< 1	3.88	1.40

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

3 กลุ่มย่อย ที่วิเคราะห์โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัวนั้น ไม่พบว่าคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาทจะแปรปรวนไปแต่อย่างไรแต่พบว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มนักศึกษาวิชาก่อสร้าง (เอฟ 4.66 $p < .05$) (ดูตาราง 16) แต่จากการเปรียบเทียบรายคู่ ปรากฏว่าไม่มีคู่ใดเลยที่มีคะแนนทะเลาะวิวาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับตัวแปรอิสระคือ สถานภาพทางเศรษฐกิจ พบว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแปรปรวนตามตัวแปรอิสระดังกล่าวในกลุ่ม นักศึกษาวิชาช่างยนต์ (เอฟ=5.50 $p < .05$) (ดูตาราง 16) โดยพบว่านักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 13.97 เอสดี 21.80) นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ (ค่าเฉลี่ย 3.43 เอสดี 7.02)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ และพบว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทะเลาะวิวาทกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มนักศึกษาข้างก่อสร้าง โดยมีแนวโน้มว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากที่สุด

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

การศึกษาว่ามิักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน จะมีลักษณะทางจิต คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันหรือไม่โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุและและสถานภาพทางเศรษฐกิจโดยมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวแปรตาม ไม่พบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแปรปรวนตามระดับของตัวแปรอิสระตัวใดตามลำพัง หรือตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 2 หรือ 3 ตัวเลย

แต่เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อย พบว่าในกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างไฟฟ้านั้น ค่ะแผนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 3 อย่าง มีนัยสำคัญที่ .05 (เอฟ 5.19) (ดูตาราง 17) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (ดูตาราง 18 ภาคผนวก ค) พบว่านักศึกษาที่อายุน้อย ทั้งที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงและต่ำ ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบในผู้ที่มีอายุน้อยแต่พบผลกลับกันในผู้ที่มีอายุมาก นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ ถ้าอายุมากมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อยในผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่ผลกลับกันในผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักศึกษาที่อายุมากถ้ามีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพ

ตาราง 17 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุเชิงพฤติกรรม
เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจ
ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์ อายุ		เศรษฐกิจ	% ความ				แปรปรวน
	(ก)	(ข)		(ค)	กxข	กxค	ขxค	
รวม	1.21	< 1	< 1	< 1	1.09	2.11	< 1	1.80
ช่างยนต์	< 1	< 1	< 1	1.46	1.64	8.68**	1.04	.90
ช่างไฟฟ้า	1.87	< 1	< 1	< 1	4.49*	1.04	5.19*	6.00
ช่างก่อสร้าง	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.22	3.50

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

ทางเศรษฐกิจต่ำ พบในนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่ผลกลับกันในนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถ้ามีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ พบในนักศึกษาอายุน้อย แต่ผลกลับกันในนักศึกษาอายุมาก

เมื่อพิจารณาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยพิจารณาตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถานภาพทางเศรษฐกิจ พบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในกลุ่มนักศึกษาวิชาไฟฟ้าแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว ดังกล่าว (เอฟ=4.49 $p < .05$) (ดูตาราง 17) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 14 ภาคผนวก ค) พบว่านักศึกษาช่างไฟฟ้าที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

เปรียบเทียบอีก 3 กลุ่ม ส่วนในหมู่นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถ้ามีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง และสุดท้ายคือในหมู่นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

เมื่อนิยามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยนิยามตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ อายุและสถานภาพทางเศรษฐกิจ พบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ดังกล่าวในกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์ (เอฟ=8.68 $p < .01$) (ดูตาราง 17) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 15 ภาคผนวก ค) พบว่าในหมู่นักศึกษาที่มีอายุมากถ้ามีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษามีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง และในหมู่นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำถ้ามีอายุมากจะมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สามารถสรุปได้ว่านักศึกษามีอายุมากมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษามีอายุน้อย พบในนักศึกษา 2 กลุ่ม คือ นักศึกษามีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำทั้งที่เรียนช่างยนต์ และช่างไฟฟ้า นักศึกษาช่างไฟฟ้าถ้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษ่อีก 3 กลุ่ม ในนักศึกษาช่างไฟฟ้าที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและอายุมาก และนักศึกษาช่างยนต์โดยรวม ถ้ามีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษามีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ในนักศึกษาช่างไฟฟ้าที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ และอายุมากถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

การมุ่งอนาคตกับลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

การศึกษาว่านักศึกษามีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน จะมีลักษณะทางจิตคือ การมุ่งอนาคตแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อ

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มตัวอย่างรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก)	1	466.38	6.22 [*]
อายุ (ข)	1	72.12	< 1
สถานภาพทางเศรษฐกิจ (ค)	1	40.95	< 1
ก x ข	1	105.19	1.40
ก x ค	1	98.28	1.31
ข x ค	1	34.55	< 1
ก x ข x ค	1	116.03	2.21
ส่วนที่เหลือ	109	74.99	
รวม	116	79.26	

* มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 3.50%

พิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุและสถานภาพทางเศรษฐกิจ โดยมีการมุ่งอนาคตเป็นตัวแปรตามไม่พบว่าการมุ่งอนาคต แปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ดังกล่าว เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละ 3 หรือ 2 ตัว แต่พบว่าแปรปรวนตามตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มรวม (เอฟ=6.22 $p < .05$) (ดูตาราง 18) โดยพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการมุ่งอนาคตมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 78.60 เอสดี 9.02) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 74.27 เอสดี 7.93)

ตาราง 19 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์ (ก)	อายุ (ข)	เศรษฐกิจ (ค)	% ความแปรปรวน				
				กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
รวม	6.22*	< 1	< 1	1.40	1.31	< 1	2.21	6.90
ช่างยนต์	2.21	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.37	6.80
ช่างไฟฟ้า	7.14*	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	22.60
ช่างก่อสร้าง	< 1	2.17	1.71	< 1	< 1	1.92	6.45*	8.50

* มีนัยสำคัญที่ .05

เมื่อพิจารณาการมุ่งอนาคตในกลุ่มที่แยกย่อยพบว่า ในกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างก่อสร้างนั้น คะแนนการมุ่งอนาคตแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 3 อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 (เอฟ=6.45) (ดูตาราง 19) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (ดูตาราง 16 ภาคผนวก ค) พบว่านักศึกษาวิชาช่างก่อสร้างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอายุมาก และสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมีการมุ่งอนาคตต่ำที่สุด นักศึกษาก่อสร้างถ้าอายุมาก มุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ที่อายุน้อยพบในนักศึกษาช่างก่อสร้างที่สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และพบผลกลับกันในนักศึกษาที่สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำเช่นกันแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักศึกษาก่อสร้างที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมุ่งอนาคตมากกว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำพบใน 2 กลุ่ม คือนักศึกษาอายุมาก

สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ และนักศึกษาอายุน้อย สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง นักศึกษา
ก่อสร้างที่สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมุ่งอนาคตมากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ
สูง ใน 2 กลุ่ม คือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่อายุมาก กับนักศึกษาที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและอายุน้อย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่านักศึกษาโดยทั่วไป และโดยเฉพาะ
นักศึกษาช่างก่อสร้าง ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมุ่งอนาคตมากกว่าผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนต่ำ นอกจากนี้ยังพบเฉพาะในนักศึกษาช่างก่อสร้างว่า ผู้ที่มีสถานภาพทาง
เศรษฐกิจต่ำมีการมุ่งอนาคตมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ใน 2 กลุ่ม คือ
นักศึกษาก่อสร้างที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี แต่อายุมาก กับนักศึกษาก่อสร้างผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ อายุน้อย

สุขภาพจิต กับ ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน จะมีลักษณะทาง
จิตคือ สุขภาพจิต แตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อ
พิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทาง
เศรษฐกิจ โดยมีสุขภาพจิตเป็นตัวแปรตาม ไม่พบว่าสุขภาพจิต แปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์
ของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ดังกล่าว เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละ 3 ตัว หรือ 2 ตัว แต่
แปรปรวนตามตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($F=4.48$
 $P<.05$) (ดูตาราง 20) โดยพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสุขภาพจิต
ดีกว่า (ค่าเฉลี่ย 76.24 เสดติ 14.22) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
(ค่าเฉลี่ย 71.49 เสดติ 12.19)

เมื่อพิจารณาสุขภาพจิตในกลุ่มที่แยกย่อยพบว่าสุขภาพจิตแปรปรวนแบบทางเดียว
ในตัวแปรอิสระผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพบว่านักศึกษาวิชาช่างยนต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มตัวอย่างรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก)	1	821.63	4.48*
อายุ (ข)	1	493.31	2.69
สถานภาพทางเศรษฐกิจ (ค)	1	31.30	< 1
ก x ข	1	435.91	2.38
ก x ค	1	132.84	< 1
ข x ค	1	287.07	1.57
ก x ข x ค	1	88.83	< 1
ส่วนที่เหลือ	109	183.28	
รวม	116	190.27	

* มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 5.30%

การเรียนสูงมีสุขภาพจิตดีกว่า (ค่าเฉลี่ย 75.20) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 68.67) และในตัวแปรอิสระอายุนั้นก็ พบว่านักศึกษาในกลุ่มดังกล่าวมีคะแนนสุขภาพจิตแปรปรวนไปตามอายุ (เอฟ=6.54 $p<.05$) (ดูตาราง 21) โดยพบว่า นักศึกษาช่วงต้นที่อายุมากมีสุขภาพจิตดีกว่า (ค่าเฉลี่ย 76.68) นักศึกษา ที่มีอายุน้อย (ค่าเฉลี่ย 69.32)

ตาราง 21 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์ (ก)	อายุ (ข)	เศรษฐกิจ (ค)					% ความ แปรปรวน
				กxข	กxค	ขxค	กxขค	
รวม	4.48*	2.69	< 1	2.39	< 1	1.57	< 1	5.30
ช่างยนต์	5.78*	6.54*	< 1	3.19	< 1	2.50	1.62	17.80
ช่างไฟฟ้า	1.80	1.26	< 1	< 1	< 1	< 1	1.54	11.40
ช่างก่อสร้าง	< 1	< 1	< 1	< 1	1.18	< 1	< 1	.90

* มีนัยสำคัญที่ .05

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสุขภาพจิตดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลเช่นนี้พบในนักศึกษาทั่วไปและนักศึกษาช่างยนต์

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกันจะมีทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจ โดยมีทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทเป็นตัวแปรตาม ไม่พบว่าทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัว แต่แปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์แบบ 2

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท
เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มตัวอย่าง
รวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก)	1	361.86	2.92
อายุ (ข)	1	358.01	2.89
สถานภาพทางเศรษฐกิจ (ค)	1	378.19	3.04
ก x ข	1	67.22	< 1
ก x ค	1	916.33	7.39**
ข x ค	1	12.94	< 1
ก x ข x ค	1	57.73	< 1
ส่วนที่เหลือ	107	123.95	
รวม	114	135.72	

** มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 6.70%

ทางของตัวแปรอิสระ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถานภาพทางเศรษฐกิจ (เอฟ=7.39
 $p < .01$) (ดูตาราง 22) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 17
ภาคผนวก ค) พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง
มีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สถานภาพ
ทางเศรษฐกิจต่ำ

ตาราง 23 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท
เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งใน
กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์ (ก)	อายุ (ข)	เศรษฐกิจ (ค)	%				% ความ แปรปรวน
				กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
รวม	2.92	2.89	3.04	< 1	7.39 ^{**}	< 1	< 1	6.70
ช่างยนต์	1.75	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.95	5.70
ช่างไฟฟ้า	< 1	< 1	2.19	5.05 [*]	< 1	< 1	1.36	8.70
ช่างก่อสร้าง	1.77	< 1	1.74	1.25	4.16 [*]	< 1	1.81	6.90

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อย พบว่าทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มนักศึกษาวิชาไฟฟ้า (เอฟ=5.05 $p < 0.5$) (ดูตาราง 23) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 18 ภาคผนวก ค) ปรากฏว่าไม่มีคู่ใดเลยที่มีคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทยังแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มนักศึกษาวิชาก่อสร้าง (เอฟ=4.16 $p < .05$) (ดูตาราง 23) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 19 ภาคผนวก ค) พบว่านักศึกษาช่างก่อสร้างที่สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงผลนี้พบในกลุ่มนักศึกษาที่มีผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและพบผลกลับกันในนักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักศึกษาข้างก่อสร้างที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลเช่นนี้พบในนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงและพบว่าผลกลับกันในนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่านักศึกษาโดยทั่วไปถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแต่สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จะมีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแต่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ ผลนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มนักศึกษาข้างก่อสร้าง

ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังต่างกันจะมีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจ โดยมีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมเป็นตัวแปรตามไม่พบว่าลักษณะการคบเพื่อนแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละ 3 ตัว หรือ 2 ตัว แต่แปรปรวนไปตามระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($F=4.79$ $p<0.5$) (ดูตาราง 24) โดยพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 93.43 เสดติ 12.06)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อยไม่พบว่า ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมจะแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระตัวใดตามลำพัง หรือตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 2 หรือ 3 ตัวเลย (ดูตาราง 25)

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม
เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่ม
ตัวอย่างรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก)	1	692.99	4.79*
อายุ (ข)	1	290.32	2.01
สถานภาพทางเศรษฐกิจ (ค)	1	211.23	1.46
ก x ข	1	22.18	< 1
ก x ค	1	14.83	< 1
ข x ค	1	27.58	< 1
ก x ข x ค	1	155.46	1.08
ส่วนที่เหลือ	107	144.66	
รวม	114	148.93	

** มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 7.60%

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า โดยทั่วไปนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ตาราง 25 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม
เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจ
ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์ (ก)	อายุ (ข)	เศรษฐกิจ (ค)	% ความ				แปรปรวน
				กxข	กxค	ขxค	กxขค	
รวม	4.79*	2.00	1.46	< 1	< 1	< 1	1.08	7.60
ช่างยนต์	2.55	1.03	< 1	< 1	2.92	< 1	1.24	13.80
ช่างไฟฟ้า	2.93	< 1	1.06	< 1	< 1	< 1	< 1	14.00
ช่างก่อสร้าง	2.26	1.29	2.47	< 1	< 1	< 1	< 1	13.10

* มีนัยสำคัญที่ .05

การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาที่ลักษณะทางชีวสังคม
และภูมิหลัง

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกันจะมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และ สถานภาพทางเศรษฐกิจ โดยมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษิตัวแปรตาม ในกลุ่มรวมนั้นไม่พบว่า การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาจะแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระของตัวใดตามลำพัง หรือตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละ 2 หรือ 3 ตัวเลย

ตาราง 26 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้บรรยากาศแบบ
ประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์ (ก)	อายุ (ข)	เศรษฐกิจ (ค)	% ความ				แปรปรวน
				กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
รวม	< 1	1.41	< 1	2.09	< 1	< 1	< 1	1.80
ช่างยนต์	6.67*	1.53	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	17.50
ช่างไฟฟ้า	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	1.00
ช่างก่อสร้าง	< 1	2.31	2.04	1.71	< 1	< 1	< 1	10.30

* มีนัยสำคัญที่ .05

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อย พบว่าในกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์ การรับรู้
บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาแปรปรวนตามผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียน (เอฟ=6.67 $p < .05$) (ดูตาราง 26) โดยพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนสูงมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษามากกว่า
(ค่าเฉลี่ย 94.87) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 87.44)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาช่างยนต์ถ้ามี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และ
นักศึกษาสูงกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังต่างกันมีพฤติกรรม
ทะเลาะวิวาท จิตลักษณะ 4 ด้าน และลักษณะทางสังคม 2 ด้านต่างกันหรือไม่พบว่า

นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากคือ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงในกลุ่มรวมและกลุ่มข้างยนต์ นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อยคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุอยู่ในกลุ่มรวมและข้างก่อสร้าง นักศึกษาที่มีทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมากคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงในกลุ่มรวมและในกลุ่มข้างก่อสร้าง นักศึกษาที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงคือ นักศึกษาที่มีอายุมาก สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มข้างไฟฟ้า และข้างยนต์ นักศึกษาที่มีการมุ่งอนาคตสูงคือ นักศึกษาในกลุ่มรวมและกลุ่มข้างก่อสร้างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก และสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ

พฤติกรรมทะเลาะวิวาทกับสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียน และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาทไม่พบว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระตัวใดตามลำพัง หรือตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวเลย (ดูตาราง 27)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อยตามตัวแปรอายุ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับรวมเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ อายุน้อย (13-17 ปี) และอายุมาก (17.1 ปี-23 ปี) พบว่าพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแปรปรวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุมาก ($F=5.62$ $p<.05$) (ดูตาราง 27) โดยในหมู่นักศึกษาที่มีอายุมากถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 13.73 เอสดี 20.69) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 6.07 เอสดี 10.98)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด เว้นแต่

ตาราง 27 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาท
เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวม
และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	สาขาที่เรียน (ก)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	กxข	% ความแปรปรวน
รวม	2.92	< 1	< 1	3.30
อายุน้อย	3.93	2.53	< 1	9.10
อายุมาก	< 1	5.62*	< 1	8.90

* มีนัยสำคัญที่ .05

ในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุมาก ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท
มากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
จะมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
2 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน โดยมีตัวแปรตาม คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่พบว่าการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรมนั้นแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระตัวใดตามลำพัง หรือตามปฏิสัมพันธ์
ระหว่างตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวเลย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย (ดูตาราง 28)

ตาราง 28 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	สาขาที่เรียน (ก)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	กxข	% ความแปรปรวน
รวม	1.38	< 1	< 1	2.30
อายุน้อย	1.47	< 1	< 1	3.80
อายุมาก	< 1	< 1	1.79	0.90

ไม่มีนัยสำคัญเลย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาเรียน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด

การมุ่งอนาคตกับสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
จะมีการมุ่งอนาคตแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง เมื่อพิจารณา
ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีตัวแปร
ตามคือ การมุ่งอนาคต พบว่าการมุ่งอนาคตแปรปรวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม
รวม (เอฟ=12.54 $p < .001$) (ดูตาราง 29) โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนสูงมีการมุ่งอนาคต (ค่าเฉลี่ย 78.60 เอสดี 9.02) มากกว่า นักศึกษาที่มีผลสัม
ฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 74.27 เอสดี 7.93)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อยตามตัวแปรระดับอายุ 2 ระดับ รวมเป็น 2 กลุ่ม

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตาม สาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มตัวอย่างรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
สาขาวิชาที่เรียน (ก)	2	52.01	< 1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	892.74	12.54***
ก x ข	2	131.75	1.85
ส่วนที่เหลือ	169	71.19	
รวม	174	75.96	

*** มีนัยสำคัญที่ .001

รวมทำนายได้ 7.00%

ย่อย พบว่าในกลุ่มที่มีอายุน้อยนั้นคะแนนการมุ่งอนาคตแปรปรวนตามตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (เอฟ=5.28 $p < .01$) (ดูตาราง 30) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ 6 กลุ่ม (ดูตาราง 20 ภาคผนวก ค) พบว่า นักศึกษาช่างไฟฟ้าที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมุ่งอนาคตสูงสุดมากกว่านักศึกษาอีก 5 กลุ่ม ในหมู่นักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนักศึกษาช่างไฟฟ้ามุ่งอนาคตมากกว่าช่างก่อสร้าง และช่างยนต์ ในหมู่นักศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ช่างก่อสร้างมุ่งอนาคตมากกว่า ช่างไฟฟ้าและช่างยนต์ ในหมู่นักศึกษาช่างยนต์ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มุ่งอนาคตมากกว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในหมู่นักศึกษาช่างไฟฟ้าที่ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงมุ่งอนาคตมากกว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สำหรับตัวแปรอิสระคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น พบว่าการมุ่งอนาคตแปร ปรวนตามตัวแปรดังกล่าวใน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุน้อย (เอฟ=6.09 $p < .05$) และใน

ตาราง 30 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	สาขาที่เรียน (ก)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	กxข	% ความแปรปรวน
รวม	< 1	12.54 ^{***}	1.85	7.00
อายุน้อย	< 1	6.09 [*]	5.28 ^{**}	5.40
อายุมาก	< 1	5.51 [*]	< 1	10.40

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

*** มีนัยสำคัญที่ .001

กลุ่มอายุมาก (เอฟ=5.51 $p < .05$) (ดูตาราง 30) โดยในกลุ่มอายุน้อย พบว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการมุ่งอนาคต (ค่าเฉลี่ย 79.20 เสดติ 8.03) มากกว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 75.85 เสดติ 7.49) และในกลุ่มอายุมากก็พบผลในทำนองเดียวกันคือ ในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ค่าเฉลี่ย 77.88 เสดติ 10.73) มีการมุ่งอนาคตมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 72.40 เสดติ 8.16)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ สรุปได้ว่า ถ้านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมุ่งอนาคตมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักศึกษาทั่วไป และนักศึกษาที่อายุมากและอายุน้อย และในกลุ่มช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ที่อายุน้อยนั้นถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมุ่งอนาคตมากกว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และพบว่านักศึกษาไฟฟ้าที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอนาคตมากที่สุด

สุขภาพจิตกับสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษานักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะมีสุขภาพจิตแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยมีตัวแปรตามคือสุขภาพจิตไม่พบว่าสุขภาพจิตแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว แต่แปรปรวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่เพียงอย่างเดียว ($F = 6.59$ $p < .05$) (ดูตาราง 31) โดยพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสุขภาพจิตดีกว่า (ค่าเฉลี่ย 76.24 เอสดี 14.22) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 71.49 เอสดี 12.18)

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	F
สาขาวิชาที่เรียน (ก)	2	143.43	< 1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	1141.39	6.59*
ก x ข	2	265.55	1.53
ส่วนที่เหลือ	169	173.24	
รวม	174	178.63	

* มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 4.10%

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อยในระดับอายุ 2 ระดับ พบว่าในกลุ่มที่มีอายุมาก นั้น คะแนนสุขภาพจิตแปรปรวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มนักศึกษาอายุมาก (เอฟ 8.66 $p < .01$) (ดูตาราง 32) โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสุขภาพจิตดีกว่า (ค่าเฉลี่ย 79.46 เอสดี 11.72) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 70.74 เอสดี 11.03)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสุขภาพจิตดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลเช่นนี้พบในนักศึกษาทั่วไป และนักศึกษาที่มีอายุมาก

ตาราง 32 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	สาขาที่เรียน (ก)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	ก*ข	% ความแปรปรวน
รวม	< 1	6.59*	1.53	4.10
อายุน้อย	2.04	2.97	< 1	5.30
อายุมาก	< 1	8.66*	2.73	12.60

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะมีทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีตัวแปรตามคือ ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท ไม่พบว่าทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทนั้นแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว แต่แปรปรวนตามสาขาวิชาที่เรียน ($F=3.17$ $p<.05$) (ดูตาราง 33) แต่จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 21 ภาคผนวก ค) ปรากฏว่าไม่มีคู่เลยที่มีคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแตกต่างกันในระดับที่ยอมรับได้ แต่จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่านักศึกษาที่เรียนวิชาช่างก่อสร้างมีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 69.52) นักศึกษาวิชาช่างยนต์

ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท
เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	F
สาขาวิชาที่เรียน (ก)	2	410.31	3.17*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	219.08	1.695
ก x ข	2	11.32	< 1
ส่วนที่เหลือ	167	129.27	
รวม	172	131.97	

* มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 4.80%

(ค่าเฉลี่ย 65.36) และนักศึกษาวิชาช่างไฟฟ้า (ค่าเฉลี่ย 64.46)

เมื่อพิจารณาจากคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทในกลุ่มที่แยกย่อย ไม่พบว่ากลุ่มย่อยใดจะมีคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระตัวใดตามลำพังหรือตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัวเลย (ดูตาราง 34)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่านักศึกษาช่างก่อสร้างมีทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาช่างยนต์และช่างไฟฟ้า

ตาราง 34 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	สาขาที่เรียน (ก)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	กxข	% ความแปรปรวน
รวม	3.17*	1.70	< 1	4.80
อายุน้อย	2.26	2.48	1.22	7.20
อายุมาก	1.07	< 1	1.63	3.50

* มีนัยสำคัญที่ .05

ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมกับสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะมีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ

ตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่าง
เหมาะสม เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
สาขาวิชาที่เรียน (ก)	2	614.33	4.50*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	1347.18	9.86*
ก x ข	2	32.35	< 1
ส่วนที่เหลือ	167	136.63	
รวม	172	145.91	

* มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 8.80%

2 ทาง เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีตัวแปรตามคือลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม ไม่พบว่าลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละ 2 ตัว แต่แปรปรวนแบบทางเดียวในตัวแปรสาขาวิชาที่เรียน (เอฟ 4.50 $p < .05$) (ดูตาราง 35) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 22 ภาคผนวก ค) ปรากฏว่าไม่มีคู่ใดเลยที่มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมแตกต่างกันในระดับที่ยอมรับได้ แต่จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่านักศึกษาช่างไฟฟ้ามีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากที่สุด ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น พบว่าลักษณะการคบเพื่อนแปรปรวนตามเช่นกัน (เอฟ=9.86 $p < .05$) โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากกว่า (ค่าเฉลี่ย 98.44 เอสดี 11.67) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 93.43 เอสดี 12.06)

ตาราง 36 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	สาขาที่เรียน (ก)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	กxข	% ความแปรปรวน
รวม	4.50*	9.86*	< 1	8.80
อายุน้อย	3.49*	3.66	< 1	8.40
อายุมาก	1.711	4.52*	< 1	11.10

* มีนัยสำคัญที่ .05

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อยพบว่าในกลุ่มที่มีอายุน้อยคะแนนการคบเพื่อนแปรปรวนตามสาขาวิชาที่เรียน (เอฟ=3.49 $p < .05$) (ดูตาราง 36) แต่จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (ตาราง 23 ภาคผนวก ค) ปรากฏว่าไม่มีคู่ใดเลยที่มีคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมแตกต่างกันในระดับที่ยอมรับได้

สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นคะแนนการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมแปรปรวนตามในกลุ่มที่มีอายุมาก (เอฟ=4.52 $p < .05$) (ดูตาราง 36) โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนการคบเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 97.27 เอสดี 14.55) อย่างเหมาะสมมากกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ค่าเฉลี่ย 90.49 เอสดี 10.86)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ในกลุ่มนักศึกษาอายุมากเท่านั้นที่พบว่าถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนการคบเพื่อนเหมาะสมมากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษากับสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทางเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยมีตัวแปรตามคือ การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา พบว่าคะแนนดังกล่าวแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว (เอฟ=3.13 $p < .05$) (ตาราง 37) และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (ตาราง 24 ภาคผนวก ค) พบว่านักศึกษาช่างยนต์ที่ผลสัมฤทธิ์

ตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	एमएस	เอฟ
สาขาวิชาที่เรียน (ก)	2	268.61	2.62
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	1	116.14	1.14
ก x ข	2	320.38	3.13*
ส่วนที่เหลือ	167	102.35	
รวม	172	106.48	

* มีนัยสำคัญที่ .05

รวมทำนายได้ 3.20%

ตาราง 38 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรับรู้บรรยากาศแบบ
ประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	สาขาที่เรียน (ก)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ข)	กxข	% ความแปรปรวน
รวม	2.62	1.14	3.13*	3.20
อายุน้อย	1.26	< 1	2.34	2.40
อายุมาก	2.25	2.08	< 1	9.30

* มีนัยสำคัญที่ .05

ทางการเรียนต่ำมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาต่ำ
สุดกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอีก 5 กลุ่ม

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่แยกย่อยไม่พบว่า การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย
ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาคงแปรปรวนไปตามตัวแปรใด (ตาราง 38)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชา
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่าง
อาจารย์และนักศึกษาต่างกัน โดยพบในนักศึกษาช่วงชั้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีการ
รับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาต่ำที่สุด

การศึกษาว่านักศึกษาที่สาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะ
มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท จิตลักษณะ 4 ด้าน และลักษณะทางสังคม 2 ด้าน แตกต่างกัน
หรือไม่ พบว่า ในหมู่นักศึกษาที่มีอายุ 13-17 ปี นั้น ผู้ที่มีการมุ่งอนาคตสูง มีลักษณะการ

คบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก และมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูงนั้น คือนักศึกษาช่างไฟฟ้า และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงในกลุ่มนักศึกษาช่างไฟฟ้าและช่างยนต์ นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทน้อย มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูง คือนักศึกษากลุ่มรวมและนักศึกษาช่างไฟฟ้า และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนนักศึกษาช่างก่อสร้างมีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทมากและมีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมน้อย

การเปรียบเทียบปริมาณการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาโดยใช้จิตลักษณะ 4 ด้าน

ในส่วนนี้ต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณโดยมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นตัวถูกทำนายทีละตัว และจิตลักษณะ 4 ด้านคือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต และทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทเป็นตัวทำนาย ในการวิเคราะห์ตัวทำนายที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามสูงสุดจะถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการทำนายเป็นลำดับที่ 1 และมีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์รองลงมาเข้าสู่สมการทำนายเป็นลำดับต่อมา การวิเคราะห์ในทำนองนี้จะมีการกระทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามตัวแปร 4 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจ อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็น 2 หรือ 3 ระดับ รวมเป็น 9 กลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ โดยมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นตัวถูกทำนาย (ผลดังตาราง 39) ในกลุ่มรวมพบว่าทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทเป็นจิตลักษณะด้านเดียวที่ทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาท โดยทำนายได้ 10 เปอร์เซ็นต์

ตาราง 39 เปรูชี้เห็นต์การทำนาย และลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ ของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท
 ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา
 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	พฤติกรรม ทะเลาะวิวาท		ลักษณะการ คบเพื่อนเหมาะสม		การรับรู้บรรยากาศแบบ ประชาธิปไตยระหว่าง อาจารย์และนักศึกษา	
		% ทำนาย	ตัวทำนาย	% ทำนาย	ตัวทำนาย	% ทำนาย	ตัวทำนาย
กลุ่มรวม	250	10	4	31	4,2	18	3,4
ช่างยนต์	89	8	2	30	4,1	22	2,4
ไฟฟ้า	81	12	4	39	4,2	31	4,3
ก่อสร้าง	80	16	4	29	4	7	2
สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง	93	9	4	36	4,1	16	3,4
สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ	68	17	4	27	2	12	4
อายุมาก	92	10	4	27	4,2	18	3
อายุน้อย	156	11	4	38	4	20	4,3
ผลการเรียนสูง	83	12	4	37	4	8	4
ผลการเรียนต่ำ	92	11	4	20	4	18	3,4

1 = การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2 = การมุ่งอนาคต

3 = สุขภาพจิต

4 = ที่สนใจต่อการทะเลาะวิวาท

ส่วนในกลุ่มย่อยอีก 8 กลุ่ม ยกเว้นกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์ก็พบว่าทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทเป็นตัวทำนายตัวเดียวที่เข้าสู่การทำนาย โดยพบว่ามิเปอร์เซ็นต์ทำนายตั้งแต่ 9-17 เปอร์เซ็นต์ ส่วนกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์นั้นการมุ่งอนาคตเป็นตัวทำนายโดยทำได้ 8 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ยังสังเกตได้ว่าจิตลักษณะ 4 ด้าน สามารถทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษาวิชาก่อสร้างได้มากที่สุด 16 เปอร์เซ็นต์ ส่วนช่างไฟฟ้าและช่างยนต์ทำนายได้ 12 เปอร์เซ็นต์ และ 8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และทำนายได้ดีกว่าในกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำทำนายได้ 17 เปอร์เซ็นต์ มากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงทำนายได้ 9 เปอร์เซ็นต์

ส่วนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมนั้นพบว่ามิจิตลักษณะ 2 ด้านคือ ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท และการมุ่งอนาคตที่ทำนายลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมในกลุ่มรวม ได้ 31 เปอร์เซ็นต์ และจิตลักษณะ 2 ด้านนี้ทำนายได้ในกลุ่มย่อยต่าง ๆ คือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อายุมาก โดยทำนายได้ 39 เปอร์เซ็นต์ และ 27 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ส่วนที่มีตัวทำนายเข้าสู่สมการทำนาย 2 ตัว คือ ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมคือ กลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์ และกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง โดยทำนายได้ 30 เปอร์เซ็นต์ และ 36 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ในกลุ่มย่อยอื่น ๆ พบว่ามีทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทตัวเดียวเท่านั้นที่ทำนายได้ คือ กลุ่มนักศึกษาวิชาก่อสร้าง กลุ่มอายุน้อยกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ โดยทำนายได้ ตั้งแต่ 20-38 เปอร์เซ็นต์ และมีเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่พบว่า การมุ่งอนาคตทำนายลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมได้ คือ กลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำโดยทำนายได้ 27 เปอร์เซ็นต์

ส่วนการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษานั้น พบว่ามีจิตลักษณะ 2 ด้าน คือ สุขภาพจิตและทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาททำนายในกลุ่มรวมได้ 18 เปอร์เซ็นต์ และพบว่ามีอีก 2 กลุ่มย่อย ที่จิตลักษณะทั้ง 2 ดังกล่าวทำนายได้ คือ กลุ่มนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง และกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดย

ทำนายได้โดยเฉลี่ย 17 เปอร์เซ็นต์ ในกลุ่มอื่น ๆ พบว่าตัวแปรที่ทำนายมีจิตลักษณะทั้ง 3 ตัว ยกเว้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเข้าทำนายในกลุ่มย่อยต่าง ๆ โดยเข้าที่ละตัว หรือ 2 ตัว พบอำนาจทำนายตั้งแต่ 7-31 เปอร์เซ็นต์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่าจิตลักษณะ 4 ด้าน สามารถทำนายลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมได้มากที่สุดคือ 31 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือทำนายการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาโดยทำนายได้ 18 เปอร์เซ็นต์ และทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้ต่ำสุดคือ 10 เปอร์เซ็นต์

ปริมาณการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทโดยใช้ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน

ส่วนการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ โดยมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นตัวถูกทำนาย โดยมีลักษณะทางสังคม 2 ด้านคือ ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นทำนายพบว่า ในกลุ่มรวมนั้นลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมเป็นตัวทำนายตัวเดียวที่ทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้เพียง 3 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น (ตาราง 40) ส่วนการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยพบว่า กลุ่มนักศึกษาวิชาไฟฟ้ามีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมเป็นตัวทำนายได้ 6 เปอร์เซ็นต์ และในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตัวแปรทั้ง 2 ทำนายรวมกันได้ 15 เปอร์เซ็นต์ ส่วนในกลุ่มย่อยอื่น ๆ ไม่พบว่าลักษณะทางสังคม 2 ด้านดังกล่าวจะทำนายได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ว่า สำหรับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทนั้น พบว่าจิตลักษณะ 4 ด้าน ทำนายพฤติกรรมดังกล่าวได้มากกว่า (10 เปอร์เซ็นต์) ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน (3 เปอร์เซ็นต์)

ตาราง 40 เปรียบเทียบการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายต่าง ๆ
ของพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	พฤติกรรมทะเลาะวิวาท	
		% ทำนาย	ตัวทำนาย
กลุ่มรวม	250	3	1
ช่างยนต์	89	0	-
ไฟฟ้า	81	6	1
ก่อสร้าง	80	0	-
สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง	93	0	-
สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ	68	0	-
อายุมาก	92	0	-
อายุน้อย	156	0	-
ผลการเรียนสูง	83	15	1,2
ผลการเรียนต่ำ	92	0	-

1 = ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

2 = การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

ปริมาณการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเมื่อเปรียบเทียบระหว่างตัวทำนาย 3 ชุด

การศึกษาปริมาณการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างตัวแปร 3 ชุด
เพื่อศึกษาว่าจิตลักษณะ 4 ด้าน ร่วมกับลักษณะทางสังคม 2 ด้าน จะร่วมกันทำนาย

ตาราง 41 เปรูเซ็นต์การทำงานและลำดับความสำคัญของตัวทำนาย 3 ชุด ของพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	จิตลักษณะ 4 ด้าน		ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน		รวม 6 ตัว	
		% ทำนาย	ตัวทำนาย	% ทำนาย	ตัวทำนาย	% ทำนาย	ตัวทำนาย
กลุ่มรวม	250	10	4	3	5	12	4,6
ช่างยนต์	89	8	2	0	-	8	2
ไฟฟ้า	81	12	4	6	5	12	4
ก่อสร้าง	80	16	4	0	-	22	4,6
สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง	93	9	4	0	-	13	4,6
สถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ	68	17	4	0	-	17	4
อายุมาก	92	10	4	0	-	10	4
อายุน้อย	156	11	4	0	-	16	4,6
ผลการเรียนสูง	83	12	4	15	5,6	21	4,6
ผลการเรียนต่ำ	92	11	4	0	-	11	4

1 = การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2 = การมุ่งอนาคต

3 = สุขภาพจิต

4 = ที่คนคิดต่อการทะเลาะวิวาท

5 = ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

6 = การรับรับบรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

พฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้ดีกว่าจิตลักษณะแต่เพียงฝ่ายเดียวหรือไม่ พบว่าจิตลักษณะ 4 ด้าน รวมกับลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมทะเลาะวิวาทในกลุ่ม รวมได้สูงสุดคือ 12 เปอร์เซ็นต์ (ตาราง 41) รองลงมาคือจิตลักษณะ 4 ด้านทำนายได้ 10 เปอร์เซ็นต์ และสุดท้ายคือลักษณะทางสังคม 2 ด้านทำนายได้ 3 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยต่าง ๆ พบว่าในกลุ่มนักศึกษาวิชาก่อสร้าง กลุ่มสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง กลุ่มอายุน้อยและกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่าตัวทำนายรวม 6 ตัว ทำนายได้สูงกว่าจิตลักษณะ 4 ด้าน โดยมีเปอร์เซ็นต์ทำนายเพิ่มขึ้นในกลุ่มต่างๆ ดังกล่าวคือเพิ่มขึ้น 6 เปอร์เซ็นต์, 4 เปอร์เซ็นต์, 5 เปอร์เซ็นต์ และ 9 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ตัวทำนายที่สำคัญในทุกกลุ่ม คือทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทและการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และตัวทำนายรวม 6 ตัว ทำนายได้สูงกว่าลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ในทุกกลุ่มที่ศึกษา ส่วนกลุ่มย่อยที่ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทตัวเดียวเป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักศึกษา 4 ประเภท คือ นักศึกษาช่างไฟฟ้า กลุ่มที่มีอายุมาก กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนกลุ่มที่การมุ่งอนาคตเป็นตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียวของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท คือในกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า จิตลักษณะ 4 ด้าน รวมกับลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ร่วมกันทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้ดีกว่าจิตลักษณะหรือลักษณะทางสังคม แต่เพียงฝ่ายเดียว

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยนี้ กระจ่างทำโดยให้ตัวแปรแต่ละตัวจับคู่กับตัวแปรอื่น ๆ แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ละคู่ ดังนั้น จึงได้เป็น intercorrelation matrix ของตัวแปรทั้งหมด การวิเคราะห์ผลทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามตัวแปร 4 ตัว คือ สาขาวิชาที่เรียน สถานภาพทาง

เศรษฐกิจ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 หรือ 3 ระดับ รวมเป็น 9 กลุ่มย่อย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่านัยสำคัญ จะได้เสนอเป็น 3 หัวข้อ คือความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับตัวแปรอื่น ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้าน และความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะกับลักษณะทางสังคม มีดังต่อไปนี้คือ

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับตัวแปรอื่น ๆ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านมาได้ใช้ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทเป็นตัวแปรตามเพื่อพิจารณาความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทและตามระดับของตัวแปรทางชีวสังคมอื่น ๆ ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในส่วนนี้จะได้พิจารณาใน 3 ประเด็น คือ ความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับจิตลักษณะ 3 ด้าน ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับลักษณะทางสังคม 2 ด้าน โดยพิจารณาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีรายละเอียดดังนี้ คือ

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ทัศนคติ

ต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางบวกค่อนข้างสูง ในระดับที่ยอมรับได้กับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในกลุ่มรวม (ค่าอาร์ .32) และพบผลความสัมพันธ์เช่นเดียวกันนี้ในกลุ่มนักศึกษาช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง แต่ในกลุ่มช่างยนต์ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทไม่สัมพันธ์กันมากพอที่จะยอมรับได้ (ดูตาราง 42) ในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบ (ค่าอาร์ -.35) กับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ซึ่งผลนี้กลับกันกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกค่อนข้างสูงในระดับที่ยอมรับได้

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับจิตลักษณะ 3 ด้าน ทัศนคติที่ต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบกับ การมุ่งอนาคตและสุขภาพจิตอย่างเด่นชัดในกลุ่ม

ตาราง 42 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับ
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท จิตลักษณะ 3 ด้าน ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ในกลุ่มรวม
และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท					
	พฤติกรรม ทะเลาะ วิวาท	การใช้ เหตุผลเชิง จริยธรรม	การมุ่ง อนาคต	สุขภาพจิต	การคบ เพื่อนอย่าง เหมาะสม	การรับรู้ บรรยากาศ ประชาธิปไตย
รวม	.32**	-.14	-.36**	-.28**	-.53**	-.33**
ช่างยนต์	.21	-.09	-.38**	-.46**	-.52**	-.40**
ช่างไฟฟ้า	.34**	-.24	-.30*	-.24	-.59**	-.47**
ช่างก่อสร้าง	.40**	-.06	-.44**	-.13	-.53**	-.09
เศรษฐกิจสูง	.30*	-.10	-.42**	-.25*	-.57**	-.28*
เศรษฐกิจต่ำ	.41**	-.30*	-.30*	-.39**	-.45**	-.35*
อายุน้อย	.34**	-.15	-.42**	-.27**	-.61**	-.40**
อายุมาก	.32*	-.11	-.32**	-.29*	-.46**	-.24*
ผลการเรียนสูง	-.35**	-.28*	-.50**	-.20	-.61**	-.29*
ผลการเรียนต่ำ	.33**	-.16	-.24	-.24	-.44**	-.31*

* มีนัยสำคัญที่ .01

** มีนัยสำคัญที่ .001

รวม โดยทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์กับการมุ่งอนาคตมากที่สุด (ค่าอาร์ - .36) ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างเด่นชัดเช่นกัน แต่ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสัมพันธ์นี้ไม่เด่นชัดและทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบกับสุขภาพจิต อย่างเด่นชัดในกลุ่มนักศึกษาข้างยนต์

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ทัศนคติที่ดี

ต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบค่อนข้างสูงในระดับที่ยอมรับได้กับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมทั้งในกลุ่มรวม (ค่าอาร์ -.53) และในกลุ่มย่อยทุกประเภท ทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับที่ยอมรับได้กับการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยในกลุ่มรวม (ค่าอาร์ -.33) ในกลุ่มข้างยนต์ และข้างไฟฟ้า แต่ไม่มีความสัมพันธ์ในกลุ่มข้างก่อสร้าง

สรุปได้ว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทจะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมน้อย มีการมุ่งอนาคตต่ำ มีการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยต่ำ มีสุขภาพจิตไม่ดี และมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นต่ำ นักศึกษาที่ ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทไม่สัมพันธ์กับจิตลักษณะ 3 ด้าน อย่างเด่นชัดเลย คือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำนั้น ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตลักษณะทุกด้านซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องของ ทัศนคติกับจิตลักษณะดังกล่าว

ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้าน

จิตลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้ ต่างมีความสัมพันธ์กัน (ดูตาราง 43) โดยพบว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตสูงเท่าไร ก็มีการมุ่งอนาคตสูงด้วยทุกกลุ่ม นอกจากนั้นนักศึกษาที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงก็จะมีการมุ่งอนาคตสูงและสุขภาพจิตดีมากด้วยพบในกลุ่ม

รวม โดยทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์กับการมุ่งอนาคตมากที่สุด (ค่าอาร์ - .36) ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างเด่นชัดเช่นกัน แต่ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสัมพันธ์นี้ไม่เด่นชัดและทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบกับสุขภาพจิต อย่างเด่นชัดในกลุ่มนักศึกษาข้างต้น

ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทกับลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ทัศนคติที่ดี

ต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบค่อนข้างสูงในระดับที่ยอมรับได้กับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมทั้งในกลุ่มรวม (ค่าอาร์ - .53) และในกลุ่มย่อยทุกประเภท ทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับที่ยอมรับได้กับการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยในกลุ่มรวม (ค่าอาร์ - .33) ในกลุ่มข้างต้น และข้างไฟฟ้า แต่ไม่มีความสัมพันธ์ในกลุ่มข้างก่อสร้าง

สรุปได้ว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทจะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมน้อย มีการมุ่งอนาคตต่ำ มีการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยต่ำ มีสุขภาพจิตไม่ดี และมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นต่ำ นักศึกษาที่ ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทไม่สัมพันธ์กับจิตลักษณะ 3 ด้าน อย่างเด่นชัดเลย คือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำนั้น ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตลักษณะทุกด้านซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องของ ทัศนคติกับจิตลักษณะดังกล่าว

ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้าน

จิตลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้ ต่างมีความสัมพันธ์กัน (ดูตาราง 43) โดยพบว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตสูงเท่าไร ก็มีการมุ่งอนาคตสูงด้วยทุกกลุ่ม นอกจากนั้นนักศึกษาที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงก็จะมีการมุ่งอนาคตสูงและสุขภาพจิตดีตามด้วยพบในกลุ่ม

ตาราง 43 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้าน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม		การมุ่งอนาคต
	การมุ่งอนาคต	สุขภาพจิต	สุขภาพจิต
รวม	.24 ^{**}	.18 [*]	.40 ^{**}
ช่างยนต์	.21	.15	.46 ^{**}
ช่างไฟฟ้า	.35 ^{**}	.22	.41 ^{**}
ช่างก่อสร้าง	.16	.19	.30 [*]
เศรษฐกิจสูง	.24 [*]	.16	.38 ^{**}
เศรษฐกิจต่ำ	.24	.33 [*]	.45 ^{**}
อายุน้อย	.26 ^{**}	.23 [*]	.45 ^{**}
อายุมาก	.19	.08	.33 ^{**}
ผลการเรียนสูง	.21	.08	.36 ^{**}
ผลการเรียนต่ำ	.32 [*]	.05	.38 ^{**}

* มีนัยสำคัญที่ .01

** มีนัยสำคัญที่ .001

รวม ส่วนในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุน้อย ถ้ามีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีการมุ่งอนาคตมากและสุขภาพจิตดีด้วย แต่ไม่พบผลชัดเจนในกลุ่มนักศึกษาอายุมาก การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างชัดเจนในกลุ่มรวม ช่างไฟฟ้า นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงและนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การใช้เหตุผลเชิงจริย

ธรรมกับสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างชัดเจนในกลุ่มรวมและนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ

สรุปได้ว่าการมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตมากที่สุด การมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมรองลงมา และสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมน้อยที่สุด ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มที่มีอายุน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้าน กับลักษณะทางสังคม 2 ด้าน

ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมีความสัมพันธ์กับการมุ่งอนาคต สุขภาพจิต และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในกลุ่มรวม (ดูตาราง 44) ในกลุ่มนักศึกษาช่างไฟฟ้า ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสัมพันธ์กับการมุ่งอนาคตและสุขภาพจิต ในกลุ่มนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสัมพันธ์กับสุขภาพจิต แต่ในกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเด่นชัด แต่ไม่พบผลที่เด่นชัดเช่นนี้ ในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาที่ความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตมากที่สุด รองลงมาคือการมุ่งอนาคต ส่วนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน ในนักศึกษาวิชาช่างยนต์การรับรู้การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยสัมพันธ์กับสุขภาพจิตกับการมุ่งอนาคต ในนักศึกษาช่างไฟฟ้าการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต ในนักศึกษาช่างก่อสร้างมีความสัมพันธ์กับการมุ่งอนาคต ในนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิตและการมุ่งอนาคต ส่วนในนักศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำและสังคมต่ำ การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางลบกับสุขภาพจิต ในนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิตและการมุ่งอนาคต แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ตาราง 44 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้าน กับลักษณะทางสังคม 2 ด้าน
ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม			การรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตย			การคบเพื่อน
	การใช้ เหตุผล	มุ่งอนาคต	สุขภาพจิต	การใช้ เหตุผล	มุ่งอนาคต	สุขภาพจิต	บรรยากาศ ประชาธิปไตย
รวม	.18*	.35**	.21**	.13	.29**	.35**	.45**
ช่างยนต์	.25*	.24	.19	.25	.32*	.41**	.39**
ช่างไฟฟ้า	.19	.39**	.28*	.18	.25	.40**	.53**
ช่างก่อสร้าง	.12	.40**	.08	-.07	.26*	.12	.37**
เศรษฐกิจสูง	.26*	.35**	.06	.07	.24*	.34**	.32**
เศรษฐกิจต่ำ	.23	.38**	.33*	.11	.19	-.34**	.59**
อายุน้อย	.15	.32**	.18	.17	.32**	.30**	.54**
อายุมาก	.24	.37**	.23	.05	.23	.42**	.31*
ผลการเรียนสูง	.30*	.34**	.10	.24	.25	.21	.41**
ผลการเรียนต่ำ	.17	.28*	.17	.12	.33**	.34**	.54**

* มีนัยสำคัญที่ .01

** มีนัยสำคัญที่ .001

ทางการเรียนสูง ส่วนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการ
รับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในกลุ่มรวม และกลุ่มที่มีความ
สัมพันธ์สูงสุดคือ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ (ค่าอาร์ .59)

สรุปได้ว่าลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยมากที่สุด ส่วนความสัมพันธ์กับจิตลักษณะนั้นลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมสัมพันธ์กับการมุ่งอนาคตมากที่สุด ส่วนการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสัมพันธ์กับสุขภาพจิตมากที่สุด ในกลุ่มช่างไฟฟ้าสุขภาพจิตสัมพันธ์กับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมและการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย ในกลุ่มนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม แต่สุขภาพจิตสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย ในขณะที่ตัวลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยสูงสุดและมีความสัมพันธ์ในทุกกลุ่มย่อยด้วย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้านด้วยตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้านกับลักษณะทางสังคม 2 ด้านนั้น สรุปได้ว่าการมุ่งอนาคตสัมพันธ์กับสุขภาพจิตมากที่สุด รองลงมาคือการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ส่วนความสัมพันธ์กับลักษณะทางสังคมนั้น การมุ่งอนาคตสัมพันธ์กับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก และมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยรองลงมา ในกลุ่มนักเรียนอายุน้อย การมุ่งอนาคตสัมพันธ์กับสุขภาพจิตมาก รองลงมาคือการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยด้วย ในขณะที่กลุ่มนักเรียนอายุมาก ปรากฏผลไม่ชัดเจนเท่านี้ ในกลุ่มนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย

การสรุป และการอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาคสนามเพื่อศึกษาลักษณะทางอารมณ์ สังคม และจริยธรรมของผู้ที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาททำให้ทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการที่นักศึกษาจะมีพฤติกรรมดังกล่าว โดยเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณเล็กน้อยต่างกัน ที่เรียนอยู่ในห้องเรียนเดียวกันในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในกรุงเทพ 4 แห่ง

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงการอภิปรายผลของการวิจัยโดยจะเริ่มจากการสรุป และ อภิปรายผลตามสมมติฐาน ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยนี้และสุดท้ายคือข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยและการนำไปใช้ต่อไป

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัยนี้มี 4 ข้อ ในที่นี้จะได้สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน แต่ละข้อดังต่อไปนี้

สมมติฐาน 1 สมมติฐานแรกนี้ต้องการศึกษาถึงจิตลักษณะ 4 ด้านของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากน้อยว่าจะมีจิตลักษณะแตกต่างกันหรือไม่ โดยได้ตั้งสมมติฐานที่ 1 ว่า "นักศึกษามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก มีจิตลักษณะทั้ง 4 ด้าน คือการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นสูง การมุ่งอนาคตมาก สุขภาพจิตดีกว่า และทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทน้อยกว่า นักศึกษาอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะนักศึกษามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และอายุน้อย" สมมติฐานนี้ได้ทำนายว่านักศึกษามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อยมีดัชนีของตัวแปรทั้ง 3 ในปริมาณที่กล่าวนั้นพร้อมกัน แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลไม่พบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทจะแตกต่างกันแต่อย่างใดเลย ส่วนสุขภาพจิตพบแต่เพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้นที่ทำให้สุขภาพจิตแตกต่างกัน คือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงสุขภาพจิตจะดีด้วย ส่วนการมุ่งอนาคตและทัศนคตินั้นก็ไม่นับว่าแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทั้ง 3 คือปริมาณการทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุอย่างพร้อมเพียงกัน ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่นับสนับสนุนสมมติฐานแต่กลับพบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวนี้ ทีละตัว หรือ 2 ตัว ส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของตัวแปรตามเป็นเอกเทศจากกันในงานองที่กล่าวไว้ในสมมติฐานในจิตลักษณะบางตัว เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว ซึ่งได้แก่ การที่พบว่านักศึกษาที่มีการมุ่งอนาคตมาก มีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทน้อย จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวก็เพียงพอที่จะทำให้ทราบจิตลักษณะการมุ่งอนาคตและทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทนั้นเป็นจิตลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับปริมาณการทะเลาะวิวาทมากหรือน้อยได้ในส่วนหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้อรวรรวมมา เช่น พฤติกรรมการโกงในการเล่นเกมส์ (Wright, 1975) นั้น ถ้ามีการมุ่งอนาคตมากจะมีพฤติกรรมการโกงน้อย เป็นต้น ส่วนผลของทัศนคติที่มีความสอดคล้องกับทฤษฎีที่พยายามวัดทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรม นั่นคือ ถ้านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับโทษหรือประโยชน์ของการทะเลาะวิวาท มีความรู้สึกห่วงใยในการทะเลาะวิวาท และพร้อมที่จะกระทำแล้วนักศึกษาก็มักจะมึนพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทมากด้วยในทางตรงกันข้าม นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทน้อยจึงมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อยด้วย

แต่ก็พบว่าปริมาณการทะเลาะวิวาทได้รับผลจาก 2 หรือ 3 ตัวแปรด้วย คือพบว่านักศึกษาที่มุ่งอนาคตมาก ในนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และอายุน้อย เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ซึ่งผลส่วนนี้ตัวแปรอายุก็กลับกับสมมติฐาน ส่วนนักศึกษาโดยรวมและกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงนั้นนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก ถ้ามีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากมีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่อายุน้อย ผลส่วนนี้จึงกลับกับสมมติฐาน เพราะได้คาดการณ์ไว้ว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และอายุมาก ควรจะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย

จึงสรุปว่า สมมติฐานที่ 1 ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สมมติฐาน 2 ในการวิจัยนี้ ต้องการศึกษาลักษณะทางสังคม 2 ด้านของ นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากน้อยว่าจะมีลักษณะทางสังคมแตกต่างกันหรือไม่ โดย ได้ตั้งสมมติฐานที่ 2 ว่า "นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง อายุมาก มีลักษณะสังคม 2 ด้าน คือ ลักษณะการคบเพื่อนเหมาะสมมาก รับรู้ บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูงกว่านักศึกษาอีก 7 กลุ่มโดย เฉพาะนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและอายุน้อย" สมมติฐานนี้ได้รับการสนับสนุนจากลักษณะทางสังคม 1 ด้าน คือ นักศึกษาที่มีลักษณะการคบ เพื่อนอย่างเหมาะสม (ดูตาราง 1 ภาคผนวก ข) โดยนักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทมาก ผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุมากคบเพื่อนเหมาะสมน้อยที่สุด ผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ แสดงว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในวัยรุ่น ในระดับสูงสุด คือ อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน (สมพร สุกคันธ์. 2530) และอิทธิพลของพ่อแม่จะน้อยลง แต่ได้ อิทธิพลจากเพื่อนในระดับสูงในช่วงวัยรุ่น โดยเฉพาะพฤติกรรมก้าวร้าวผิสังคม (เบรินท์. 1979) ถึงแม้ว่างานวิจัยดังกล่าวจะไม่ได้ศึกษาตัวแปร 3 ตัวดังกล่าวด้วยก็ตาม ส่วน การรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษานั้น ปรากฏว่าไม่สนับสนุน สมมติฐานแต่ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตัวเดียวเท่านั้นทำให้นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงมีการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยได้สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำ ผลเช่นนี้ปรากฏในนักศึกษาข้างต้นด้วย ถึงแม้ว่าการรับรู้บรรยากาศแบบ ประชาธิปไตยนี้จะไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว ตามสมมติฐานแต่ก็สอดคล้องกับ งานของเลวิน ลิปเปค (ก่อ สวัสดิพานิช และคนอื่นๆ. 2512) ซึ่งพบผลเช่นเดียวกันนี้ด้วย จึงสรุปว่า สมมติฐานที่ 2 นี้ได้รับการสนับสนุนเพียงครึ่งหนึ่ง

สมมติฐาน 3 ในการวิจัยนี้ต้องการศึกษาลักษณะทั้ง 4 ด้าน และลักษณะ ทางสังคม 2 ด้านของนักศึกษาว่าจะสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ได้ดีกว่าจิตลักษณะฝ่ายเดียว หรือลักษณะทางสังคมฝ่ายเดียวหรือไม่ โดยได้ตั้งสมมติฐาน ที่ 3 ว่า "จิตลักษณะ 4 ด้าน และลักษณะทางสังคม 2 ด้าน ร่วมกันทำนายพฤติกรรม

ทะเลาะวิวาทได้ดีกว่าจิตลักษณะแต่เพียงฝ่ายเดียว" เนื่องจากใช้เกณฑ์แตกต่างของ เปรอร์เซ็นต์ทำนายที่ 5 เปรอร์เซ็นต์ของโคเฮน (Cohen. 1977:413-414) ผลจึงพบว่า ตัวทำนายรวม 6 ตัวทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในกลุ่มรวมได้มากกว่าจิตลักษณะ 4 ด้านเพียง 2 เปรอร์เซ็นต์ และมากกว่าลักษณะสังคม 2 ด้าน 9 เปรอร์เซ็นต์ ดังนั้นผลจึงสนับสนุนสมมติฐานในบางกลุ่มคือ กลุ่มนักศึกษาก่อสร้าง กลุ่มอายุน้อยและกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยตัวทำนายรวม 6 ตัวทำนายได้สูงกว่าจิตลักษณะ 4 ด้าน โดยทำนายได้เพิ่ม 6 เปรอร์เซ็นต์, 5 เปรอร์เซ็นต์ และ 9 เปรอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

สมมติฐานนี้จึงได้รับการสนับสนุนในบางกลุ่มที่ศึกษา

สมมติฐาน 4 สมมติฐานนี้ตอบคำถามที่ว่านักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษาที่ต่างกันว่าจะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทต่างกันหรือไม่ โดยได้ตั้งสมมติฐานที่ 4 ว่า "นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุน้อยและมีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่า นักศึกษาอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมากและสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง" ปรากฏว่าสมมติฐานนี้ไม่ได้รับการสนับสนุน และจากผลที่มีแนวโน้มที่กลับกันสมมติฐานว่านักศึกษาโดยรวม และนักศึกษาช่างก่อสร้างนั้น นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี อายุมาก เป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท และในนักศึกษาโดยรวมและนักศึกษาช่างยนต์นั้น ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง เป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ ถึงแม้ว่าผลดังกล่าวจะขัดแย้งกับงานวิจัยจำนวนมาก แต่ในเรื่องของสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้นงานของ สุนจน์ จักขุทิพย์ (2521) ให้ผลที่คล้ายกับงานวิจัยนี้ คือนักเรียนที่ครอบครัวแตกแยก ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจปานกลางและสูง ส่วนมากประพฤติตนไม่เหมาะสม นอกจากนี้เมื่อนำลักษณะทางจิตและลักษณะสังคมมาศึกษาเพื่อดูว่า ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกันจะมีลักษณะดังกล่าวต่างกันหรือไม่ ก็พบผลไปในทำนองเดียวกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทคือ กลับกับความคาดหมาย โดยนักศึกษาที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นสูง คือ นักศึกษาช่างไฟฟ้าและช่างยนต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

อายุมากและสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ นักศึกษาที่มุ่งอนาคตสูงคือนักศึกษาโดยรวมและนักศึกษาช่างก่อสร้างที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุมาก และสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ ส่วนนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทมากคือนักศึกษาทั่วไป และช่างก่อสร้างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง สรุปว่าสมมติฐานนี้ไม่ได้รับการสนับสนุน

สรุปได้ว่า สมมติฐาน 4 ข้อนี้ สมมติฐานที่ 1 และ 4 ไม่ได้รับการสนับสนุน สมมติฐานที่ 2, 3 ได้รับการสนับสนุนเป็นบางส่วน

นอกจากการสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานแล้วยังพบผลที่น่าสนใจที่สมควรนำมากล่าวไว้ในที่นี้อีก 2 ประเด็นคือ

ลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง จากการศึกษาความแปรปรวนของตัวแปรต่าง ๆ ปริมาณการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่า ตัวทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทคือ ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท (ตาราง 9, 10, 39, 41, 42) และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา (ตาราง 41) ส่วนจิตลักษณะอื่น ๆ และลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมไม่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทนั้นเกี่ยวข้องกับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากที่สุด และเกี่ยวข้องกับการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ส่วนจิตลักษณะนั้นทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทเกี่ยวข้องกับการมุ่งอนาคตมากที่สุด (ตาราง 42) การมุ่งอนาคตเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตมากที่สุด รองลงมาคือลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา (ตาราง 43, 44) ส่วนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาด้วย

ประเภทของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากและมีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทมาก นักศึกษาชายที่ไม่เคยมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเลยมี 76.80

เปอร์เซ็นต์ ส่วนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากนั้นคือ นักศึกษาในกลุ่มต่อไปนี้ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ (ตาราง 16) นักศึกษาที่มีอายุมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทะเลาะวิวาทมากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ตาราง 27) และมีแนวโน้มว่า นักศึกษาช่างก่อสร้างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอายุมากมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากที่สุด ส่วนประเภทของนักศึกษาที่พบว่ามึนทึบคนที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทมากคือ ในกลุ่มช่างก่อสร้างมีแนวโน้มว่า ช่างก่อสร้างที่มีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทจะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาอีก 2 กลุ่ม (ตาราง 33) ส่วนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อายุมาก ที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก มีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ทะเลาะวิวาทน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง (ตาราง 9, 10) และในกลุ่มรวมและกลุ่มช่างก่อสร้างนั้นนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง มีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ตาราง 22) และจากการวิเคราะห์ถดถอยพบคุณพบว่า ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทเป็นตัวทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้ทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มช่างยนต์ (ตาราง 39) และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มช่างยนต์เช่นกัน (ตาราง 42) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง อายุมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ช่างก่อสร้าง เป็นกลุ่มที่มักมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท หรือมีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทมาก ส่วนกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท หรือทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทน้อย คือกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ อายุน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ช่างยนต์ และช่างไฟฟ้า

ข้อดีและข้อจำกัดในการทำวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการหลังจากการศึกษาทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จำนวนมาก และได้พยายามวางแผนการวิจัยให้ถูกต้องตามแบบแผนการวิจัยที่สุดและได้พยายามหาวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะให้ผลการวิจัยสามารถตอบคำถามตามสมมติฐานได้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามการวิจัยแต่ละเรื่องย่อมมีข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ก็เช่นกัน สำหรับข้อดีในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประการคือ

1. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทที่ศึกษาทั้งลักษณะทางจิตใจ และสังคม รวมทั้งตัวแปรทางชีวสังคมและภูมิหลังด้วยจึงทำให้ผลการวิจัยมีความกว้างขวาง และสามารถนำไปตอบคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้เป็นอย่างดี

2. การวิจัยนี้พฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ในงานวิจัยนี้การวัดตัวแปรนี้ต้องใช้ความพยายามที่จะให้ได้ข้อความจริงในข้อคำถามนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามชี้แจงแก่นักศึกษาผู้ตอบจนเกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง และนักศึกษาทุกคนได้ตอบเกี่ยวกับปริมาณการเข้าร่วมทะเลาะวิวาทอย่างจริงจังเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้

ส่วนข้อจำกัดคือ

1. วัดตัวแปรทุกตัวโดยให้นักศึกษาเป็นคนรายงาน จึงอาจพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านี้ได้สูงกว่าปกติ และควรมีการวัดพฤติกรรมทะเลาะวิวาทจากฝ่ายอื่น ๆ ด้วย เช่น จากการรายงานของอาจารย์หรือของเพื่อน เป็นต้น

2. ในการวิจัยนี้ได้วัดจิตลักษณะและการรับรู้ลักษณะทางสังคมในวิทยาลัยหลังจากเกิดพฤติกรรมทะเลาะวิวาทแล้ว จึงไม่อาจแน่ใจได้ว่า จิตลักษณะและการรับรู้ลักษณะทางสังคม จะไม่เป็นผลของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

3. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ มีจำนวนน้อยเพียง 250 คน ฉะนั้นเมื่อแบ่งกลุ่มย่อยตามตัวแปรอิสระชั้นรองแล้วพบว่ามีบางกลุ่มที่มีจำนวนน้อยไม่อาจจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติอย่างละเอียดได้ จึงทำให้ไม่สามารถศึกษาเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทในนักศึกษาประเภทต่าง ๆ ได้มากประเภทตามต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยต่อไปนี้ได้มาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล และ ข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยนี้ ซึ่งทำให้เกิดแนวคิดอันจะเป็นแนวทางสำหรับการ วิจัยเพื่อป้องกันหรือแก้ไขพฤติกรรมทะเลาะวิวาทต่อไป ดังที่สามารถเสนอแนะได้ดังนี้

1. เนื่องจากนักศึกษาข้างต้นนั้นไม่พบว่าทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท หรือ การรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาจะเกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักศึกษาเหล่านี้ จึงควรศึกษาถึงจิตลักษณะตัวอื่น เช่น ความเชื่ออำนาจในตน ศึกษาร่วมกับทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทอาจช่วยทำนาย พฤติกรรมทะเลาะวิวาทได้ดียิ่งขึ้น และควรศึกษาถึงตัวแปรอื่น ๆ เช่น การรับการ ถ่ายทอดความเชื่อ การเลียนแบบพฤติกรรมทะเลาะวิวาทจากรุ่นพี่ และสภาพการ เรียนการสอนในห้องเรียน เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในประกอบการศึกษา, ลักษณะการ เรียนต้องให้กำลังกายมาก-น้อย, สภาพเสียงดัง หรือสภาพทางกายภาพในห้องเรียน เพราะอาจช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมนี้ได้มากยิ่งขึ้น

2. ทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยนำนักศึกษาเข้าใหม่ครึ่งหนึ่งโดยเฉพาะช่าง ไฟฟ้ามาพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทแม้จะถูกขู่ขู่ ควบคู่กับการพัฒนาการ มุ่งอนาคตให้มีลักษณะทั้ง 2 นี้สูงขึ้น แล้วเปรียบเทียบกับนักศึกษาที่ไม่ได้นำมารับการ ฝึก โดยวัดที่ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท การมุ่งอนาคต และพฤติกรรมทะเลาะ วิวาทว่าจะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในภายหลังแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับ นักศึกษาที่ไม่ได้พัฒนา

3. ทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยนำนักศึกษาเข้าใหม่มาพัฒนาลักษณะการคบ เพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และ นักศึกษาคูว่าทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทและพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในภายหลังว่า แตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาเข้าใหม่ที่ไม่ได้พัฒนา

ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

1. ในการวิจัยพบว่าทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทนี้มีความสัมพันธ์อย่างมากกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ดังนั้นเพื่อป้องกันหรือลดปริมาณการทะเลาะวิวาทระหว่างนักศึกษาต่างวิทยาลัย จึงควรสร้างให้เกิดทัศนคติที่ไม่ติดต่อการทะเลาะวิวาทในนักศึกษาทั้งหมด และโดยเฉพาะนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อายุมาก และนักศึกษาในสาขาช่างไฟฟ้า นอกจากนี้ควรพัฒนาให้นักศึกษาอาชีพศึกษาเป็นผู้ที่มีลักษณะการมุ่งอนาคตสูงด้วย โดยเฉพาะนักศึกษาช่างยนต์

2. พัฒนาการรับรู้บรรยากาศประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาควบคู่กับพัฒนาทัศนคติที่ไม่ติดต่อการทะเลาะวิวาทในนักศึกษาทั้งหมด และนักศึกษาอีก 4 กลุ่ม คือ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงและต่ำ นักศึกษาช่างไฟฟ้า และช่างก่อสร้าง

3. เนื่องจากพบว่าลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมนั้นมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมากกับทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาท ดังนั้นจึงควรพัฒนาลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมให้แก่นักศึกษาโดยการบรรยายและฝึกอบรม ตลอดจนวิธีการเลือกสรรนักเรียนรุ่นพี่ที่มีความประพฤติดีมาเป็นผู้ดูแลให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับรุ่นน้อง

4. นักศึกษาที่ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากอาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัย เพราะมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมาก คือ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี นักศึกษาที่อายุมากซึ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนอยู่ในชั้นสูงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีโดยทั่วไป และโดยเฉพาะในสาขาช่างก่อสร้าง เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาในปัจจุบันและป้องกันปัญหาในอนาคต

מלחמה ודרב

บรรณานุกรม

- ✓ กอบพร เกตุทัต. ผลการอยู่ในกลุ่มสภาวะนิรนามและการกระทำที่มีต่อความก้าวร้าว
ของนักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนพนธ์จิตวิทยา ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- ก่อ สวัสดิทานิช นาฏเจลิยว สุมาวงศ์ และเชื้อ สาริมาณ. จิตวิทยาตำราวิชาชุดक्रमมัธยม
ของครูสภา วิชาครูตอน 3. องค์การค้าของครูสภา 2512.
- กำกับการสวัสดิการภาพเด็กและเยาวชน. กอง. รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ร้อยเวร
สอบสวน 9 ธันวาคม 2531 ถึง 26 มกราคม 2532.
- ✓ จรินทร์ ธานีรัตน์. อนามัยบุคคล สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ 2523.
- จินตนา บิลมาส. คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ :
สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. 2529.
- "แฉ น.ร. นำดอกไม้ไฟทำระเบิด เสนอ กรม ตร. เร่งแก้ไขด่วน." มติชน.
 12 ธันวาคม 2531. หน้า 1.
- ✓ ชีรวรรณ นิจนเตร. สภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นใน
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2526. อัดสำเนา.
- บุญกอบ วิสมิตะนันท์. ธรรมจริยาของครูไทย รายงานการวิจัยฉบับที่ 30 สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527.
- ประคอง ประสิทธิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียน
การสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519.
 อัดสำเนา.
- ✓ ประพันธ์ สุกธาวาส. ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519. อัดสำเนา.

ผู้ศึกษาวิจัยงานจิตวิทยา ศูนย์สุขภาพจิต. "ความหวังของครูในโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร ตอนบริการทางจิตเวช," จิตวิทยาคลินิก 11(1) : 23-27; เมษายน 2523.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "ทฤษฎีตันไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย," ประมวลบทความวิชาการ ด้านพฤติกรรมศาสตร์ เอกสารฉบับพิเศษในวันครบรอบปีที่ 33 สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2531.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. อรพินทร์ ชุชม และสุภาพร ลอยด์. การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชน ของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 40 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง, อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น. รายงานการวิจัยฉบับที่ 18 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (อดีตสถาบันระหว่าง ชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก) 2517.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉนิภ. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ 2519 พิมพ์ครั้งที่สอง 2520.

_____. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. รายงานการวิจัยฉบับที่ 26 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524.

_____ ชชาติอนานนท์ และคนอื่น ๆ. "การสำรวจปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่น ใน จังหวัดชัยนาท," จิตวิทยาคลินิก. 9(1) : 60-66; 2521.

_____ ผลศึกษา, กอง. "รายงานผลการปฏิบัติงานของกองสารวัตรนักเรียน," ประจำปีการศึกษา 2528.

_____. "รายงานผลการปฏิบัติงานกองสารวัตรนักเรียน," ประจำปีการศึกษา 2529.

_____. "รายงานผลการปฏิบัติงานกองสารวัตรนักเรียน," ประจำปีการศึกษา 2530.

* พลศึกษา, กอง. "รายงานเหตุการณ์นักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท ปี 2521-2525,"
 อัดสำเนา.

_____ . การศึกษาสาเหตุนักเรียนนักศึกษาก่อการทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร.
 2526.

พิจ นิเวศบุตร. ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียน
การสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน.
 ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2519. อัดสำเนา.

"ยึดได้อาวุธเพียงจะไปห้าห้านคู่อริ", เคลนิวัล. 1 ธันวาคม 2532. หน้า 1.

วิมล สุวรรณณี. การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นกลุ่มและนักเรียนอาชีวศึกษาทั่วไป.
 ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2527. อัดสำเนา.

สกก เทียงแท้. ผลการใช้วิธีอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็ก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีจากสภาพสังคมโรงเรียนที่ต่างกัน. ปรินญาณินทร์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525. อัดสำเนา.

สมนึก ชัชวาลย์. ความผูกพันที่มีต่อสังคมกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน : ศึกษา
เฉพาะกรณีนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่.
 วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2528.

สมพร สุกตัญญู, ม.ร.ว. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของ
นักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต จิตวิทยา
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530. อัดสำเนา.

สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล. ผลของการให้การสัมผัสทางกายที่มีต่อสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในสถานสงเคราะห์เด็กบ้านราชวิถี. ปรินญาณินทร์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527.
 อัดสำเนา.

- สุปัญญา เสียงใส. ความวิตกกังวลและวิถีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521. อัดสำเนา.
- สุภา มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. การศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นกลุ่มของนักเรียนอาชีวศึกษา. รายงานการวิจัยสภาวิจัยแห่งชาติ 2519, 2520.
- สุภาพันธุ์ รื่นสำราญ. การศึกษาปัญหานักเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2525. อัดสำเนา
- สุพจน์ จักขุทิพย์. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พัฒนาสังคม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2521. อัดสำเนา.
- อัจฉราพรรณ เทศะประณะ. การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2525. อัดสำเนา.
- อัฒา ลิมปิไพฑูรย์. ลักษณะกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชนกระทำผิดในสถานฝึกและอบรมศึกษาเฉพาะกรณี สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (บ้านกรุณา). วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยามนุษยวิทยา กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521. อัดสำเนา.
- อัญชลี กิจจานุวัฒน์. สาเหตุของปัญหาและแนวทางการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนในการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนของกรมพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ พลศึกษา กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527.
- อาชีวศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. "มาตรการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุไม่สงบในสถานศึกษา," 2522-2525.
- อำพร เจนประภาพงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูประจำชั้นกับนักเรียน สุขภาพจิตของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528. อัดสำเนา

- Berndt, Thomas J. "Developmental Changes in Conformity to peers and Parents" Developmental Psychology, 15 (December 1979) : 608 - 616.
- Bixenstine, V. Edwin and Decorte, Margaret S. and Bixentine Borton A. "Conformity to Peer-Sponsored Misconduct at Four Grade Levels" Developmental Psychology. 12 (May 1976) : 226 - 236.
- Bronfenbrenner U. "Response to Pressure from Peers versus Adults among Soviet and American School" International Journal of Psychology 2 (1967) : 199 - 207.
- Buss, A.H. The Psychology of Aggression. New York : Wiley 1961.
- Cohen, J. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. New York : Academic Press, 1977.
- Cronbach. Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3 rd. ed., New York : Haper and Row, 1970.
- Endler, N.S., & Magnusson, D. Toward an interactional psychology of personality. Psychological Bulletin, 1976, 83(5) 956 - 974.
- Fishbein, Marten and Icek Ajzen, Belief, attitude intention and behavior : Introduction to theory and research, Mass., Addusin-Wesley, 1975. 578 p.
- Holm, Olle. "A Scale for Measure Mode and Severity in Harming" Journal of Social Psychology. 122 (September 1984) : 143 - 144
- Mischel, W., & Gilligan C. Delay of Gratification, motivation for the prohibited gratification, and reponses to temptation. 1964, 69, 411 - 417.

Psychology Today : An Introduction. p.149. 2 nd. ed., Del Mar, California, G R M Book, 1972.

Shaw, Marvin Evert, Theories of Social psychology, by Marvin E. Shaw and P Philip R. Costanzo. New York, Mcgrow-Hill, 1970
414 p.

Snarey, John R. "Cross-Culture universality of social-moral development : a critical review of Rohlbergian research", Psychology Bulletin. 2 : 202 - 232, 1985.

Wright, D. The psychology of Moral behavior. Middlesex, England: Penquin Book Ltd., 1975.

Yee Albert H. Social Interaction in Education Settings. Prentics-Hall Inc., Englewood Cliffs, N.J., 1971 : 438 p.

ภาคผนวก ก

รายชื่อโรงเรียน วิทยาลัยที่ให้ความร่วมมือในการจัดนักเรียน นักศึกษาให้
ตอบแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล

1. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตอุเทนถวาย
2. โรงเรียนเทคโนโลยีกรุงเทพ
3. โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค
4. โรงเรียนเทคนิคไทยสุริยะ

ภาคผนวก ข

1. แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

คำแนะนำในการตอบ

คำถามตอนนี้เป็นเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับตัวท่านเองหรือบุคคลต่าง ๆ ให้ท่านอ่าน
ซ้ำ ๆ บุคคลในเรื่องจะเลือกกระทำอย่างหนึ่ง ให้ท่านคิดถึงเหตุผล ว่าถ้าท่านเป็นบุคคล
คนนั้นท่านจะกระทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด เมื่อท่านได้เหตุผลแล้ว จึงอ่านคำตอบที่มีให้
เลือก 6 คำตอบสำหรับแต่ละเรื่อง คำตอบใดตรงกับเหตุผลที่ท่านคิดไว้ล่วงหน้ามากที่สุด
ให้ทำเครื่องหมาย (✓) หน้าตัวเลือกนั้นในการตอบคำถามแต่ละข้อให้เลือกคำตอบได้
เพียงคำตอบเดียว คำถามมี 10 ข้อ

1. ขณะนี้ข้าพเจ้ากำลังเป็นนักศึกษาอยู่ ทั้ง ๆ ที่เพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกับ
ข้าพเจ้าได้ออกจากวิทยาลัยไปแล้ว ข้าพเจ้าเองนั้นในบางครั้งก็รู้สึกเบื่อการเรียน แต่
ข้าพเจ้าก็ยังตั้งหน้าเรียนต่อไป เพราะข้าพเจ้าให้เหตุผลกับตนเองว่า

- _____ ผู้ใหญ่ต้องการให้ข้าพเจ้าเรียน และข้าพเจ้าเป็นเด็กที่ต้องฟังผู้ใหญ่ อยู่
อีกมากจึงต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่
- _____ ข้าพเจ้าต้องแสวงหาความรู้ไว้ให้มากเพื่อจะได้เป็นที่พึ่งแก่ตนเองเมื่อ
โตขึ้น
- _____ เมื่อผู้ปกครองมีเงินส่งเสียให้ข้าพเจ้าเรียน ข้าพเจ้าจึงรู้สึกเป็นหน้าที่
ของข้าพเจ้าที่จะต้องตั้งใจเล่าเรียนต่อไป
- _____ ข้าพเจ้าต้องการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อจะได้สามารถทำตนให้เป็นประโยชน์
แก่สังคม ส่วนรวมได้อย่างเต็มที่เมื่อจบการศึกษาไป
- _____ ข้าพเจ้ากลัวว่าผู้ปกครองจะลงโทษ ถ้าข้าพเจ้าไม่ไปเรียนหนังสือ
- _____ ข้าพเจ้าพอใจที่จะทำตามความเห็นดีเห็นชอบของผู้ใหญ่

2. ในบางครั้งข้าพเจ้าได้โต้เถียง ทะเลาะวิวาทกับพี่น้องหรือคนในบ้าน แต่ต่อมาข้าพเจ้ารู้สึกตัวจึงเลิกทะเลาะ หรือหลีกเลี่ยงไม่ทะเลาะกับคนอื่นเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพราะข้าพเจ้าเองรู้สึกว่า

- _____ ถ้าข้าพเจ้าทำติดกับคนอื่น คนเหล่านั้นก็ยอมจะรักใคร่ และไม่ทะเลาะกับข้าพเจ้าอีก
- _____ การที่ข้าพเจ้าสามารถให้อภัยหรือยกโทษให้ผู้อื่น ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ใหญ่เต็มที่แล้ว
- _____ การทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่นทำให้จิตใจขุ่นมัว โดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด การปรับความเข้าใจกันอย่างสงบเท่านั้นที่จะช่วยแก้ปัญหาได้
- _____ ข้าพเจ้าอยากให้เป็นคนดี น่าคบหาสมาคมด้วย
- _____ เมื่อข้าพเจ้าทะเลาะกับใคร ในบางครั้งก็มีการทุบตี ต่อยเตะ ขว้างปากกัน ทำให้ข้าพเจ้าเจ็บตัว ข้าพเจ้าจึงไม่อยากทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น
- _____ ข้าพเจ้าถือว่าทุกคนในบ้านมีหน้าที่รักษาความสงบปรองดองกัน และต้องสามัคคีกันเอาไว้

3. ถ้าหน่วยแพทย์และพยาบาลเคลื่อนที่ มาขอรับบริจาคโลหิตที่วิทยาลัยของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่ร่วม ในการบริจาคโลหิต เพราะ

- _____ เป็นการเสียสละที่ได้ผลไม่คุ้มค่า
- _____ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องรักษาสุขภาพของตนเอง
- _____ ข้าพเจ้ากลัวว่าจะรู้สึกเจ็บและเมื่อบริจาคโลหิตแล้วจะทำให้ร่างกายอ่อนแอติดโรคได้ง่าย
- _____ บุคคลไม่จำเป็นต้องละอายใจตนเองเมื่อไม่ได้บริจาคโลหิต เพราะการทำความดีนั้นทำได้หลายทาง
- _____ ข้าพเจ้าไม่กลัวว่าเพื่อน ๆ จะหาว่าข้าพเจ้าเป็นคนใจแคบ เพราะมีเพื่อนข้าพเจ้าหลายคนก็คงจะไม่ยอมบริจาคโลหิต

_____ คนที่ไม่บริจาคโลหิต เพราะมีเหตุผลอันสมควร ย่อมไม่ทำให้ความภูมิใจ
ในตนเองลดลง

4. ชายคนหนึ่งกำลังขับรถด้วยความเร็วสูง เพื่อรีบนำคนเจ็บหนักไปส่ง
โรงพยาบาล แต่บังเอิญรถติดไฟแดง ถ้าข้าพเจ้าเป็นชายคนนั้น ข้าพเจ้าจะหยุดรถตามกฎ
จราจร เพราะ

- _____ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องช่วยรักษากฎจราจร
- _____ ข้าพเจ้ากลัวจะถูกตำรวจจราจรจับไปลงโทษตามกฎหมาย
- _____ การฝ่าไฟแดงเป็นการกระทำของผู้โง่เขลาเบาปัญญา
- _____ ข้าพเจ้าต้องการให้คนอื่น ๆ เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นนักขับรถที่ดี
- _____ ชีวิตคน ๆ เดียวมีค่าน้อยกว่าชีวิตคนอื่น ๆ อีกหลายคนรวมกัน
- _____ เป็นการป้องกันมิให้ข้าพเจ้าได้รับบาดเจ็บเนื่องจากอาจชนกับรถคันอื่น

5. ถ้าข้าพเจ้าเห็นผู้ร้ายกำลังลักทรัพย์ และต่อมาผู้ร้ายถูกจับได้ ตำรวจ
ขอร้องให้ข้าพเจ้าเป็นพยาน ข้าพเจ้าจะไม่เป็นพยานให้ เพราะ

- _____ ถ้าข้าพเจ้าไม่ยอมเป็นพยานก็ไม่เป็นการกระทำที่ขัดกับกฎเกณฑ์ใด ๆ
- _____ ข้าพเจ้ากลัวผู้ร้ายจะแก้แค้นภายหลัง
- _____ การปรับปร้าผู้อื่นโดยข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าเขาเป็นผู้ร้ายจริง เป็นสิ่งที่น่า
ละอายใจเกินกว่าที่ข้าพเจ้าจะทำได้
- _____ เป็นการฉลาดที่จะปฏิเสธไม่ยอมเป็นพยานเพราะ คนอื่น ๆ ก็คงจะเห็น
ว่าข้าพเจ้าทำถูกต้องแล้ว
- _____ การเป็นพยานให้ตำรวจจะทำให้ข้าพเจ้ามีแต่ทางเสียมากกว่าทางได้
- _____ ไม่เป็นการเห็นแก่ตัวที่ข้าพเจ้าจะปฏิเสธไม่ยอมเป็นพยาน ถ้าข้าพเจ้ามี
เหตุผลที่สมควร

6. ข้าพเจ้าตั้งใจจะไปชมภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง ถึงแม้มีคนเข้าคิวคอยซื้อตั๋วเป็นแถวยาวมาก และถ้าไปต่อคิว ตั๋วอาจหมดเสียก่อน แต่ข้าพเจ้าก็จะเข้าคิว ตามลำดับก่อนหลัง เพราะ

- ข้าพเจ้ากลัวการแย่งชิง ซึ่งอาจทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้นได้
- เป็นการรักษาความยุติธรรมที่ทุกคนต้องการ
- เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องช่วยรักษาความเป็นระเบียบของสังคม
- ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีใครในแถวอยากให้ข้าพเจ้าแซงคิวเพราะข้าพเจ้าเองก็ไม่อยากให้ใครมาแซงคิวข้าพเจ้าเช่นกัน
- ข้าพเจ้ามาทีหลังคนอื่น ๆ จึงต้องรับผิดชอบในผลของการมาทีหลังนั้น
- ข้าพเจ้าอยากให้คนอื่นเห็นว่าข้าพเจ้ามีมรรยาทดี

7. ถ้าข้าพเจ้าจำเป็นต้องซื้อของอย่างหนึ่ง แต่พ่อค้าเรียกราคาแพงกว่าปกติ เพราะรู้ว่าข้าพเจ้าจำเป็นต้องใช้ของสิ่งนั้น ถ้าพ่อค้าคนนั้นทอนเงินเกินมาให้ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่คืนเงินที่เกินให้คนขาย เพราะ

- คนที่ไม่สมควรได้รับการกระทำตอบที่ไม่ดีเช่นเดียวกัน
- พ่อค้าทอนเงินให้ข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจึงมีสิทธิที่จะเก็บเงินนั้นไว้
- การรับเงินที่ทอนเกินมามีใช้การกระทำที่ผิดกฎหมาย
- เงินนั้นแม้จะมีค่าเพียงเล็กน้อยแต่ก็ไม่ควรให้เสียไป
- การสอนให้พ่อค้ารู้จักระมัดระวังผลประโยชน์ของตน ช่วยลดความละอายใจของข้าพเจ้าที่จะรับเงินเกิน
- ถ้าข้าพเจ้าคืนเงินให้พ่อค้า คนอื่น ๆ จะหาว่าข้าพเจ้าโง่

8. ตามปกติเมื่อข้าพเจ้าจะต้องเดินข้ามถนน ข้าพเจ้าจะเดินไปข้างตรงทางม้าลาย เพราะ

- เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องช่วยไม่ให้เกิดการจราจรติดขัด

- การเห็นแก่ความสะดวกของตนฝ่ายเดียว ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะในที่นี้
- ความเป็นระเบียบเรียบร้อยย่อมทำให้เกิดความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคม
- ข้าพเจ้าต้องการเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่น ๆ
- ถ้าเกิดอุบัติเหตุข้าพเจ้าจะได้เป็นฝ่ายถูก และสามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้
- โอกาสที่ข้าพเจ้าจะโดนรถชนบนทางม้าลายมีน้อยกว่าการข้ามทางที่อื่น ๆ

9. ถ้าข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากทางวิทยาลัยให้มีหน้าที่สอดส่องดูแลความประพฤติของนักศึกษาแต่มีเพื่อนสนิทของข้าพเจ้าคนหนึ่งกระทำความผิดอย่างร้ายแรง ด้วยการหนีเรียนไปเล่นการพนันและสูบบุหรี่ ข้าพเจ้าจะไม่รายงานความผิดให้ทางวิทยาลัยทราบ เพราะ

- ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนสนิทต่อไป
- การให้อภัยและตักเตือนผู้ทำผิดย่อมจะเหมาะสมกว่า
- ข้าพเจ้าไม่กลัวว่าจะถูกลงโทษจากทางวิทยาลัย
- การทำความผิดเพียงครั้งเดียวแต่ถึงกับต้องออกจากวิทยาลัย ไม่เป็นการยุติธรรมเลย
- เพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนรักพวกพ้อง
- การทำตามหน้าที่ของข้าพเจ้าอาจทำให้เพื่อนเสียอนาคตในการเรียน

10. ในการสอบคราวหนึ่งข้าพเจ้าทำข้อสอบไม่ได้ เพราะไม่ได้เตรียมตัวมาล่วงหน้า เพื่อนที่นั่งข้าง ๆ สงสารจึงแอบส่งกระดาษคำตอบให้ข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าก็จะไม่ยอมรับกระดาษคำตอบของเพื่อน เพราะ

- ข้าพเจ้ากลัวจะถูกจับได้และถูกลงโทษให้สอบตก
- เป็นหน้าที่ของนักศึกษาที่จะต้องเตรียมพร้อมเสมอสำหรับการสอบ

- _____ อยากให้เพื่อนเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนซื่อตรง
- _____ ข้าพเจ้ากลัวว่าจะเป็นหนี้บุญคุณต้องตอบแทนเพื่อนคนนั้นในภายหลัง
- _____ เป็นการไม่ยุติธรรม และขาดความรับผิดชอบอย่างมากที่ข้าพเจ้าจะลอกคำตอบของเพื่อน
- _____ ข้าพเจ้าต้องการรักษาคำสัตย์ของตัวเอง

2. แบบวัดการมุ่งอนาคต

คำแนะนำในการตอบ

คำถามตอนนี้เกี่ยวกับความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อเรื่องทั่ว ๆ ไป ของตนเอง โปรดอ่านข้อความอย่างช้า ๆ แล้วพิจารณาว่า ข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับท่านมากน้อยเพียงใดหรือไม่ โดยขีดเครื่องหมาย (✓) ลงหน้าข้อความนั้น ๆ เพียงข้อเดียว คำถามมี 18 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ถ้าข้าพเจ้าอยากได้สิ่งใดและต้องรอคอย ข้าพเจ้าจะหมดความอดทนและทนไม่ได้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. เมื่อเวลาใกล้สอบข้าพเจ้าจะขยันมาเรียนเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เข้าใจบทเรียนที่อาจารย์สอนและจะได้สอบได้คะแนนดี

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้ากลัวสายตาเสียจึงไม่อ่านหนังสือในที่มืด

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าชอบหุ้มปกหนังสือทุกเล่ม เพื่อให้หนังสือไม่เก๋าง่าย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. เมื่อมีคนขัดใจข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะฉวยสิ่งใกล้มือว่างปาหรือทำลายเสมอ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือตลอดเดือน แต่ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่อยากได้มากและราคาแพง ข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอดหลังจากนั้น

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่ารุ่งนี้จะไม่มียังเงินใช้

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้ารีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเสมอ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าจะไม่รับประทานขนมที่ข้าพเจ้าชอบให้หมดในครั้งเดียว นอกจากว่าขนมนั้นจะเสียถ้าเก็บไว้นาน

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. การประกอบกรรมดีโดยขาดผู้รู้เห็นเป็นการกระทำที่สูญเปล่า

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. การวางแผนล่วงหน้าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์ เพราะมักไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. ในปัจจุบันคนเรามากขาดความกล้าที่จะทำความดี

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. เมื่ออยู่ต่างถิ่นข้าพเจ้าคิดว่าจะทำอะไรก็ได้ เพราะไม่มีใครรู้จักเรา

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคต

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้าคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราควรจะมีการรณรงค์กันในเรื่องการใช้ทรัพยากรของชาติ เพื่อให้มีเหลือถึงเยาวชนรุ่นต่อไป

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ข้าพเจ้าคิดว่าคนเราควรหาความสุขใส่ตัวให้มากที่สุดเพราะอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่น่าอน

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ในการประชุม ถ้ามีการพูดกันถึงสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าจะคัดค้านทันทีโดย
ไม่สนใจว่าขณะนั้นเป็นจังหวะที่เหมาะสมหรือไม่

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. การทำความชั่วในที่ลับตาคนนั้น ทำได้ง่ายกว่าในที่แจ้ง

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. แบบวัดสุขภาพจิต

คำแนะนำในการตอบ

ให้อ่านประโยคนำให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าข้อความนี้ ตรงกับลักษณะของท่าน
 มากน้อยเพียงใดแล้วให้ขีด (✓) ลงบนเส้นที่มีค่าบรรยายจาก จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย เพียงแห่งเดียว ต่อข้อ กรุณาตอบให้
 ครบทั้ง 20 ข้อ

1. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองเป็นคนตื่นตัวง่าย

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองเป็นคนสนใจอะไรไม่ได้นาน

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. เวลาทำงานถ้าใครมาส่งเสียงดังข้าง ๆ ข้าพเจ้าจะทำต่อไปไม่ได้

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ามีเรื่องกลุ้มใจอยู่เสมอ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6. ถ้ามีคนขี้ใจหรือยั่วเพียงเล็กน้อย ข้าพเจ้าจะโกรธเอาง่าย ๆ
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลว่าคุณพ่อ คุณแม่อาจจะไม่รัก
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. เมื่อครูถามคำถามในห้องเรียน ถึงจะตอบได้ก็ไม่กล้าตอบ
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่าจะกลัวอะไรอยู่บ่อย ๆ
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ข้าพเจ้าบังคับตนเองไม่ค่อยได้
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองเป็นคนตกใจง่าย

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. เวลาดีใจข้าพเจ้ารู้สึกดีใจมาก และเวลาเสียใจก็รู้สึกเสียใจมาก

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้าไม่ค่อยกล้าทำความรู้จักกับคนซึ่งไม่เคยรู้จักมาก่อน

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดเล่นเลย

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองจะทำอะไรผิดอยู่เสมอ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ข้าพเจ้ารู้สึกหวาดกลัวอยู่เสมอว่าคุณพ่อ คุณแม่ หรืออาจารย์จะลงโทษ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกตัวเองเป็นคนไม่ดีเลย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. เมื่อเข้านอนตอนกลางคืน ข้าพเจ้ามักนอนไม่ค่อยหลับ เพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. บางเวลาข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดอยากจะตะโกนออกไปดัง ๆ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ ไม่ใคร่อยากจะทำเล่นกับข้าพเจ้าเพราะข้าพเจ้าเล่นผิดกติกาบ่อย ๆ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. แบบวัดทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท

คำแนะนำในการตอบ

คำถามตอนนี้เกี่ยวกับความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทโปรดอ่านข้อความอย่างช้า ๆ และพิจารณาตอบข้อความต่าง ๆ อย่างรอบคอบตามความจริง

1. การแสดงพลังร่วมกันของนักศึกษาในวิทยาลัยของข้าพเจ้า ช่วยให้เรารักและเห็นใจกันมากขึ้น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. การทะเลาะวิวาทมีแต่โทษ หาประโยชน์ได้น้อย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้ามักจะคอยห้ามเพื่อน ๆ มิให้ไปทะเลาะและต่อยตีกับฝ่ายตรงข้าม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะไปช่วยเพื่อน ถ้าเขาถูกนักศึกษาวิทยาลัยอื่นรุมรังแก

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. การทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนอื่นเป็นการรักษาศักดิ์ศรีของวิทยาลัยข้าพเจ้า

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. การร่วมมือร่วมใจกันเป็นสิ่งที่ดี แม้จะเป็นการร่วมมือกันก้าวร้าวผู้อื่นก็ตาม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะไปทะเลาะกับนักศึกษาวิทยาลัยอื่นแม้เพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าจะไปก็ตาม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ไม่ว่าข้าพเจ้ากำลังทำอะไรอยู่เมื่อทราบว่าอาจมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นข้าพเจ้าจะไปร่วมสนุกทุกกับเพื่อนทันที

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. การต่อสู้อย่างรุนแรงเป็นเรื่องธรรมดา ของลูกผู้ชาย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าไม่ชอบทะเลาะกับผู้อื่น แต่ขัดเพื่อนไม่ได้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. ถ้าข้าพเจ้าไม่ไปร่วมกับเพื่อนต่อต้านนักเรียนโรงเรียนอื่นหรือนักศึกษาวิทยาลัยอื่น จะทำให้เพื่อนเห็นข้าพเจ้าเป็นคนขี้ขลาด ตาขาว

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. การไปร่วมกับเพื่อนต่อต้านนักเรียนโรงเรียนอื่นหรือนักศึกษาวิทยาลัยอื่น ทำให้ข้าพเจ้าได้ประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ความเป็นลูกผู้ชายนั้นแสดงออกได้หลายวิธี โดยไม่ต้องใช้ความรุนแรง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าไม่ค่อยสบาย ข้าพเจ้าจะพยายามไปช่วยเพื่อนถ้าเกิดเหตุการณ์ต่อสู้กับฝ่ายอื่น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้าทราบว่าการทะเลาะวิวาท ทำให้เสียชื่อเสียงของวิทยาลัย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. การทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนอื่น หรือนักศึกษาวิทยาลัยอื่น เป็นการห้าม
การทำผิดของเขาเหล่านั้น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. การที่ข้าพเจ้าไปร่วมกับเพื่อน ๆ ในการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนอื่น
ทำให้เพื่อน ๆ ขอบข้าพเจ้ามากขึ้น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ข้าพเจ้ามักจะพยายามปลุกตัวออกกลับบ้านหรือไปธุระที่อื่น เมื่อทราบว่าเพื่อน ๆ จะ
ไปมีเรื่องวิวาทกับฝ่ายตรงข้าม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. ข้าพเจ้ายอมที่จะขาดเรียนเพื่อไปเป็นกำลังใจให้เพื่อน ถ้าทราบว่าเพื่อนถูกทำร้าย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ถ้าข้าพเจ้าทราบว่าเกิดการทะเลาะวิวาทกันขึ้น แม้เพื่อนไม่ขอร้องข้าพเจ้าก็จะไป
ร่วมด้วย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. แบบวัดลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

คำแนะนำการตอบ

คำถามตอนนี้เกี่ยวกับความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อเพื่อนในวิทยาลัย โปรดอ่านข้อความอย่างช้า ๆ และพิจารณาตอบข้อความต่าง ๆ อย่างรอบคอบตามความจริง

1. ข้าพเจ้าเกรงใจและไม่กล้าขัดใจถ้าเพื่อนชวนไปไหนหรือทำอะไรที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ามักจะหาทางเลี่ยงถ้าเพื่อนชักชวนให้ทดลองสิ่งที่ยังสงสัยว่าอาจจะเป็นยาเสพติด

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ในด้านการเรียนการศึกษา ข้าพเจ้าไม่เคยจะฟังพาวาคัยเพื่อนในทางที่ผิด

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ามักตามเพื่อนไปเที่ยวหาความสนุกสนานตามย่านการค้า หรือฟังเพลงตามค็อฟฟี่ช็อป

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าจะไม่กล้าขัดใจเพื่อนแม้ว่าเพื่อนจะชวนข้าพเจ้าเล่นการพนัน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่ยอมตามใจเพื่อนถ้าเพื่อนชักชวนให้ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาทหรือยกพวกตีกัน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ถ้าเพื่อนชักชวนให้หลบหนีการเรียนไปเที่ยวเตร่ตามสถานที่ต่าง ๆ ข้าพเจ้าไม่กล้าขัดใจเพื่อน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ถ้าเพื่อนชักชวน ข้าพเจ้าจะหนีเรียนไปเที่ยวกับเพื่อน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. เมื่อเพื่อนเอาหนังสือที่ไม่เหมาะสำหรับเด็กมาคุยกัน ข้าพเจ้าก็อดที่จะเข้าไปร่วมคุยด้วยไม่ได้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. แม้อาจารย์จะสั่งห้าม แต่ถ้าเพื่อนบอกว่าดี ข้าพเจ้าก็จะทำตามเพื่อน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้าเชื่อพ่อแม่มากกว่าจะเชื่อเพื่อน

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้าจะช่วยเพื่อนโดยยอมพูดเท็จหลอกคนอื่น

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้ามักจะนำเพื่อนไปในทางที่ตีและถูกต้อง

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้ามักจะเลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้ามักจะเตือนเพื่อนมิให้ทำผิด

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ข้าพเจ้ากลัวว่าเพื่อนจะเลิกคบจึงตามใจเพื่อน

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ข้าพเจ้ามักจะเลือกคบเพื่อนที่มีปัญหาคล้ายกับข้าพเจ้า

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะขโมยเงินมาซื้อขนมเลี้ยงเพื่อน

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. ข้าพเจ้ามักไม่รู้ว่าเพื่อนคนไหนดีหรือเลว

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ก่อนที่จะคบใครข้าพเจ้าต้องพิจารณาว่าเขาเป็นคนดีพอหรือไม่ก่อน

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

21. ข้าพเจ้าพยายามหลีกเลี่ยงที่จะคบคนที่โกงในการสอบ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

22. ถ้าเพื่อนแนะนำให้ทำในสิ่งที่ผิด ข้าพเจ้าจะพยายามบ่ายเบี่ยงไม่ทำตาม

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

23. ข้าพเจ้ามักถูกพวกมากลากไปในทางที่ไม่เหมาะสม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

24. เพื่อนที่ข้าพเจ้าคบหาส่วนเป็นคนที่อาจารย์เห็นว่าเป็นคนดี

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. แบบวัดการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

คำแนะนำในการตอบ

คำถามนี้เกี่ยวกับความรู้สึกของท่านต่ออาจารย์ในสถานศึกษา โปรดอ่านข้อความอย่างช้า ๆ และพิจารณาตอบข้อความต่าง ๆ อย่างรอบคอบตามความจริง

1. อาจารย์แสดงให้เห็นว่ารักท่านข้างเจ้า

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. อาจารย์ไม่ค่อยชอบพูดคุยกับท่านข้างเจ้า

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ไม่ว่าอาจารย์จะสอนวิชาอะไรก็มักให้ท่านข้างเจ้ามีส่วนร่วมด้วยเสมอ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. อาจารย์ไม่เคยสนใจทุกข์สุขของท่านข้างเจ้าเลย

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. อาจารย์มักแสดงให้เห็นว่าท่านภูมิใจที่มีลูกศิษย์อย่างท่านข้างเจ้า

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. อาจารย์ไม่ชอบให้ข้าพเจ้าเข้าไปปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากท่านในเรื่องใด ๆ เลย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. อาจารย์ไม่เคยพูดกับข้าพเจ้าด้วยเสียงอันไพเราะนุ่มนวลเลย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. อาจารย์สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าหายกลัวใจและคลายทุกข์ได้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

9. อาจารย์อนุญาตให้ข้าพเจ้าหยุดเรียนได้ ถ้าข้าพเจ้ามีเหตุผลเพียงพอ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

10. อาจารย์ให้ข้าพเจ้าทำงานหรือทำแบบฝึกหัดมากเกินไปโดยไม่คำนึงว่าข้าพเจ้าทำได้หรือไม่

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

11. เมื่อข้าพเจ้าเดินออกนอกห้องเรียนขณะที่อาจารย์กำลังสอนอาจารย์ก็ไม่เคยว่าอะไร

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

12. อาจารย์จะโกรธมากถ้าข้าพเจ้าไม่ส่งงานตามที่ท่านสั่ง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

13. อาจารย์จะให้ข้าพเจ้าเลือกกิจกรรมการเรียนตามที่สมัครใจ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. อาจารย์ปล่อยให้ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ เล่นหรือคุยกันในขณะที่กำลังเรียนอยู่

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. อาจารย์เชื่อว่าข้าพเจ้าสามารถประพฤติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเมื่ออยู่ไกลสายตาของท่าน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดอาจารย์จะลงโทษด้วยการเขียนติ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ข้าพเจ้าถูกอาจารย์ลงโทษด้วยการด่ามากกว่าการเขียนติ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. อาจารย์ชอบให้การลงโทษทางกายมากกว่าที่จะใช้คำพูดว่ากล่าวตักเตือนข้าพเจ้า

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. อาจารย์จะอธิบายเหตุผลเมื่อข้าพเจ้าทำผิดก่อนที่จะลงโทษข้าพเจ้า

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. อาจารย์จะลงโทษข้าพเจ้ามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอารมณ์ของท่านเอง

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

21. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าอาจารย์จะลงโทษข้าพเจ้า

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

22. อาจารย์จะอธิบายเหตุผลด้วยเมื่อสนับสนุนให้ข้าพเจ้าทำสิ่งต่าง ๆ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

23. เมื่ออาจารย์อารมณ์เสียก็มักจะพาลลงโทษข้าพเจ้าด้วยเสมอ

_____ _____ _____ _____ _____ _____
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. เรื่องทั่ว ๆ ไป

คำแนะนำในการตอบ

คำตอบตอนนี้เป็นแบบเลือกตอบโปรดเติมคำหรือขีดถูก () ลงบนเส้นให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านและครอบครัว คำตอบทุกตอนของผู้ตอบแต่ละคนผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณารวมกับคำตอบของผู้อื่นทั้งหมดเท่านั้น

ฉะนั้นโปรดตอบตามความเป็นจริง และ ตอบให้ครบถ้วนด้วย จึงจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ขณะนี้ข้าพเจ้าอายุ _____ ปี เรียนชั้นปีที่ _____ สาขาวิชา _____ ระดับ () ปวช.

คะแนนเฉลี่ยของข้าพเจ้าในภาคเรียนที่แล้ว _____ () ปวส.

~~คะแนนเฉลี่ยของข้าพเจ้าตั้งแต่เข้ามาศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้ _____~~ ๓.4-๓.6 []

ในครอบครัวท่านมีรายได้อาจได้จากด้านต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณเดือนละ

_____ น้อยกว่า 5,000 บาท

_____ 5,000 บาท ถึง 10,000 บาท

_____ 10,001 บาทขึ้นไป

รายได้ข้างบนนี้ใช้เลี้ยงคนทั้งหมด _____ คน

ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ _____ จังหวัด _____

ผู้ที่อบรมเลี้ยงดูท่านอาศัยที่ () กรุงเทพฯ

() ต่างจังหวัด คือ _____

ตั้งแต่ท่านเข้ามาศึกษาใน ^{สถานศึกษา} ~~วิทยาลัย~~ _____ ท่านทราบว่านักศึกษา ^{วิทยาลัย} ~~วิทยาลัย~~ ของท่านมีเรื่อง

ทะเลาะวิวาทกับสถานศึกษาอื่น _____ ครั้ง ท่านได้เข้าร่วมเหตุการณ์ _____ ครั้ง

ในการเข้าร่วมท่านทำพฤติกรรมดังนี้

1. ทุ่มเถียงกันด้วยวาจา _____ ครั้ง

2. ทำลายสิ่งของของฝ่ายตรงข้าม _____ ครั้ง

3. ทำร้ายร่างกายกันด้วยกำลังกายและหรืออาวุธ _____ ครั้ง

ภาคผนวก ค

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เมื่อพิจารณาพฤติกรรม
ทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มตัวอย่างรวม

พฤติกรรม	ผลสัมฤทธิ์	อายุ	รหัส	จำนวน	เฉลี่ย	(221)	(112)	(111)	(122)	(121)	(221)	(212)
ทะเลาะ	ทางการ	เรียน	คน									
วิวาท	เรียน					38.08	38.59	40.40	40.94	40.96	41.78	42.67
มาก	สูง	มาก	222	9	37.33	0.75	1.26	3.07	3.61	3.63	4.45	5.34
มาก	ต่ำ	มาก	211	13	38.08	-	0.51	2.32	2.86	2.88	3.70	4.59
น้อย	ต่ำ	มาก	112	37	38.59		-	1.81	2.35	2.37	3.19	4.08
น้อย	ต่ำ	น้อย	111	35	40.40			-	0.54	0.56	1.38	2.27
น้อย	สูง	มาก	122	17	40.94				-	0.02	0.84	1.73
น้อย	สูง	น้อย	121	47	40.96					-	0.82	1.71
มาก	สูง	น้อย	221	9	41.78						-	0.89
มาก	ต่ำ	มาก	212	6	42.67							-

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณา
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท และอายุในกลุ่มรวม

พฤติกรรม	อายุ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(11)
ทะเลาะวิวาท					75.83	76.67	77.94
มาก	มาก	22	22	70.41	5.42*	6.26*	7.53*
น้อย	มาก	12	70	75.83	-	0.84	2.11
มาก	น้อย	21	36	76.67		-	1.27
น้อย	มาก	11	120	77.94			-

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุ ในกลุ่มนักศึกษาวิชาก่อสร้าง

ผลสัมฤทธิ์	อายุ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(11)
ทางการเรียน					77.00	77.15	78.36
ต่ำ	มาก	12	12	70.42	6.58*	6.73*	7.94*
สูง	มาก	22	7	77.00	-	0.15	1.36
สูง	น้อย	21	20	77.15		-	1.21
ต่ำ	น้อย	11	25	78.36			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณา
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท และอายุในกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง

พฤติกรรม	อายุ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
ทะเลาะวิวาท					76.30	77.41	77.58
มาก	มาก	22	10	70.80	5.5	1.11	6.78
มาก	น้อย	21	20	76.30	-	1.11	1.28
น้อย	น้อย	11	39	77.41		-	0.17
น้อย	มาก	12	24	77.58			-

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรม ทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มตัวอย่างรวม

พฤติกรรม	ผลสัมฤทธิ์	อายุ	รหัส	จำนวน	เฉลี่ย	(121)	(112)	(111)	(221)	(212)	(222)	(211)
ทะเลาะ	ทางการ			คน								
วิวาท	เรียน											
						64.47	65.46	65.49	69.78	70.80	74.00	78.85
น้อย	สูง	มาก	122	17	59.82	4.65	5.64	5.67	9.96	10.98 [*]	14.18 [*]	19.03 [*]
น้อย	สูง	น้อย	121	47	64.47	-	0.99	1.02	5.31	6.33	9.53	14.38 [*]
น้อย	ต่ำ	มาก	112	37	65.46		-	0.03	4.32	5.34	8.54	13.39 [*]
น้อย	ต่ำ	น้อย	111	35	65.49			-	4.29	5.31	8.51	13.36 [*]
มาก	สูง	น้อย	221	9	69.78				-	1.02	4.22	9.07
มาก	ต่ำ	มาก	212	5	70.80					-	3.20	8.05
มาก	สูง	มาก	222	9	74.00						-	4.85
มาก	ต่ำ	น้อย	211	13	78.85							-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรม ทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง

พฤติกรรม ทะเลาะวิวาท	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	อายุ	รหัส	จำนวน คน	เฉลี่ย	(121)	(212)	(221)	(112)	(111)	(222)	(211)
						62.78	64.00	66.00	69.23	70.09	76.00	78.00
น้อย	สูง	มาก	122	6	54.17	8.61	9.83	11.83	15.06	15.92*	21.83*	23.83*
น้อย	สูง	น้อย	121	18	62.78	-	1.22	3.22	6.45	7.31	13.22	15.22*
มาก	ต่ำ	มาก	212	1	64.00	-	2.00	5.23	6.09	12.00	14.00*	
มาก	สูง	น้อย	221	5	66.00	-	3.23	4.09	10.00	12.00*		
น้อย	ต่ำ	มาก	112	13	69.23	-	0.86	6.77	8.77			
น้อย	ต่ำ	น้อย	111	11	70.09	-	5.91	7.91				
มาก	สูง	มาก	222	5	76.00	-	2.00					
มาก	ต่ำ	น้อย	211	10	78.00	-						

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตาม
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มตัวอย่างรวม

พฤติกรรม	ทะเลาะวิวาท	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	อายุ	รหัส	จำนวน	เฉลี่ย	(211)	(222)	(112)	(111)	(121)	(221)	(122)
มาก	ต่ำ	มาก	212	6	87.83	1.48	2.06	3.09	10.51	11.32*	11.73*	13.35*	
มาก	ต่ำ	น้อย	211	13	89.31	-	0.58	1.61	9.03	9.84	10.25	11.87*	
มาก	สูง	มาก	222	9	89.34	-	1.03	8.45	9.26	9.67	11.29*		
น้อย	ต่ำ	มาก	112	37	90.92	-		7.42	8.23	8.64	10.26*		
น้อย	ต่ำ	น้อย	111	35	98.34	-			0.81	1.22	2.84		
น้อย	สูง	น้อย	121	47	99.15	-				0.41	2.03		
มาก	สูง	น้อย	221	9	99.56	-						1.62	
น้อย	สูง	มาก	122	17	101.18	-							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาตาม
พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มนักศึกษาวิชาก่อสร้าง

พฤติกรรม	ผลสัมฤทธิ์	อายุ	รหัส	จำนวน	เฉลี่ย	(121)	(112)	(111)	(221)	2121)	(222)	(211)
ทะเลาะ	ทางการ	คน										
วิวาท	เรียน											
					88.63	91.00	97.00	97.81	98.18	99.60	104.00	
มาก	สูง	มาก	222	2	84.50	4.13	6.50	12.50	13.31	13.68	15.10	19.50 ^a
มาก	ต่ำ	น้อย	211	8	88.63	-	2.37	8.81	9.18	9.55	10.97	15.37
น้อย	ต่ำ	มาก	112	11	91.00	-	6.00	6.81	7.18	8.60	13.00	
มาก	ต่ำ	มาก	212	1	97.00	-	-	0.81	1.18	2.60	7.00	
น้อย	สูง	น้อย	121	16	97.81	-	-	-	0.37	1.79	6.19	
น้อย	ต่ำ	น้อย	111	17	98.18	-	-	-	-	1.42	5.82	
น้อย	สูง	มาก	122	5	99.60	-	-	-	-	-	4.40	
มาก	สูง	น้อย	221	4	104.00	-	-	-	-	-	-	

^a มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย
ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามพฤติกรรมทะเลาะวิวาท และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มรวม

พฤติกรรม	ผลสัมฤทธิ์	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
ทะเลาะวิวาท	ทางการเรียน				76.30	77.41	77.58
มาก	ต่ำ	22	19	91.58	3.59	4.24	8.59*
น้อย	สูง	12	65	95.17	-	0.75	5.00
น้อย	ต่ำ	11	72	95.92		-	4.25
มาก	สูง	22	18	100.17			-

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มตัวอย่างรวม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	อายุ	สถานภาพทางเศรษฐกิจ	รหัส	จำนวนคน	เฉลี่ย	(122)	(212)	(111)	(221)	(211)	(112)	(222)
ต่ำ	มาก	ต่ำ	121	15	3.73	1.87	3.14	3.85	4.60	5.06	19.41	27.45
ต่ำ	มาก	สูง	122	15	5.60	-	1.27	1.98	2.73	3.19	17.54	25.58
สูง	น้อย	สูง	212	23	6.87	-	0.71	1.46	1.92	16.27	24.31	
ต่ำ	น้อย	ต่ำ	111	12	7.58	-	-	0.71	1.21	15.56	23.60	
สูง	มาก	ต่ำ	221	6	8.33	-	-	-	0.46	14.81	22.85	
สูง	น้อย	ต่ำ	211	14	8.79	-	-	-	-	14.35	22.39	
ต่ำ	น้อย	สูง	112	21	23.14	-	-	-	-	-	8.04	
สูง	มาก	สูง	222	11	31.18	-	-	-	-	-	-	

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาท เมื่อ
พิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มตัวอย่างรวม

ผลสัมฤทธิ์	อายุ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(22)
ทางการเรียน					6.07	13.42	17.73
สูง	น้อย	21	56	5.95	0.12	7.47	11.78
ต่ำ	มาก	12	43	6.07	-	7.35	11.66
ต่ำ	น้อย	11	48	13.42		-	4.31
สูง	มาก	22	26	17.73			-

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทะเลาะวิวาท เมื่อ
พิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างก่อสร้าง

ผลสัมฤทธิ์	อายุ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(22)
ทางการเรียน					9.75	19.48	24.14
สูง	น้อย	21	12	5.95	3.83	13.56	18.22
ต่ำ	มาก	12	20	9.75	-	9.73	14.39
ต่ำ	น้อย	11	25	19.48		-	4.66
สูง	มาก	22	7	24.14			-

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงนฤติกรรม เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มนักศึกษาช่างไฟฟ้า

ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	อายุ	สถานภาพ ทางเศรษฐกิจ	รหัส	จำนวน คน	เฉลี่ย	(111)	(221)	(112)	(121)	(222)	(212)	(211)
						34.00	34.00	38.60	42.00	43.67	44.75	45.00
ต่ำ	มาก	สูง	122	4	33.25	0.75	0.75	5.35*	8.75*	10.42*	11.50*	11.75*
ต่ำ	น้อย	ต่ำ	111	2	34.00		0.00	4.60*	8.00*	9.67*	10.75*	11.00*
สูง	มาก	ต่ำ	221	3	34.00		-	4.60*	8.00*	9.67*	10.72*	11.00*
ต่ำ	น้อย	สูง	112	5	38.60			-	3.40	5.07*	6.15*	6.40*
ต่ำ	มาก	ต่ำ	121	8	42.00				-	1.67	2.75	3.00
สูง	มาก	สูง	222	3	43.67					-	1.08	1.33
สูง	น้อย	สูง	212	4	44.75						-	0.25
สูง	น้อย	ต่ำ	211	1	45.00							-

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มนักศึกษาข้างไฟฟ้า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สถานภาพทางเศรษฐกิจ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(22)
					6.07	13.42	17.73
ต่ำ	สูง	12	9	36.22	0.53	4.18*	8.07*
สูง	ต่ำ	21	4	36.75	-	3.65*	7.54*
ต่ำ	ต่ำ	11	10	40.40		-	3.89*
สูง	สูง	22	7	44.29			-

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เมื่อพิจารณาตามอายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์

อายุ	สถานภาพทางเศรษฐกิจ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(22)
					38.70	41.44	45.50
มาก	สูง	22	16	38.38	0.32	3.06	7.12*
น้อย	ต่ำ	11	20	38.70	-	2.74	6.80*
น้อย	สูง	12	16	41.44		-	4.06
มาก	ต่ำ	21	8	45.50			-

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างก่อสร้าง

ผลสัมฤทธิ์ ทางการ เรียน	อายุ	สถานภาพ ทาง เศรษฐกิจ	รหัส	จำนวน คน	เฉลี่ย	(112)	(122)	(222)	(211)	(212)	(111)	(221)
						75.25	75.25	76.25	77.00	78.64	83.57	84.00
ต่ำ	มาก	ต่ำ	121	2	66.50	8.75*	8.75*	9.75*	10.50*	12.14*	17.07*	17.50*
ต่ำ	น้อย	สูง	112	12	75.25	-	1.00	1.75	3.39*	8.32*	8.75*	
ต่ำ	มาก	สูง	122	4	75.25		1.00	1.75	3.39*	8.32*	8.75*	
สูง	มาก	สูง	222	4	76.25		-	0.75	2.39	7.32*	7.75*	
สูง	น้อย	ต่ำ	211	4	77.00			-	1.64	6.57*	7.00*	
สูง	น้อย	สูง	212	11	78.64				-	4.93*	5.36*	
ต่ำ	น้อย	ต่ำ	111	7	83.57					-	0.43	
สูง	มาก	ต่ำ	221	1	84.00						-	

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถานภาพทางเศรษฐกิจในกลุ่มตัวอย่างรวม

ผลสัมฤทธิ์	สถานภาพ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(22)
ทางการเรียน	ทางเศรษฐกิจ				65.48	66.52	69.27
สูง	ต่ำ	21	26	61.35	4.13	5.17	7.92*
สูง	สูง	22	33	65.48	-	1.04	3.79
ต่ำ	ต่ำ	11	42	66.52		-	2.75
ต่ำ	สูง	12	59	69.27			-

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาท เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอายุในกลุ่มนักศึกษาวิชาไฟฟ้า

ผลสัมฤทธิ์	อายุ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(22)	(11)
ทางการเรียน					61.50	66.70	68.14
สูง	น้อย	21	10	58.90	2.60	7.80	9.24
ต่ำ	มาก	12	12	61.50	-	5.20	6.64
สูง	มาก	22	10	66.70		-	1.44
ต่ำ	น้อย	11	14	68.14			-

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาท
เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพทางเศรษฐกิจใน
กลุ่มนักศึกษาวิชาช่างก่อสร้าง

ผลสัมฤทธิ์	สถานภาพ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(12)
ทางการเรียน	ทางเศรษฐกิจ				65.60	70.20	74.78
ต่ำ	ต่ำ	11	9	63.89	1.71	6.31*	10.89*
สูง	สูง	22	15	65.60	-	4.60*	9.18*
สูง	ต่ำ	21	5	70.20		-	4.58
ต่ำ	สูง	12	16	74.78			-

* มีนัยสำคัญที่ .05

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการมุ่งอนาคต เมื่อพิจารณาตาม สาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มนักศึกษาอายุน้อย

สาขาวิชา ที่เรียน	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(32)	(31)	(12)	(22)
					73.36	77.15	78.36	78.88	84.10
ช่างยนต์	ต่ำ	11	9	72.78	0.58	3.37 [*]	5.58 [*]	6.10 [*]	11.32 [*]
ช่างไฟฟ้า	ต่ำ	21	14	73.36	-	3.79 [*]	5.00 [*]	5.52 [*]	10.74 [*]
ช่างก่อสร้าง	สูง	32	20	77.15		-	1.21	1.73	6.95 [*]
ช่างก่อสร้าง	ต่ำ	31	25	78.36			-	0.52	5.74 [*]
ช่างยนต์	สูง	12	26	78.88				-	5.22 [*]
ช่างไฟฟ้า	สูง	22	10	84.10					-

* มีนัยสำคัญที่ .01

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาท
เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียนในกลุ่มตัวอย่างรวม

สาขาวิชา ที่เรียน	รหัส	จำนวน คน	เฉลี่ย	(1)	(3)
				9.75	19.48
ช่างไฟฟ้า	2	52	64.46	0.9	5.06
ช่างยนต์	1	58	65.36	-	4.16
ช่างก่อสร้าง	3	64	69.52		-

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่าง
เหมาะสม เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียนในกลุ่มตัวอย่างรวม

สาขาวิชา ที่เรียน	รหัส	จำนวน คน	เฉลี่ย	3	2
				(95.69)	(99.10)
ช่างยนต์	1	59	93.08	2.61	6.02
ช่างก่อสร้าง	3	64	65.69	-	3.41
ช่างไฟฟ้า	2	52	99.10		-

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 23 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนลักษณะการคบเพื่อนอย่าง
เหมาะสม เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียนในกลุ่มนักศึกษาอายุน้อย

สาขาวิชา ที่เรียน	รหัส	จำนวน คน	เฉลี่ย	3 (96.87)	2 (102.33)
ช่างยนต์	1	35	95.54	1.33	9.79
ช่างก่อสร้าง	3	45	96.87	-	5.46
ช่างไฟฟ้า	2	24	102.33		-

ไม่มีนัยสำคัญเลย

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย
เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มตัวอย่างรวม

สาขาวิชา ที่เรียน	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	รหัส	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	(32)	(21)	(12)	(31)	(22)	
					95.27	96.44	96.56	96.95	97.80	
ช่างยนต์	ต่ำ		11	15	88.40	6.87	8.04*	8.16*	8.55*	9.40*
ช่างก่อสร้าง	สูง		32	27	95.27	-	1.17	1.29	1.68	2.53
ช่างไฟฟ้า	ต่ำ		21	16	96.44		-	0.12	0.51	1.36
ช่างยนต์	สูง		12	9	96.56			-	3.39	1.24
ช่างก่อสร้าง	ต่ำ		31	37	96.95				-	0.85
ช่างไฟฟ้า	สูง		22	10	97.80					-

* มีนัยสำคัญที่ .05

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาว ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ

เกิดวันที่ 6 เมษายน 2507

สถานที่เกิด จันทบุรี

ที่อยู่ปัจจุบัน 78/99 ถนนอาจณรงค์ คลองเตย เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา
น.ศ. 2524 จบมัธยมศึกษาปีที่ 5 จาก โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
น.ศ. 2528 จบปริญญาตรี วท.บ วิชาเอกจิตวิทยาสังคม
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
น.ศ. 2534 จบปริญญาโท วท.ม. สาขาการวิจัย
นฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ลักษณะจิตสังคัมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น

บทคัดย่อ

ของ

ผ่องพรรณ แวววิเศษ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มีนาคม 2534

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทมากมีลักษณะทางอารมณ์ สังคม และจริยธรรม แตกต่างจากนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันการศึกษาในปริมาณน้อยหรือไม่มีเลยหรือไม่ โดยมีจุดมุ่งหมายในการวิจัยนี้ 4 ประการ ประการแรก เพื่อศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกันมีจิตลักษณะ 4 ด้าน คือการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิตและทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทแตกต่างกันหรือไม่ ประการที่สอง เพื่อศึกษาว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทในปริมาณต่างกัน มีลักษณะทางสังคม 2 ด้าน คือลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม และการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ ประการที่สาม เพื่อศึกษาว่าจิตลักษณะทั้ง 4 ด้าน และลักษณะทางสังคม 2 ด้านของนักศึกษาจะสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ได้ดีกว่าจิตลักษณะทั้ง 4 ด้านฝ่ายเดียว หรือลักษณะทางสังคม 2 ด้านฝ่ายเดียวหรือไม่ ประการที่สี่ นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกันจะมีพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทแตกต่างกันหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา 4 แห่งในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในปริมาณต่าง ๆ กันถึงไม่ทะเลาะเลยที่เรียนอยู่ในห้องเรียนเดียวกันกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีอายุอยู่ระหว่าง 18-23 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 17.20 ปี เป็นนักศึกษาชายในระดับ ปวช. ทั้งสิ้นศึกษาใน 3 สาขาวิชาคือ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า และช่างก่อสร้าง รวมทั้งสิ้น 250 คน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนาม เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ (1) ตัวแปรทางด้านชีวสังคมภูมิหลังของนักศึกษาชายผู้ตอบ และพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท วัดโดยแบบสอบถามภูมิหลังและข้อคำถามที่วัดปริมาณการเข้าร่วมทะเลาะวิวาท (2) จิตลักษณะของผู้ตอบมี 4 ด้านได้แก่การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท วัดโดยใช้แบบวัดเรื่องละ 10, 18, 20, 20 ข้อ (3) ลักษณะทางสังคม 2 ด้าน คือลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาวัดโดยแบบวัดเรื่องละ 24, 23 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance) การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณเป็นขั้น (Stepwised Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ และศึกษาความสัมพันธ์ (Pearson's Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มที่แบ่งย่อย ตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังคือลักษณะอื่นๆ ของผู้ตอบซึ่งเป็นการวิเคราะห์นอกเหนือสมมติฐาน

ผลการวิจัยที่สำคัญมี 6 ประการ ประการแรกคือพบว่านักศึกษาชายที่ไม่เคยร่วมในการทะเลาะวิวาทเลยมีปริมาณ 192 คน (76.80 เปอร์เซ็นต์)

นักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากคือ นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง และนักศึกษาที่มีลักษณะ 2 ประการต่อไปนี้ในคนๆ เดียวกัน คือนักศึกษาที่มีอายุมากซึ่งมักอยู่ปีที่ 3 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และโดยเฉพาะนักศึกษาในสาขาวิชาช่างก่อสร้าง

ประการที่สอง คือ นักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทน้อย หรือไม่ทะเลาะเลย มีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทน้อยกว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทมากและทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทนี้เป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมการทะเลาะวิวาททั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มนักศึกษาวิชาช่างยนต์

ประการที่สาม คือ ทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาทมีความสัมพันธ์กับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม โดยพบว่านักศึกษาที่มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากเท่าไรมีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทน้อยลงเท่านั้น

ประการที่สี่ คือ นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทน้อย นอกจากจะมีทัศนคติที่ติดต่อการทะเลาะวิวาทน้อยแล้ว ยังรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษามากกว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทมาก ส่วนการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาก็เกี่ยวข้องกับลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม โดยพบว่านักศึกษาที่รับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษามากเท่าไรมีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากขึ้นเท่านั้น

ประการที่ห้า คือ ลักษณะการมุ่งอนาคตของนักศึกษาชายมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการทะเลาะวิวาท การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม สุขภาพจิต และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นสูง มากกว่านักศึกษาที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ ทั้งในนักศึกษารวมทั้งหมดและกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม

ประการที่หก จิตลักษณะทั้ง 4 ด้านร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาชายได้มากกว่าลักษณะทางสังคม 2 ด้านร่วมกัน แต่เมื่อนำเอาตัวทำนาย 2 ชุดมาใช้ร่วมกัน สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทได้เพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นั้น ปรากฏในนักศึกษา 3 ประเภท คือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักศึกษาช่างก่อสร้าง และนักศึกษาที่มีอายุน้อยซึ่งแสดงว่าในนักศึกษาชาย 3 ประเภทนี้จิตลักษณะ และลักษณะทางสังคมในสถานศึกษามีความสำคัญต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทมาก

ดังนั้นจากผลการวิจัยนี้จึงเสนอแนะได้ว่า เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการทะเลาะวิวาทระหว่างนักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาควรได้มีการส่งเสริมให้นักศึกษาชายในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเหล่านี้ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทเพื่อจะได้ไม่เข้าร่วมทะเลาะวิวาท และควรส่งเสริมให้มีลักษณะอื่นๆด้วยคือ พัฒนาให้มีลักษณะการคบเพื่อนที่เหมาะสมมาก มุ่งอนาคตมาก รับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูง และสุขภาพจิตดีด้วย เพราะอาจช่วยให้ป้องกันการทะเลาะวิวาทในนักศึกษาเหล่านี้ในอนาคต ส่วนนักศึกษาที่อาจารย์และผู้บริหารควรให้ความสนใจเป็นพิเศษทางด้านนี้คือ นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ที่มีอายุมาก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยทั่วไปและโดยเฉพาะในสาขาช่างก่อสร้าง เพื่อหาทางแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทในนักศึกษาปัจจุบันและหาทางป้องกันปัญหานี้ในนักศึกษาประเภทต่างๆ ดังกล่าวในอนาคตด้วย

PSYCHOSOCIAL CHARACTERISTICS FOR THE PREVENTION
OF VIOLENT BEHAVIOR IN ADOLESCENTS

AN ABSTRACT

BY

PONGPAN WAWWISET

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakarinwirot University

March 1991

This study aimed at examining the differences in emotional, social, and moral characteristics of adolescent students who showed different amount of violent behavior while aggregating in group against outsiders. There were 4 research objectives. First, to examine the differences in moral reasoning ability, future orientation trait, mental health and attitudes towards violence in various types of violent students classified by age, socioeconomic status of the family, major subjects of study, and academic achievement. Secondly, to study the relationships among and magnitude of violent behavior, desirable peer group experience and democratic atmosphere among teachers of vocational students. Thirdly, to compare and contrast the predictive power of a set of psychological traits and a set of reported social conditions used alone or combined as accounting for the different amount of violent behavior of these students. Finally, to identify the students who behaved with different degrees of violent, according to the bio-social characteristics of the student.

The sample in this study consisted of 250 male adolescent students from 4 vocational colleges in Bangkok. Their ages ranged from 13 to 23 years, with the average age of 17.20 years. They were studying in one of the 3 major subject areas namely, mechanical, electrical and constructional areas with the total of 250 students.

In this field study, the questionnaires booklet consisted of three parts; (1) the assessments of the bio-

social characteristics of the respondents and the amount of verbal and behavioral violence engaged in while being enrolled in college. (2) the assessment of the 4 psychological traits which were moral reasoning ability, future orientation trait, mental health and attitudes towards violence. (3) the assessments of 2 perceived social conditions in the college which were desirable peer group experience and democratic atmosphere among teachers and students. The psychological and social variables were assessed by 10- to 24-item tests, each was accompanied by 6- unit rating scale.

Four hypotheses were tested in this study by carrying out the three-way Analysis of Variance and the Stepwise Multiple Regression Analysis, and the Intercorrelation Matrices on the data of the total sample and the subsamples.

There were 6 major findings.

First, the male students under studied who had never participated in violent event numbered 192 students (76.80 percents of the sample) On the other hand, the students who engaged in violent behavior more often were, older students, upperclassmen students and at the same time showed higher academic achievement, especially among the construction students, and students from higher socioeconomic families in general.

Secondly, it was found that the less violent students or the nonviolent students held less favorable attitudes towards violent behaviors than their counterparts. This attitude was the best predictor of violent behavior

in most students except the mechanics students.

Thirdly, negative attitudes towards violence was found to be highly related to favorable peer group experience. Fourthly the students with less violent behavior were found to highly perceive the democratic atmosphere in the college more than their counterparts. In turn, the perception of democratic atmosphere was found to be positively related to the desirable peer group experience of these students.

Fifthly, it was found that the future orientation scores of these students were related to negative attitude scores, perceived democratic atmosphere scores, favorable peer experience score, positive mental health scores and high moral reasoning ability scores of these male students.

Finally, the 4 psychological traits together could better predict the magnitude of violent behavior of these students than the set of two social variables. However, when combined these 2 sets of predictors, this new set of predictors could better predict the violent behavior of the 3 types of students namely, high academic achievers, younger students and construction students.

From these research findings several suggestions were made as followed. For the prevention of violence among vocational students of different colleges, favorable attitudes towards nonviolent behavior, more appropriate friendship experience, future orientation, perception of democratic atmosphere in the institution and good mental

health should be promoted. Furthermore, special attention from teachers and college administrators should be given to the following types of students : older students, students from well-to-do families and students who received good grades in general and especially among the construction students, in order that the present and future problems can be solved.